

Na titulní straně foto Václava Šebka

Reportáže

IDET podesáté.....2-4
Rajon košíkářů i jogínů.....20-23

Předsednictví EU

ČR předsedá správní radě Europolu.....6
Pracovní skupina EPCTF.....7

Zahraničí

Neprůstřelný turban.....10
Otisky prstů na vystřelené nábojnici.....11
V Kaliningradu jednali ministři EU.....12
Kolumbijská válka proti drogám.....13

Případ skončil

Zcestovalý genealog.....14-15

Cvičení IZS

Dálnice 2009.....16-17

Sebeobrana

Nesmrtící zbraně.....25-27

Portrét

Pýcha a hrdost s čistým svědomím.....28-29

Školství

Jedna akademie, dvě fakulty.....30-31

Povídka

Lovec.....32-34

Křížky u silnice

Dlouhý zkrat.....35

Z policejních archivů

Nebožtík z mělkého hrobu.....36-37

Případy majora Zahrádky

Obnažený hvízdálek.....38-39

Kultura

Tajemství dvou herců.....40

Perla ze severu40

Zapomenutá krvavá revolta?.....40

Prezentace IZS

Den záchranářů.....46

Sport

Slota v Jizerkách.....48

Příloha

Drogy 2008 – výroční zpráva NPCI-XVI

Omlouváme se panu policejnímu prezidentovi, brigádnímu generálovi Mgr. Oldřichu Martinů a řediteli Služby cizinecké policie plk. Mgr. Vladislavu Husákovi, a také autorce článku na str. 8 v čísle 6, paní nrap. Janě Dudové a všem čtenářům. U článku Diplomát ukončil misi v Praze došlo při vytváření popisku k fotografii k záměně jmen. Na snímku je tudíž pan ředitel plk. Mgr. Vladislav Husák. Děkujeme za pochopení.

IDET PODESÁTÉ

(str. 2-5)

**PREVENCE
SE MUSÍ VYPLATIT**

DÁLNIČE

(str. 16-17)

NESMRŤÍCÍ ZBRANĚ

(str. 25-27)

RAJON KOŠÍKÁŘŮ A JOGÍNŮ

(str. 20-23)

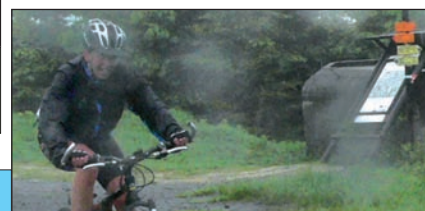
CENA HEJTMANA ZLINSKÉHO KRAJE

(str. 47)

HUDEBNÍ PODÍVANÁ

(str. 41)

SLOTA V JIZERKÁCH

(str. 48)

Měsíčník POLICISTA vydává MV ČR, odbor prevence kriminality

Ředitelka: Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

TISKNE: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha-Chodov.

REDAKCE:

šéfredaktorka Mgr. Dagmar LINHARTOVÁ Grafická úprava a reprodukce: Kristina Pokorná
Příjem inzercí v redakci: tel.: 974 816 570 až 577, Inzeráty zasílejte na adresu redakce v tiskovém
PDF, nebo JPG, v barevnosti CMYK. Za obsahovou náplň a případné textové chyby v zaslaných
inzerátech v elektronické podobě redakce neodpovídá.

Adresa redakce: nám. Hrdinů 4, 140 00 Praha 4 Tel: 974 816 571, fax: 974 816 846

e-mail: redakce@mvr.cz, <http://www.mvr.cz/clanek/casopisy-policista.aspx>

MK ČR E 5199 ISSN 1211-7943

Informace o předplatném, objednávky policistů a veřejnosti vyřizuje Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o.
obchodní úsek, Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4-Chodov

tel.: 974 887 334, 335, 341, fax: 974 887 333, e-mail: pavel.komarek@tmv.cz Objednávky veřejnosti
a zahraničních zájemců vyřizuje: **Předplatné tisku, s. r. o.** Obchodní úsek Hvoždanská 5-7 CZ – 148 31
Praha 4 **Roční předplatné** činí 360 Kč Předplatitelům zasílá Jindřich Matouš, distribuce tiskovin.
Redakční uzávěrka 12. 6. 2009. Číslo 7/15. ročník vychází 10. 7. 2009.

Podávání novinových zásilek povoleno: Českou poštou, s. p. Odštepň závod přeprava, č. j. 23/96,
dne 3. 2. 1996.

Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Za původnost a pravdivost odpovídá autor.
Některé příspěvky budou uveřejněny i v počítačové síti internet.

Brány jubilejního, desátého ročníku mezinárodního veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET se letos otevřely 5. května, aby na tři dny přivítaly vystavovatele a návštěvníky z celého světa. IDET je v lýchých letech největší evropský veletrh zaměřený na obranné a bezpečnostní technologie. Na čisté výstavní ploše téměř 40 000 m² se v letošním roce prezentovalo kolem 350 firem z 27 zemí včetně těch nejvyspělejších a navštívilo ho snad 25 000 odborných návštěvníků. Letos se veletrh nesl navíc ve znamení významných výročí: desátého výročí vstupu České republiky do NATO a šedesáti let od založení Severoatlantické aliance.

IDET poděsáté

Společná expozice Ministerstva vnitra, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru v pavilonu Z se těšila velké pozornosti návštěvníků

UZAVŘEL SE KRUH

S letošním veletrhem IDET se vlastně uzavřel kruh. První ročník v roce 1993 byl ze všeho nejvíc přehlídkou techniky Armády ČR a jejím představením veřejnosti. Za tímž účelem se přidaly také Ministerstvo vnitra a Policie ČR. Posléze však vznikl veletrh ISET/PYROS, který se střídá s obranným veletrhem v jejich dvouleté periodicitě. Jenže jak se rok s rokem sešel, zájem o oba veletrhy poněkud upadal. Nejmarkantněji to bylo vidět v roce 2008 na veletrhu ISET/PYROS: nebyl veliké společné expozice Ministerstva vnitra, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru, snad by ani nestálo za to jej pořádat.

Veletrhy jsou v neposlední řadě výdělečné podniky jejich organizátorů, vlastně předmět jejich podnikání. Dá se dost pochybovat o tom, že třeba právě tento loňský ISET/PYROS byl pro svého organizátora, akciovou společnost (BVV) Veletrhy Brno, skutečně nějak lukrativní. A majitelé společnosti, což jsou především Messe Düsseldorf jako většinový vlastník a město Brno, jistě tlačí na management, aby s tím něco udělal. K profitabilitě společnosti navíc nepřispívá krize, Veletrhy Brno už ostatně oznámily, že musí propustit 15 procent zaměstnanců.

Výsledek? V tiskové zprávě k letošnímu veletrhu IDET se praví, že veletrh se za dobu své existence vyprofiloval v přehlídku odrážející aktuální situaci v oboru vojenské techniky, výcviku, souvisejících služeb a v neposlední řadě bezpečnosti civilního obyvatel-

Obrněné vozidlo Pandur II 8x8 pro Armádu ČR

stva. Toto hodnocení vcelku odpovídá skutečnosti, nakonec obranné a bezpečnostní technologie se dnes ubírají souhlasně směrem ke sbližování, spolupráci a integraci armádních a bezpečnostních struktur nejen jednotlivých států, a tudíž je to elegantní zdůvodnění budoucích změn. V roce 2010 se nebude konat ani IDET, ani ISET/PYROS,

a v roce 2011 proběhnou všechny tři veletrhy současně tak, jak tomu fakticky bylo už v samých začátcích. Podstatná část veletrhu bude vlastně věnována komplexní problematice Integrovaného záchranného systému s celou širší techniky a služeb spojených s jeho činností.

Zároveň to byl důvod, že na letošní IDET

Ve stánku VOP 026 Šternberk byl k vidění systém PILAR Mk II k detekci směru přicházející střelby z ručních zbraní

Tatra 815 4x4 v provedení jako mateřské vozidlo (mobilní základna) doprovodných konvojů na misích Armády ČR. Vozidlo je vyzbrojeno kulomety a 30mm automatickým granátometem.

Útočná puška (samopal) vz. 58 v Armádě ČR stále představuje základní zbraň jednotlivce a díky různým modernizacím je schopna tuto úlohu dobře plnit. Na snímku je zbraň z výzbroje 43. Výsadkového mechanizovaného praporu s noktovizním zaměřovačem MFO-50.

už se jaksi „s předstihem“ vrátila společná expozice Ministerstva vnitra, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru. Expozice byla velká a skutečně reprezentativní, ale i tak zabrala ani ne celou jednu polovinu obřího pavilonu Z, kde bohužel působila dost osířele. Za to ovšem vystavovatelé z resortu MV nemohou, na vině je evidentně menší zájem výrobních a obchodních firem o prezentaci na tomto veletrhu. Snad to bude za dva roky lepší!

Odbornou základnu veletrhu IDET už tradičně tvoří seriál doprovodných konferencí, seminářů, sympozií a dalších akcí. Základem tohoto programu pro odbornou veřejnost je mezinárodní konference CATE, která se skládá z řady jednotlivých akcí zaměřených na aktuální témata z oboru obranné a bezpečnostní techniky. Na základně těchto odborných setkání – a s přihlédnutím k uvedeným změnám – se letos vyprofilovala čtyři základní témata veletrhu:

- výcvik, výzbroj, výstroj vojáka pro operační nasazení

- ochrana života, zdraví a majetku
- elektronika a optronika a její aplikace
- mobilita, zbraně, munice, logistika.

VÝVOJ BOJOVÉ TECHNIKY

Protože zde byli zastoupeni především všichni nejvýznamnější výrobci a dodavatelé zbraní, bojových prostředků a systémů vedení boje ze zemí Severoatlantické aliance, poskytl letošní IDET velmi dobrý přehled o hlavních vývojových trendech v této oblasti.

Existují názory, že kromě dosavadních čtyř dimenzí moderní války už se osamostatnila dimenze pátá, a to informační sféra. Klíč k úspěchu v mnoha případech leží a stále víc bude ležet právě v této oblasti, která bývá označována zkratkou C4ISTAR: Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance, čili velení, řízení, spojení, počítače, zpravodajství, sledování, zaměřování cílů a průzkum. Jde o nadvládu nikoli v palebné síle, nýbrž ve schopnosti rychle a přesně získávat informace, rozhod-

vat se a splnit zadaný úkol co nejefektivněji a s co nejmenšími prostředky.

Velká pozornost se tak věnuje průzkumu, od úrovně nejmenších bojujících jednotek až po průzkum strategický. Stejná pozornost je věnována i přenosu dat a jejich bezprostřednímu zpracování a využití. Na úseku spojení a přenosu dat se již vybavení blíží představám o vojáků třetího tisíciletí. Nevýšší velení může mít během několika sekund obrazovou informaci o situaci na nejmenším úseku bojiště a naopak velitel čety v nouzi může požádat o podporu těžkých zbraní, které podléhají veliteli o několik stupňů vyššímu a vzdálenému desítky i stovky kilometrů.

Kromě nepřehledné řady prostředků C4ISTAR byl na letošní výstavě také velmi dobře vidět pokračující posun zájmu od těžké techniky k výzbroji a výstroji pro malé jednotky rychlého nasazení. V tomto oboru je také zřejmá snaha nahradit živé vojáky technikou, bezpilotními průzkumnými letouny, vrtulníky a pozemními roboty, přičemž tyto prostředky mohou být vybaveny účinnými zbraněmi a stále víc se prosazují i jako bojové. A když už je zapotřebí vyslat do boje vojáky, veliký důraz se klade jak na ochranu jejich životů a zdraví, tak na zdravotnické zabezpečení.

Pak jsou tu ještě dvě oblasti, které nabývají stále většího významu. Jednou z nich je logistika, protože je zapotřebí dopravovat nejen vojáky, ale stále větší množství vojenského materiálu třeba na druhý konec světa. A konečně je to výcvik, teď už neodmyslitelně spojený s masovým nasazením simulacních prostředků. Od trenažérů všech možných typů letadel, plavidel, bojových vozidel a těžkých zbraní, které jsou už řadu let absolutně nezbytnou a stále se zdokonalující samozřejmostí, vedou dvě vývojové cesty. Jedna spočívá v simulaci pěšího boje s použitím nesmrtících zbraní a podobných prostředků, tedy ve výcviku jednotlivých vojáků a taktických jednotek, na nichž pak v realitě leží skutečná tíha boje tváří v tvář nepříteli. Druhá cesta vede přes počítačovou simulaci bojiště, a to jednak jako doplněk zmíněných trenažérů, jednak, a to přede-

Ve stánku České zbrojovky Uherský Brod měla českou premiéru nová služební pistole CZ 75 Duty. Velkou pozornost však vzbudila útočná puška CZ S 805 v primární ráži 5,56x45 mm NATO a rovněž nový samopal Skorpion EVO III.

vším, jako prostředek výcviku štábů všech stupňů v řízení a velení.

Vývoj samotných zbraní – pokud nehovoříme například o obrněných transportérech a lehkých bojových vozidlech – jako by v tomto kontextu poněkud zpomalil. Jak bylo dobře patrné právě na letošním veletrhu IDET, výrazně jde dopředu pouze ve směru takzvané chytré dělostřelecké munice, optoelektronických zaměřovačů a dálkově ovládaných, tedy bezosádkových střeleckých kompletů (což souvisí mimo jiné se snahou o maximální možnou bezpečnost bojujících vojáků), se kterými se doslova roztrhl pytel.

Zkušenosti z bojů v Afghánistánu a Iráku ovšem vedou k vývoji nových modifikací zbraní. Již na minulém veletrhu byly vysta-

V kokpitu „dálničního“ Volkswagenu Passat

veny nové hlavice pro pancéřovky, které se zvláště v bojích ve městech používají proti budovám a opevněným postavením místo dělostřelectva. Letos byly představeny další zbraně tohoto typu, například termobarická hlavice pro RPG. Rozšiřuje se také nabídka ručních granátometů a nábojů do nich, od nesmrtících provedení po střely schopné probít slabší pancíř. Zajímavé jsou také zbraňové systémy „rychlé reakce“, které doveďou ve velmi krátkém čase vyhodnotit směr a vzdálenost nepřátelského střelce a automaticky vyslat účinnou odpověď.

Po zkušenostech s provizorně pancéřovanými nákladními automobily výrobci nabízejí sady dodatečného pancéřování stávajících typů, případně již z továrny pancéřované automobily všech velikostí s připravenými stanovišti pro montáž kulometů a granátometů. Pro malé jednotky jsou vyvíjeny i nové dopravní prostředky, od terénních motocyklů s vojenskými úpravami, přes ozbrojené čtyřkolky až po pancéřované terénní automobily s prostorem pro pět až deset vojáků a jejich výzbroj. Důraz se klade

i na pasivní ochranu proti minám. V tomto směru nelze pominout ani aktivní elektronické prostředky k zamezení funkce nebo i k likvidaci výbušných systémů.

S výbavou pro vojáky jednotek rychlé reakce souvisejí oděvy (uniformy) a obuv pro každé podnebí a nosné systémy na výzbroj a výbavu. Téměř všichni výrobci se snaží přijít s víceméně účelnými inovacemi.

EXPOZICE ARMÁDY ČR

Na všech dosavadních ročnících veletrhu IDET byla největším vystavovatelem Armáda ČR a nejinak tomu bylo i letos. Armáda zabírala pavilony G1 a G2 a zčásti i volné plochy G a Z. V pavilonu G2 se ovšem nacházelo také tiskové středisko a jinak jenom jakési víceméně uzavřené kóje, reprezentující jednotlivé složky Ministerstva obrany.

„Zbytek“ armádní expozice ale určitě stál

Radar ReTWIS od pardubické firmy Retia umí zjišťovat přítomnost lidí v budovách nebo v místnostech, jejich pozici a pohyby

za zhlédnutí. Prezentovaly se totiž všechny důležité armádní složky a jejich nejmodernější technické vybavení. Zejména zaujaly všechny typy obrněných a dalších vozidel používaných v misích Armády ČR, které sice nebyly na veletrhu novinkou, ale dosud je tam jednotlivě předváděli jejich výrobci. Letos poprvé byly k vidění všechny typy pohromadě a v barvách české armády.

Zájem se samozřejmě soustředil na obrněné vozidlo Pandur II 8x8, které ovšem ještě nebylo vystaveno v expozici Armády ČR, ale ve stánku společnosti General Dynamics European Land Systems, jejíž součástí je rakouská firma Steyr. V rámci offsetových programů se na výrobě vozidel podílí 12 českých firem, nejvýznamněji pak VOP 025 Nový Jičín. Tam se například vyrábějí korby pro všech šest variant vozidla v počtu 90 kusů ze závazně objednaných 107. Nicméně

Laser Technology TruCam je nový ruční měřič rychlosti vozidel s možností pořizování snímků i videa

kolem Panduru se neoficiálně dost diskutovalo o tom, zda v podmínkách očekávané restrikce rozpočtů vůbec bude z čeho celou dodávku zaplatit.

SPOLEČNÁ EXPOZICE MV, P ČR A HZS

Ministerstvo vnitra tedy opět využilo možnosti ve společné expozici s Policí ČR a Hasičským záchranným sborem prezentovat nejen činnost resortu jako takového, ale především nové kvality ve své práci, reformy a posuny v činnosti provedené v posledních letech. Expozice v několika námětových okruzích vyjadřovala aktuální motto „Pomáhat a chránit“. Zároveň však v několika tematických celcích s ukázkami problematiky různých služeb poukázala na to, že sebelépe vybavený a vycvičený bezpečnostní sbor potřebuje podporu a důvěru veřejnosti.

Ústřední blok expozice byl věnován Kriminalistickému ústavu Praha, který oslavil 50 let svého trvání a je tak jedním z nejstarších specializovaných policejních útvarů,

příčemž jeho odborná úroveň a nestrannost v trestním řízení nebyla nikdy zpochybněna. České kriminalistické tradice připomínali i četníci v dobových uniformách, kteří tentokrát ohledávali místo činu vraždy...

Společná expozice MV vytvořená pracovníky Muzea Policie ČR s přispěním řady útvarů byla – ostatně jako vždy – jedním ze zlatých hřebů veletrhu. Největší pozornost návštěvníků samozřejmě budily novinky: letos to byla především nová automobilní technika Policie ČR. Zájemci mohli nahlédnout nebo se i posadit do jednoho z „dálničních“ Volkswagenů Passat a na vlastní oči se mohli přesvědčit o dokumentačních a dalších všestranných možnostech přístrojového vybavení těchto vcelku nenápadných vozidel v civilních barvách.

Bezespornu zajímavá byla i ukázka projektu „Mobilní kontaktní a koordinační centra Policie ČR“, což je varianta na již známé mobilní pracoviště na bázi mikrobuse VW-V100 nebo VW-CV. Mobilní kontaktní a koordinační centra ovšem nemají prvoplánově sloužit pro policejní činnost, ale právě jako kontaktní místa pro styk policie s veřejností na místech přírodních katastrof, technologických havárií, těžkých dopravních nehod a podobně. Jsou však zároveň vybavena veškerou spojovací, výpočetní a kancelářskou technikou jako mobilní kanceláře.

A hudbou budoucnosti by mohlo být „mobilní operační středisko“ (MOS) z produkce pražské firmy RugIT, která se ostatně podílí na vybavení mobilních kanceláří i kontaktních center. V tomto případě se ovšem nejedná o vozidlo, ale o nevelký plastový kufr. Základem vybavení „polní kanceláře“ je odolný notebook s možností přenosu dat a hlasu všemi myslitelnými komunikačními prostředky, s nimiž je MOS kompatibilní (rádiové stanice VHF a WiFi, terminály Matra nebo Tetra, modemy GSM, GPRS, EDGE...).

Přemysl LIŠKA
Foto Václav ŠEBEK

Obrněná technika v expozici Armády ČR

České předsednictví se významně zasadilo o schválení Rozhodnutí Rady o Europolu, které z Europolu učiní agenturu EU a v novém právním rámci tak vytvoří lepší možnosti pro mezinárodní policejní spolupráci zejména prostřednictvím efektivního a rychlého sdílení informací a případových analýz, a tím zefektivní boj proti závažné trestné činnosti, přičemž prioritou zůstává boj proti organizované trestné činnosti a terorismu. Dalším nemalým úspěchem bylo zvolení ředitele Europolu a v neposlední řadě profesionální předsedání ČR ve Správní radě a jejich poradních výborech.

ČR PŘEDSEDÁ SPRÁVNÍ RADĚ EUROPOLU

Správní rada EUROPOLU

Správní rada je vrcholným orgánem Europolu. Jejím hlavním úkolem je dohlížet na činnost Europolu. Správní rada mj. schvaluje návrh pracovního programu Europolu, návrh rozpočtu, výroční zprávu o činnosti, provádí předvýběr kandidátů na post ředitele a jeho náměstků, Radě EU předkládá zprávy o ochraně osobních dat v zemích, se kterými Europol hodlá uzavřít smlouvu o operativní spolupráci, a schvaluje právní akty a zaměstnanecké předpisy. Správní rada zasedá šestkrát za rok, tj. třikrát za každé předsednictví. Dvě zasedání se konají v Haagu a třetí dle nepsaného pravidla na území předsednické země. Každý členský stát EU má ve Správní radě jednoho zástupce – řádného člena. Řádný člen má svého alternujícího člena, který jej zastoupí v případě nemožnosti vykonávat funkci. Členy a alternujícími členy jsou z velké části čelní představitelé ministerstev a policejních sborů včetně policejních prezidentů či jejich náměstků. Řádného i alternujícího člena Správní rady za ČR nominuje ministr vnitra. Zasedání Správní rady

se dále účastní národní experti členských států EU, zástupci Evropské komise se statutem pozorovatele, ředitel Europolu a jeho náměstci, vedoucí příslušných oddělení Europolu, finanční kontrolor a předseda Programové rady ICT.

Výbory Správní rady

Jelikož se Správní rada zabývá otázkami, které jsou často velmi odborného rázu, má pro tento účel zřízeny poradní výbory. Jsou jimi finanční výbor, personální výbor, bezpečnostní výbor a programová rada ICT. Výbory se scházejí jednou až dvakrát za předsednictví. V souvislosti s implementací Rozhodnutí Rady o Europolu byl v dubnu 2008 zřízen ad hoc výbor Správní rady, jehož úkolem je předjednat akty Rady EU a Správní rady a další prováděcí předpisy, které budou dotčeny novým právním rámcem organizace. Finančnímu a personálnímu výboru a ad hoc výboru rovněž předsedají zástupci Předsednictví.

Předseda Správní rady Europolu

V čele Správní rady stojí předseda, kterým je zástupce členského státu, který předsedá v Radě EU. V první polovině roku 2009 jím je zástupce ČR, plk. Ing. Viktor Čech, zástupce ředitele Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia. Předseda hájí zájmy EU jako celku, nikoliv národní pozice. Předseda řídí zasedání Správní rady, na základě diskuse formuluje závěry a je v denním kontaktu se Sekretariátem Správní rady Europolu, který je mu plně k dispozici po celou dobu jeho funkčního období. Předseda mj. schvaluje program zasedání, dokumenty, které jsou rozesílány členům Správní rady, vypisuje písemné procedury, komunikuje navenek, zejména s Radou EU a Evropskou komisí, schvaluje cesty vedení Europolu do třetích zemí a organizací a návštěvy zástupců třetích zemí a organizací v Europolu. Jelikož je předsedou Správní rady vysoký představitel policie či ministerstva, znamená pro něj výkon této funkce značnou zátěž, neboť kromě svých běžných povinností je v denním kontaktu se záležitostmi Správní rady a často podniká cesty do sídla Europolu v Haagu.

Zasedání Správní rady v Praze

Ve dnech 13. – 14. května 2009 se v prostorách Top Hotelu Praha uskutečnilo závěrečné zasedání Správní rady pod vedením českého Předsednictví. Zasedání se zúčastnilo 130 osob – členů Správní rady, vedení Europolu, Sekretariátu Správní rady, Evropské komise a tlumočnicků. Hlavní zasedání proběhlo v Top Congress Hall Top Hotelu Praha. V předvečer zasedání byla uspořádána slavnostní večeře.

Po prvním dni zasedání byl pro účastníky přichystán kulturní program zakončený galavečeří pořádanou českým předsednictvím. Galavečeře se zúčastnil policejní prezident, brig. gen. Mgr. Oldřich Martinů, který pronesl slavnostní řeč a vyznamenal ředitele Sekretariátu Správní rady za jeho nadstandardní spolupráci poskytovanou Policii ČR během předsednictví. Mezi zúčastněnými hosty byli čelní představitelé Policie, Ministerstva vnitra a dalších bezpečnostních složek ČR. Předseda Správní rady, plk. Ing. Viktor Čech se podělil o své zkušenosti z předsedání a symbolicky předal štafetu budoucímu předsedovi Správní rady ze Švédska. Na jednání se poprvé prezentoval nový ředitel Europolu pan Robert Wainwright a představil svoji vizi fungování Europolu zejména po přechodu Europolu na nový právní rámec. Na programu jednání bylo posílení spolupráce Europolu a Eurojustu, diskutována byla možnost uzavření operativních dohod mezi Eupolem a Kolumbií a Makedonií, problematika přechodu Europolu na nový právní rámec a otázky související s výstavbou nového ústředí Europolu. Organizační i logistickou stránku zasedání pod vedením předsedy Správní rady zajišťovala Národní jednotka Europolu Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia. Komplexní zabezpečení konání této významné akce předsednictví ČR bylo hodnoceno účastníky jako jedno z nejlepších v historii zasedání Správní rady Europolu. Česká republika tak byla na úrovni EU důstojně prezentována.

Mgr. Hana OPOČENSKÁ
Národní jednotka
Europolu ÚSKPV

Pracovní skupina evropských policejních prezidentů, jak je používáno v oficiálním překladu „European Police Chiefs Task Force“ (dále v textu „EPCTF“), vznikla v roce 1999 na základě závěrů jednání Rady Evropské unie v Tampere ve Finsku.

v Praze setkali zástupci Slovinska, Francie, České republiky, Švédska, Belgie a dále zástupci Europolu, Generálního sekretariátu Rady EU a Evropské komise. Předmětem jednání tzv. rozšířených trojek je zejména prezentace výsledků předcházejícího předsednictví, představení priorit předsednictví nového a vzájemná hlubší debata všech zúčastněných k těmto tématům. V případě „naší“ trojky šlo o témata meziná-

je iniciován jednou či více členskými zeměmi EU a do tohoto projektu se může zapojit kterákoliv z členských zemí EU. Úsilím každého projektu je definovat problém, určit typ organizované kriminality, se kterým se určitá země potýká, cílem je spojit síly začleněním dalších zemí do tohoto projektu a společně pak s tou kterou kriminalitou bojovat. V současné době existuje šest COSPOL projektů (dětská porno-

PRACOVNÍ SKUPINA EPCTF

Finsko bylo v té době předsednickou zemí členských států Evropské unie. Původně se jednalo o malou skupinu čítající patnáct členských států, jejíž první jednání se konalo v dubnu 2000. Avšak s nárůstem počtu členských zemí EU (zejména po tzv. velkém rozšíření v roce 2004), byla role EPCTF revidována, práce této skupiny se zintenzivnila a její činnost je zaměřena na strategické záležitosti, další zlepšování příhraniční spolupráce a výměny informací mezi jednotlivými členskými zeměmi EU, ale nevyhýbá se ani tématům čistě praktické spolupráce

Jednání EPCTF se účastní nejen policejní šéfové sedmadvaceti členských států EU, ale na tato jednání jsou přizváni i představitelé Europolu, Generálního sekretariátu Rady EU a Evropské komise, případně i jiných mezinárodních i evropských organizací, jako např. Interpol, CEPOL, Eurojust apod. V případě, že se jedná o operativní jednání EPCTF, o němž se zmíním dále, jsou na jednání zváni i zástupci nečlenských zemí EU, kterými jsou Norsko, Švýcarsko a Island.

Během každého předsednictví EU probíhají tři jednání EPCTF – rozšířená trojka, strategické jednání a operativní jednání.

Jednání tzv. „Rozšířené Troiky“ zahajuje celé předsednictví a koná se v hostitelské zemi. Za současného českého předsednictví se toto jednání konalo dne 13. ledna 2009 v Praze. Tato jednání jsou menšího formátu a scházejí se zde nejvyšší představitelé bezpečnostních sborů pěti evropských států (současné předsednictví, dvě navazující předsednictví a dvě předešlá předsednictví). V našem případě se

rodni ochrany dětí, racio-nální protidrogové politiky, problematiky boje s organizovaným zločinem a terorismem, schengenská spolupráce, spolupráce Interpolu a Europolu či nová struktura a pracovní metody Cepolu.

Následuje tzv. strategické jednání EPCTF, tradičně se konající v sídle Rady EU v Bruselu. Pod taktovkou České republiky se konalo 8. dubna 2009. Strategické jednání EPCTF se koná za účasti dvaceti sedmi nejvyšších policejních představitelů členských států Evropské unie, zástupců Evropské komise, Europolu a Interpolu. Na programu dubnového jednání se řešily zejména strategické otázky mezinárodní policejní spolupráce. České předsednictví prezentovalo Národní kontaktní bod proti terorismu, nové pracoviště ÚOOZ SKPV, které zahájilo nedávno svou činnost. Obsáhla diskuse se vedla také k možnostem efektivnějšího využívání styčných důstojníků v zahraničí a hledání nových destinací pro jejich vyslání. V rámci priorit českého předsednictví v Radě EU byly prezentovány příspěvky z oblasti moderních technologií a ochrany dětí. Na programu jednání se objevila také témata dalšího směřování CEPOL nebo informace o nových kriminalisticko-technických metodách.

Půlroční předsednické období je zakončeno tzv. operativním jednáním, tradičně konaným v nizozemském Haagu. Za českého předsednictví se konalo dne 3. června 2009. Stěžejním tématem každého operativního jednání je hodnocení tzv. COSPOL projektů (Comprehensive Operational Strategic Planning for Police). COSPOL projekt

grafie, kokain, heroin, syntetické drogy, organizovaná kriminalita západního Balkánu a počítačová kriminalita), pod vedením Velké Británie vznikl nedávno projekt na nelegální migraci osob vietnamského původu. Operativní jednání již dle svého názvu slouží k projednávání problematik trestné činnosti postihujících jednotlivé členské země. Na popud českého předsednictví proto proběhla i debata policejních šéfů k problematice dopadu finanční krize na trestnou činnost v jednotlivých zemích i v Evropské unii jako celku.

Všechna tři jednání řídil během českého předsednictví policejní prezident brig. gen. Mgr. Oldřich Martinů. Jak strategické tak nově i operativní jednání jsou tlumočena do všech dvaceti dvou oficiálních jazyků EU. Jednání „Rozšířené Troiky“ je obvykle tlumočeno pouze do jazyka anglického a jazyka hostitelské země.

EPCTF má napomáhat k lepšímu řízení akcí mezinárodního charakteru a zajišťovat bližší spolupráci mezi policejními sbory členských států Evropské unie, a to nejen v boji proti organizovanému zločinu. Úkolem EPCTF je přispívat k diskusi o zkvalitňování výměny informací, využívání nejlepší praxe v boji se zločinem (současným hrozbám a negativním trendům) a vzájemně koordinovat provádění operativních činností.

Vladimíra ŘEHÁČKOVÁ
OMV PP ČR

MILITARY SHOW

15. a 16. Srpna 2009

Kolešovice u Rakovníka

Sobotní program

VOJENSKÝ DEN

- bitva obrněnců
- letecké bitvy s RC maketami dobových letounů
- vrtulník Mi-24 Armády ČR
- letoun L-39 Albatros OK - JET
- seskok parašutistů
- Četnická pátrací stanice Praha
- Air Combat
- programy SHVPL Kolešovice
- „Armádní křídla“ a „Tajné zbraně luftwaffe“
- pásové a kolové transportéry
- historická technika
- a další ukázky klubů vojenské historie
- a leteckých modelářů

VSTUPNÉ: Sobota Dospělí 60,- Kč
Děti 30,- Kč
do 6 let zdarma

Po oba dny doprava historickým vlakem
Lužná - Kolešovice a zpět. Více na www.khkd.cz

Nedělní program

LETECKÝ DEN POLICISTŮ

- vrtulník Policie ČR
- leteckí modeláři
- bitevní ukázka ČPS Praha
- „Policejní letka KOBRA zasahuje“
- seskok parašutistů - policistů
- zásahová jednotka Vězeňské stráže
- maketa AVIA B - 534 ČLH
- Air Combat RCMK Plzeň - západ
- 1. a 2. světová válka + současnost
- létající makety policejních letadel
- a vrtulníků

VSTUPNÉ: Neděle ZDARMA

Pod záštitou policejního prezidenta
brig. gen. Mgr. Oldřicha Martinů
a s podporou Středočeského kraje pořádají
Obec Kolešovice,
Skupina historie vojenského
a policejního letectva Kolešovice
a Preventivně informační skupina
Policie ČR Rakovník

INFORMACE

VÝZVA PRO POLICISTY A OBČANSKÉ ZAMĚSTNANCE

Ve dnech 15. a 16. srpna 2009 se pod záštitou policejního prezidenta brig. gen. Mgr. Oldřicha Martinů uskuteční na pracovním letišti v Kolešovicích u Rakovníka V. ročník setkání vojensko a policejnehistorických skupin „Military show“. Neděle 16. srpna bude vyhrazena pro „Letecký den policistů“. V nedělním programu by se kromě ukázek letecké techniky Policie ČR a programů Skupiny historie vojenského a policejního letectva Kolešovice, měli se svými modely představit i další leteckí modeláři především z řad policistů a občanských zaměstnanců Policie ČR.

Vlastní akci organizuje a zabezpečuje PIS Rakovník, SHVPL Kolešovice a obec Kolešovice. Pořadatelé uvítají do programu především rádiem řízené makety a polomakety vojenských, policejních, sportovních či jiných účelových letounů a vrtulníků.

Pořadatelé vyzývají zájemce vystoupení s leteckými modely, aby kontaktovali nejpozději do 20. července 2009 pracovníka PIS Rakovník a předsedu SHVPL Kolešovice nrap. René Černého,

tel. sl. 974 880 207, mob. sl. 606 665 994,

e-mail: shvpl@seznam.cz,

kde se dozví další podrobnější informace a rovněž sdělí tyto údaje:

- jméno a příjmení
- služební zařazení
- kontakt
- typ modelu, se kterým budou vystupovat
- frekvenci a kanál RC soupravy

- Prezentace účinkujících v místě konání akce nejlépe v pátek 14. 8. 2009 do 23.00 hod. nejpozději do 10.00 hod. dne 15. 8. 2009.

- Ubytování je možné ve vlastních stanech či karavanech na letišti.
- Občerstvení a sociální zázemí pro účinkující na místě zajištěno.

HRÁTKY PRO DĚTI NA STŘELECKÉM OSTROVĚ

Je již pěknou tradicí, že se ke konci školního roku setkávají v Praze nevládní a vládní organizace a instituce, které jsou zaměřené na aktivity dětí ve volném čase, s dětskými návštěvníky. Také letos se zajímavé programové nabídky pod názvem BAMBIRIÁDA zúčastnilo Ministerstvo vnitra – Policie ČR, Hasičský záchranný sbor. Resortní expozice měla tentokrát interaktivní podobu. Děti si mohly vyzkoušet testy z oblasti prevence jak provozu na pozemních komunikacích, tak i z obecných znalostí, například o Policii ČR.

Velkou atrakcí byly čluny Policie ČR a Hasičského záchranného sboru.

Text a foto Jaroslav HOŘÍN

Dvě stě sedm motocyklů různých značek a kubatur se sjelo první červnovou sobotu odpoledne k jeskyni Výпустek nedaleko Křtin na Blanensku na druhý ročník preventivní akce určené pro milovníky jízdy v jedné stopě, známé jako Nežij vteřinou.

Policisté Územního odboru v Blansku společně s preventivně informační skupinou Policie ČR Blansko na ní opakovaně varovali před následky dopravních nehod – upozorňovali motorkáře na nebezpečí, které jim na silnicích hrozí a kterému se dá mnohdy zabránit jen snížením rychlosti nebo větší ohleduplností k ostatním účastníkům silničního provozu. Policisté představili unikátní prezentaci nazvanou Následky dopravních nehod motocyklistů na Blanensku a obsahující mimo jiné výpovědi přímých účastníků dopravních nehod (se svědectvím o rozsahu zranění, o tom, jak dopravní nehoda na motocyklu může zásadně ovlivnit lidský život).

Na místě byly vystaveny dva motocykly po haváriích, jeden z loňské nehody na silnici mezi Blanskem a Šebrovem, druhý z nehody, která se stala v roce 2007 u obce Svinošice.

Policisté motorkáře rovněž přezkoušeli ze znalostí pravidel silničního provozu v testech zaměřených na jízdu na motocyklu. Výsledky ale nebyly zrovna povzbuzující – někteří z příchozích na dvanáct otázek odpověděli i osmkrát špatně.

K vidění byly nové motocykly Policie České republiky a další technika. Motocyklisté mohli získat 2-DVD nebo brožuru Jak přežít, se zaměřením na bezpečnost na silnicích,

Pozvání na akci přijal mimo jiné známý mototrialista Mirek Lisý, který připravil pro motocyklisty zajímavou podívanou. Kromě rad, jak například bezpečně brzdít na motocyklu, jak jej lépe ovládat při objíždění překážky, ukázal některé ze svých unikátních kousků. Nechal například motocykl jet volně vedle sebe nebo na něm přeskakoval

jednoho z diváků. Sklidil za to velký potlesk přihlížejících.

Lidé se na akci setkali i s mistrem Evropy 2008 v minibike Radkem Sokolem z Blanska. Díky firmě Blata si zájemci mohli vyzkoušet nové motocykly Motard, vyráběné touto firmou v Blansku.

Velký zájem příchozích byl o stan s prezentací Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje a její sanitní vůz. Záchranáři u něj ukazovali, jak poskytovat první pomoc při nehodě motocyklisty. Jezdci na motocyklech se mnohdy stanou přímými svědky dopravní nehody kolegy motorkáře, zvláště když jedou ve skupině. Na místě nehody jsou tak okamžitě, mnohem dříve než lékaři.

Primář Kliniky úrazové chirurgie Fakultní nemocnice Brno MUDr. Pavel Mach, Ph.D. ukazoval různé chirurgické pomůcky a vyprávěl, s jak rozsáhlými a různorodými poraněními se již setkal na operačním sále. Dokladoval tak význam používání ochranných oděvních prvků. Ty si účastníci akce mohli přímo na místě vyzkoušet nebo

prohlédnout díky spolupracujícím subjektům, které je prodávají.

Vzhledem k tomu, že se akce konala v místech, která jsou velmi významná z hlediska ochrany přírody, byli na místě taktéž pracovníci Správy CHKO Moravský kras, kteří vysvětlovali přítomným, jak se v těchto lokalitách chovat, aby nebyly zbytečně ničeny.

Blanenský římsko-katolický farář Jiří Kaňa a křižanovský farář a motorkář v jedné osobě Tomáš Holcner posvětili – stejně jako vloni – zájemcům jejich stroje.

Na závěr se motocyklisté projeli Josefovským údolím.

(Samotné akci předcházelo ještě umístění tří billboardů upozorňujících na následky dopravních nehod s mottem Rychlost nevyhrává... na příjezdu do města Blanska a u obce Svinošice.)

por. Mgr. Iva ŠEBKOVÁ
Foto P ČR

INTELEKTUÁLNÍ OMEZOVAČE RYCHLOSTI

Překračovat na vozovce povolenou rychlost by už v budoucnu nemělo být tak snadné. Milovníky rychlé jízdy totiž zpomalí inteligentní omezovač, zabudovaný přímo ve voze.

Takzvaný integrovaný systém na sledování rychlosti (ISA), pracující na bázi GPS navigace, určí přesnou polohu vozidla a v případě potřeby omezí jeho rychlost podle limitů platných pro konkrétní silnici, na které se vozidlo právě nachází. Systém by měl být v budoucnu montován do všech vozidel.

Zařízení pracuje buď v režimu upozornění, kdy se při překročení limitu objeví na obrazovce zamračený obličej, nebo v ome-

zujícím režimu, kdy je rychlost automaticky upravena, nezávisle na poloze plynového pedálu. Systém přímo neovládá brzdy automobilu, pouze vozidlo – pokud vjede do zóny s nižším rychlostním limitem – zpomalí na aktuálně povolenou rychlost.

„Tato nová technologie pomůže řidičům vyvarovat se zbytečných pokut za mírné překročení povolené rychlosti a zároveň šetří lidské životy,“ uvedl Chris Lines, vedoucí oddělení bezpečnosti londýnského dopravního podniku (TfL).

První automobily vybavené novým systémem by měly vyrazit na silnice letos v létě. Skupina vozidel, včetně jednoho autobusu a jednoho vozidla taxislužby, bude šest měsíců jezdit po Londýně. Během této zkušební doby budou odborníci zkoumat účinnost nového systému. Podle oddělení bezpečnosti TfL může díky novému zařízení nehodovost klesnout až o deset procent.

Systém vyvinula dánská firma Technolution a v současné době pokrývá území uvnitř velkého londýnského dálničního okruhu. Vláda však zvažuje, že nechá zmapovat všechny silnice v zemi. Kritici systému jej považují za narušení svobody motoristů, které může ve výsledku

bezpečnosti silničního provozu spíše uškodit než pomoci. Paul Biggs z Asociace britských motoristů totiž tvrdí, že řidiči „přestanou dávat pozor“.

Skutečný přínos systému by měly potvrdit až výsledky zkušebního provozu, které budou zveřejněny příští rok.

NEPRŮSTŘELNÝ TURBAN

Britští vědci v současnosti vyvíjejí látku pro neprůstřelný turban, který by nahradil služební přilbu a umožnil tak sikhským policistům v Británii se plně zapojit v ozbrojených složkách britské policie.

PAPRSKY JAKO ZBRAŇ

Nemají nepřítelé zabít, pouze jej na nějakou dobu vyřadí z boje

Jedna z nové generace zbraní, vyvíjených v USA, využívá podobné zařízení, jakým ohříváme jídlo v mikrovlnné troubě. Zbraň dokáže na dálku ohřát tělo oběti tak, že navodí stav podobný vysoké horečce. Vojáky zvláště zajímá možnost zvýšit teplotu mozku a tím dočasně vyřadit z činnosti krátkodobou paměť. Zasažený člověk by pak propadl dezorientaci.

Další typ zbraně využívá fenoménu, jenž je znám už více než 30 let. Zbraň generuje mikrovlny, které u oběti na dálku nabudí sluchové vjemy, např. tikání, klapání, syčení. Hluk slyší jen zasažená osoba. Mechanismus, jakým mikrovlny tvoří „hluk v hlavě“, není úplně jasný. Zřejmě vyvolávají nepatrné rozpětí mozku a následné podráždění vnitřního ucha. Hluk v uších, pro který neexistuje na první pohled žádné vysvětlení, může oběť vyvést z míry. Naruší její soustředění, znemožní jí domluvu s ostatními. Dosah zbraně je řádově ve stovkách metrů.

Na stejném principu by mohla pracovat i zařízení pro přenos zpráv. Nejjednodušší by bylo vysílání v morseovce. Vojáci se však snaží celou technologii vylepšit do té míry, aby dokázali

vyvolat mikrovlnným zářením i jasné modulované zvuky. Pak by mohli u zasažených lidí vyvolat iluzi hlasů promlouvajících přímo v jejich hlavě. Doufají, že by tak mohli například komunikovat s rukojmími. Pro tento účel by bylo nutné záření velmi přesně směřovat, aby zprávu kromě rukojmí nezachytil také jejich únosce.

Vojáci zvažují i využití elektromagnetických vln, které by v mozku narušily obvyklou činnost nervových buněk. Tato „mozková rušička“ by mohla u zasažených lidí vyvolat na vzdálenost několika stovek metrů stav podobný epileptickému záchvatu. Účinek by se dostavil během několika sekund a trval by celé minuty. Velkou slabinou této zbraně je, že se před jejími účinky lze snadno chránit vodivými materiály, kterými se elektromagnetické vlny odstíní. Hodně si vojáci slibují od generátorů silného zvuku. Ten nemá na oběť jen ohlušující účinky. Silné zvukové vlny

mohou obětem podráždit rovnovážný orgán ve vnitřním uchu. Člověk pak má falešný pocit, že se jeho okolí hýbe. Svět se s ním točí tak intenzivně, že to vyvolá silnou nevolnost a zvracení.

Stranou zájmu americké armády nezůstaly ani lasery. Ty mohou vyvolat závažná zranění, například popáleniny. Při nasazení laserů s nízkou energií však riziko zranění klesá a laser pak může vyvolat například dočasnou ztrátu zraku. Zasažená osoba je oslněná podobně jako člověk, který se podíval do prudkého světla. Efekt sice rychle odezní, ale například u pilota může mít i krátkodobé oslnění fatální následky.

Uvedl to předseda nově vytvořené asociace sikhských policistů v Británii, který vyzval ministerstvo vnitra, aby vývoj neprůstřelného turbanu podpořilo.

Sikhismus je menšinové náboženství v Indii, jehož členové žijí především v oblasti Paňdžábu. Jejich náboženství mezi jiným zakazuje mužům si stříhat vlasy a vousy, které si sikhové balí do turbanů.

Sikhové jsou tradičně dobrými vojáky a policisty a v Indii tvoří s ohledem na sikhskou populaci velkou část armády. Také v Británii slouží u policie na 2000 sikhů, kterým však turbany brání v tom, aby mohli nosit policejní přílbu. Nemohou se tak stát členy ozbrojených jednotek, například protiteroristických oddílů, a zůstávají jen řadovými příslušníky bez zbraní.

Podle šéfa asociace sikhských policistů Giana Singha Chahara nyní vědci vyvíjejí materiál podobný kevlaru, z něhož by mohl být vyroben asi pět metrů dlouhý pruh látky, tvořící turban. „Chtěli bychom využít každé příležitosti k výrobě látky, jež by sikhy chránila tak, aby mohli být členy ozbrojených jednotek policie,“ řekl.

Nicméně případný neprůstřelný turban musí být schválen ministerstvem vnitra. Mluvčí ministerstva zdůraznila, že vláda chce, aby složení policie odráželo složení jednotlivých komunit, ale připomněla, že je na „jednotlivých policejních sborech, aby podnikly potřebné úpravy a vyhověly tak náboženství jednotlivých policistů“.

Sikhové nicméně mají v Británii jednu výjimku již nyní. Od roku 1976 nemusejí nosit na motocyklu ochrannou přílbu.

PIRÁTI BEZ INTERNETU

Francouzský senát nedávno definitivně odhlasoval přijetí zákona umožňujícího odpojit od internetu pirátské uživatele, tedy zejména ty, kteří tu nelegálně stahují filmy nebo hudbu. Poté, co text odsouhlasili také poslanci Národního shromáždění, se schvalovací procedura definitivně uzavřela. Norma by se měla začít uplatňovat od podzimu tohoto roku.

Modemy zneužívané internetovými piráty mají být po několikaletém předchozím upozornění nejen odpojeny od celosvětové

počítačové sítě na dva měsíce až na rok, ale jejich uživatelé budou muset i nadále platit poplatky za připojení k internetu.

Proti zákonu je většina opozice v čele se socialisty, kteří zákon kritizují jako příliš tvrdý a hodlají se obrátit na Ústavní soud, aby zhodnotil, zda tím není porušeno základní lidské právo na informace. Pravicová většina je však naopak přesvědčena, že toto právo nemůže být nadřazeno zákonu o ochraně duševního vlastnictví.

Přijímání kontroverzního zákona nebylo

jednoduché – ještě měsíc před schválením jej dolní komora parlamentu zamítla, protože v době hlasování byla v sále jen hrstka poslanců, z nichž většina byla opozičních.

Tentokrát vládní Svaz pro lidové hnutí neponechal nic náhodě, zejména poté, co poslancům za prvotní neúspěch vyčítal sám prezident Nicolas Sarkozy, který se o přijetí zákona přednostně zasazoval.

**Dvoustranu připravil
Jaroslav LINHART**

OTISKY PRSTŮ NA VYSTŘELENÉ NÁBOJNICI

Vystřelené nábojnice zanechají zločincem na místě trestného činu jsou pro kriminalisty cenným důkazním materiálem. Pokud najdou u podezřelé osoby zbraň, dokážou určit, jestli se z ní na místě činu střílelo. Jedno však ani ti nejlepší kriminalisté až donedávna nedokázali – sejmut otisk prstu, který zanechal na nábojnici pachatel, když zbraň nabíjel. Při výstřelu se kov nábojnice rozzhává a otisk se doslova odpaří. Nezbude po něm nic.

Tým pod vedením zkušeného kriminalisty Johna Bonda vyvinul zcela novou metodu snímání otisku prstů. Ta odhalí na nábojnici i odpařený otisk. Pomocníkem vědců se stal jejich původní úhlavní nepřítel – vysoká teplota, na jakou se při výstřelu kov nábojnice ohřeje. Vlastní otisk přitom sice zmizí, ale kov v místě linií otisku nepatrně koroduje. Bond zjistil, že se tak otisk do kovu vyleptá a je pak prakticky nezníčitelný.

„Můžete vystřelenou nábojnici utírat, jak chcete, můžete ji mýt horkou vodou se saponátem. Na otisku se nic nemění,“ říká John Bond.

„Vyleptaný“ otisk není pouhým okem vůbec patrný. Bond a jeho tým vyvinul techniku, kterou lze stopy koroze po odpařeném otisku prstu na kovových površích zviditelnit. Vědci nejprve dodali vystřelené nábojnici elektrický náboj a pak na ni nanесли tenkou vrstvu elektricky vodivého prášku, jenž se na první pohled podobá náplni do fotokopírek. I když byl otisk setřen nebo smyt, zanechal na povrchu nábojnice jemné zkorodované linie a ty vodivý prášek zvýšeně přitahují. Prášek se na neviditelný „vyleptaný“ otisk

nalepí a ztracené linie se jako zázrakem znovu objeví.

Pokud střelec dává náboje do zásobníku, zanechá na nich svůj otisk. Vysokou teplotou při výstřelu se otisk obsahující pot vyleptá do nábojnice. Takto vyleptaný otisk nelze setřít ani umýt...

Metodu lze použít prakticky na všech hladkých kovových předmětech, kterých se mohl pachatel dotknout a které se následně zahrály na vysokou teplotu. Otisk lze sejmut z pláště kulky i z hlavně kulometu.

„Vypálené“ otisky nezmizí ani po desítkách let. Lze proto předpokládat, že po zavedení nové metody snímání tisků dojde k otevření stovek nevyřešených případů. V policejních depozitářích leží spousta nábojnic, zbraní a dalších kovových předmětů nesoucích usvědčující otisky prstů, jež donedávna zůstávaly kriminalistům utajeny.

V Kaliningradu jednali ministři EU – RUSKÁ FEDERACE

V dnech 14. a 15. května 2009 se v ruském Kaliningradu uskutečnilo zasedání Rady stálého partnerství ve formátu ministrů vnitra a spravedlnosti Evropské unie a Ruské federace. Evropskou unii na jednání zastupovali ministr vnitra České republiky Martin Pecina, ministryně spravedlnosti ČR Daniela Kovářová, generální ředitel GR Evropské komise pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost Jonathan Faull, ředitel Europolu Robert Wainwright a zástupci Frontexu a Eurojustu. Za Švédsko, které přebírá předsednictví Rady EU po České republice, se zúčastnila ministryně spravedlnosti Beatrice Ask a ministr pro migrační a azylovou politiku Tobias Billström. Ruskou delegaci vedl ministr spravedlnosti a pověřenec prezidenta Ruské federace pro spolupráci s Evropskou unií v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti Alexander Kononov a ministr vnitra Rašid Nurgaliev.

„Zhodnotili jsme stav spolupráce mezi Ruskou federací a Evropskou unií v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Především v oblasti svobody probíhá spolupráce velmi dobře a úspěšně,“ uvedl ministr vnitra Martin Pecina. „V oblasti migrace jsme od posledního setkání Rady stálého partnerství dosáhli velkého pokroku v řízení migračních toků. Na ministerské konferenci Budování migračních partnerství, kterou Ministerstvo vnitra uspořádalo v Praze, jsme přijali pražskou Společnou deklaraci k migraci. Tato deklarace představuje další významný krok k prohloubení dialogu a spolupráce mezi Evropskou unií a Ruskou federací ve všech relevantních migračních otázkách. Dnes jsme v diskusích navázali také na tuto deklaraci,“ řekl ministr vnitra.

Při hodnocení implementace facilitační a readmisní dohody mezi ES a Ruskou federací se všechny tři strany shodly na tom, že spolupráce probíhá úspěšně a v konstruktivním duchu. Plná a správná implementace smlouvy o usnadnění vízového styku a readmisní smlouvy je klíčový faktor pro pokračování vízového dialogu...

„Na jednání jsme zdůraznili potřebu posílení spolupráce mezi policejními jednotkami, které přímo vyšetřují počítačovou kriminalitu. Je velmi důležité, abychom uměli rychle a ve vzájemné spolupráci reagovat na trestnou činnost odehrávající se na internetu. Zaměřujeme se na prevenci tohoto fenoménu – posilujeme spolupráci, sdílíme zkušenosti, zaměřujeme se na know-how,“ dodal Martin Pecina.

Ministři se na společném jednání shodli, že nesmírně důležitá je spolupráce při potírání organizovaného zločinu. Shodli se také na potřebě prohloubení této spolupráce. Na dotazy českého předsednictví na úroveň ochrany osobních údajů v Ruské federaci ruští kolegové deklarovali transparentnost a otevřenost, s níž chtějí naši stranu seznámit se systémem ochrany osobních údajů. Ruská strana vyjádřila připravenost pokračovat v expertních jednáních, při kterých by tyto otevřené otázky byly dořešeny tak, aby mohl být na straně EU co nejdříve udělen mandát Europolu k zahájení vyjednávání o uzavření smlouvy o operativní spolupráci s RF.

Ministr vnitra Martin Pecina dále zdůraznil význam zprávy ROCTA (Russian Organized Crime Threat Assessment – Vyhodnocení hrozeb ruskojazyčného organizovaného zločinu). Zpráva shrnuje situaci v oblasti ruskojazyčného organizovaného zločinu a jeho dopadů na situaci v Evropské unii. Tato zpráva by se v budoucnu měla využívat jako základ pro další praktickou spolupráci. Hlavním doporučením zprávy je potřeba posílit vzájemnou policejní a justiční spolupráci.

Ministři se rovněž shodli na problematickém rozměru obchodu s drogami, zvláště ve střední Asii. Shodli se na potřebě reagovat společně na situaci formou prohloubení spolupráce. Obdobně se shodli na potřebě spolupráce na boji proti obchodu se syntetickými drogami a prekurzory, které představují pro naše státy akutní hrozbu.

(Z tiskové zprávy českého předsednictví v Radě EU)

Přísnost se prý vyplatí!

Prezident RF Dmitrij Medveděv podepsal zákon, který podstatně zpříšňuje pokuty za porušování pravidel silničního provozu v oddílu týkajícím se chování řidičů vůči chodcům, ale také přepravy cestujících ve vozidlech. V některých případech narostly až desetkrát.

Jedná se především o nedání přednosti těm účastníkům silničního provozu, kteří mají přednost – tedy chodcům na přechodech, cyklistům apod. Konkrétně nedání přednosti chodci na přechodu se bude pokutovat místo stem rovnou tisícovkou rublů. Chodci sami ale, pokud přecházejí na jiném místě než k tomu určeném, zaplatí oproti dosavadnímu stavu dvojnásobek, tedy 200 rublů. V případě, že chybí v autě dětská autosedačka a přepravuje se dítě do 12 let, zaplatí řidič oproti stu celých pět set.

Zvýšení zodpovědnosti za bezpečnost jízdy si vyžádala hrozivá statistika o dopravní situaci v Rusku. Podle údajů za rok 2008 je střet vozidla s chodcem zdaleka nejčastější příčinou dopravních nehod. Jen za první pololetí uvedeného roku to bylo 35 000 případů, což je 39 % celkového počtu dopravních nehod za dané období.

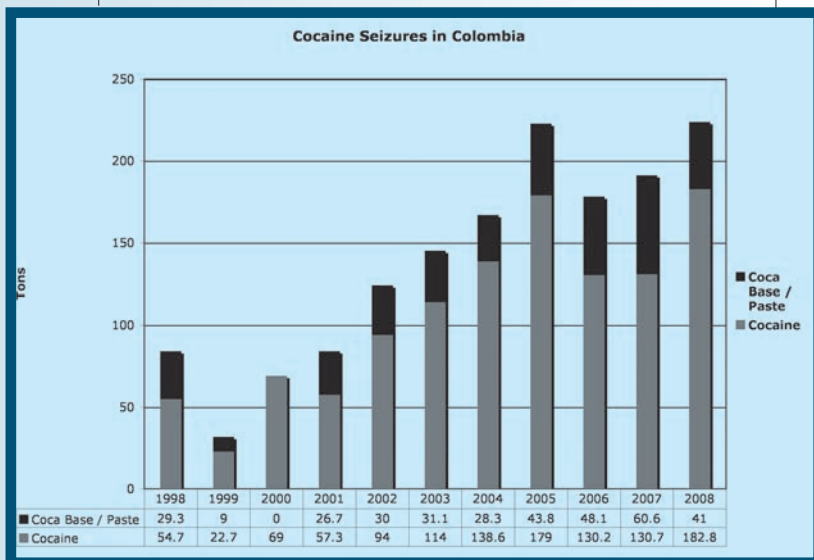
Do Státní dумы k dalšímu projednávání postoupil i návrh na podstatné navýšení pokut za nesprávné parkování. Doposud se věc buď řešila jen napomenutím nebo částkou sto rublů. Návrh požaduje padesátinásobné navýšení – tedy pět tisíc rublů. To by se ale týkalo jen delšího než tříhodinového stání na zakázaném místě, méně než tři hodiny předpokládají tisícovku, stání na místě vyhrazeném pro invalidy by stálo neukázněného řidiče tisícovky dvě.

(Z internetového zpravodajství za ruštiny přeložila a zpracovala Mgr. Dana SLOŽILOVÁ)

Kolumbijská válka proti drogám

Jihoaamerická Kolumbie se stala světovým synonymem pro obchod s drogami. Tato země je zmítána nejen ozbrojenými střety drogových kartelů, které se snaží stále více proniknout do vládní struktury, ale také povstaleckými boji. Právě v této oblasti se v poslední době stále víc využívají zisky z prodeje drog k financování nákladných operací protivládních jednotek. Příkladem může být proslulé Hnutí 19. dubna (M-19), jehož majetek, dosa-

Vrtulník vysazuje komando na kokové plantáži

také kolumbijské námořnictvo založilo vlastní obdobnou jednotku, která je začleněna do námořní pěchoty.

Na boji proti narkomafii se dále podílí CEE – Speciální vojenské komando. Tato šedesátčlenná jednotka vznikla v roce 1999 z roty E brigády zvláštních sil BFE, což je obdoba amerických Zelených bareťů. Specifické úkoly CEE spočívají v proniknutí do džungle a nalezení plantáží nebo výroben kokainu. Kromě toho mohou působit i v městských oblastech. Jejich činnost je autonomní, podléhají přímo náčelníkovi štábu ozbrojených sil. Svoji činnost koordinují jedině s 3. brigádou z Cali, kde se nachází jejich základna. CEE disponuje i malou zpravodajskou a analytickou skupinou.

Zatímco AFEUR a CEE jsou určeny především pro utajenou „práci“, hlavní výkonnou silou v boji proti obchodu s drogami je Brigada contra el narcotráfico. Tato speciální armádní jednotka se od roku 2000 skládá ze tří praporů, jež jsou spolu s dalšími vyčleněnými jednotkami armády a policie určeny pro oblast Putumayo u peruánských hranic. K jejich podpoře slouží Vojenská letecká brigáda.

žený i obchody s drogami, byl v roce 1985 odhadován na 50 až 150 milionů dolarů. Stejně je tomu u Revolučních ozbrojených sil Kolumbie (FARC), jež po roce 1991, kdy se část povstaleckých organizací přeměnila na politické strany, navázala přímé spojení s některými organizacemi narkomafie. Bojovníci FARC se dokonce začali střetávat s oficiálními armádními jednotkami zasahujícími na plantážích koky.

V zemi působí aktivně jak američtí protidrogoví agenti DEA, tak také výcvikové a bojové týmy JTF 6 a specialisté dalších federálních agentur USA. V rámci této spolupráce se v zemi vytvářejí zvláštní jednotky, jež jsou často určeny přímo nebo především nejen pro boj s narkomafií, ale i s povstaleckými jednotkami.

Takové je i AFEUR – Seskupení speciálních sil pro boj ve městech, což je v podstatě protiteroristická jednotka, jež nese v zemi hlavní odpovědnost za boj jak proti terorismu, tak proti narkomafii, ale mimo jiné také za ochranu VIP. Vznikla 8. dubna 1986 na základě neschopnosti armádních jednotek efektivně reagovat na obsazení Paláce spravedlnosti v Bogotě teroristy z hnutí M 19 v listopadu 1985, jimž se tak podařilo získat na 500 rukojmích včetně vysokých státních představitelů. Při zmatečném zásahu armády bylo zabito dvacet teroristů, ale bohužel i přes padesát rukojmích.

Reakcí bylo založení této nové jednotky. Z jejích nejznámějších akcí stojí za zmínku například zatčení významného drogového dealera C. Lehdera Rivase v únoru 1987, ochrana „protidrogového summitu“ v Cartageně v roce 1990 a zejména zatčení narkobarony Pabla Escobara v roce 1994. Do stočlenné jednotky jsou přijímáni dobrovolníci z ozbrojených složek (armády, policie a Národní gardy). Všichni jsou nejprve podrobeni přísnému prověřovacímu řízení a poté sedmidennímu výběrovému kurzu. Pro úspěšné následuje půlroční specializační výcvik, jenž je umístěn u Facatativa, severně od Bogoty. Důraz je kladen na odstřelovačské umění a další aspekty včetně ochrany VIP. Jednotka má k dispozici poměrně širokou škálu moderních lehkých zbraní.

Velitelství AFEUR se nachází u Bogoty ve vojenské Škole kavalérie a podléhá přímo veliteli ozbrojených sil, takže fakticky se jedná o jednotku vojenskou, byť s policejními úkoly. V roce 2003 bylo rozhodnuto založit odbočky ve velkých městech, čímž došlo k navýšení organizačního rámce jednotky. V tomto roce

Jak je vidět, tak jako v dalších latinskoamerických zemích je i v Kolumbii velká zodpovědnost za protinarkotický boj vložena na bedra armády. To ale samozřejmě neznamená, že by policie stála stranou. V rámci Policia nacional de Colombia k tomu existují specializované struktury už od roku 1981. V čele nyní stojí Protinarkotické ředitelství (DIRAN) řízené generálem A. Carem, jemuž podléhá Policia Antinarcóticos. Ta fakticky provádí zásahy proti pěstitelům drog včetně leteckých poprašků likvidujících plantáže koky.

Také Protinarkotická policie disponuje zvláštními formacemi, mezi něž patří Skupina speciálních protinarkotických akcí (GAEN), jež je v neustálé pohotovosti připravena k zásahům proti drogovým obchodníkům, většinou v městských oblastech. Pro akce v džungli, tedy k ničení drog přímo u zdroje, slouží Commando de jungla, jehož členové prošli výcvikem pod dohledem příslušníků britského 22. pluku SAS, s nimiž nadále spolupracují.

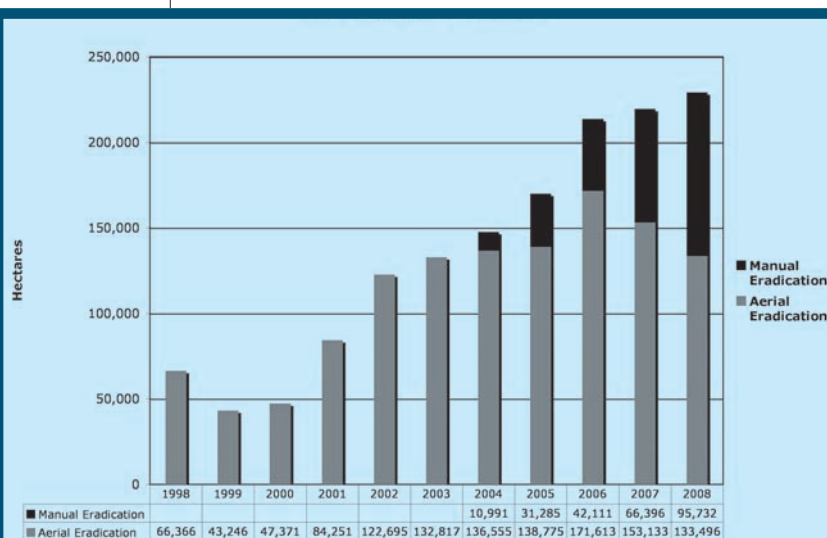
DIRAN od roku 1995 v rámci operace Selva Verde spolupracuje s americkou protidrogovou agenturou DEA, za jejíž vydatné pomoci se podílí na ničení plantáží koky, výroben drog, ale i polních letišť v džungli využívaných drogovými kartely. Na „protidrogové válce“ se podílejí také další složky v moderní struktuře kolumbijské policie soustředěné pod Velitelstvím speciálních operací (COE), jež je jedno z operativních ředitelství Národní policie. Právě tyto složky se podílely na tažení proti drogovým kartelům z Medellínu a Cali.

Ale i v jednotlivých departementech a velkých aglomeracích existují zvláštní jednotky, jako například v Cali Comando metropolitano de desarme (COMED), často označované jako Grup Puma. Vedle své klasické činnosti, již je boj proti kriminalitě (ozbrojené gangy, mafie atd.) se podílejí i na zásazích proti drogovým mafii a takzvaným drogovým partyzánům, kteří berou drogy jako zdroj financí pro boj proti vládě.

Milan KOVÁŘ

Už několik let po sobě se objem výroby kokainových produktů v Kolumbii odhaduje na 1000 tun ročně. Přestože se objem produktů zabavených tamější policií a armádou rapidně zvyšuje, stále je to jenom asi 250 tun za rok.

Plocha ručně nebo letecky zničených kokových plantáží už dosahuje 230 000 hektarů za rok, ale stále to nestačí

„Tohle v mém rajonu trpět nebude!“, ranním rozdělením hřímal hlas nejvyššího šéfa ostravské kriminálky. Vibrující skleněné okenní tabule nenechaly nikoho z přítomných na pochybách, že to myslí smrtelně vážně. Nikdy neříkal nic jen tak do větru. I kdyby se pachatel ukryl pod zemí, bude-li to zapotřebí, vykope jej v nejhorším on sám vlastníma rukama.

ZCESTOVALÝ GENEALOG

aneb rodokmenový podvodník

Nu což, jsme v Ostravě, tudíž pro tento „rázovitý“ region, slovy známého ostravského písničkáře, víc než příznačné. Už teď účastníci ranní porady věděli, že to podezřelý má vlastně „spočítané“, otázkou byla jen doba, po kterou bude ještě neznámý unikat spravedlnosti. Přítomní si byli jisti, že období bude velmi krátké. Jména kriminalistů, kteří se budou dlouhé týdny věcí zabývat, uzrály v hlavě šéfa kriminálky ještě v době ranního rozebírání „nápadu“. Iniciací okamžitě, někdo by mohl říci až „vášnivě“, reakce kriminalisty byl běžný dotaz redaktora regionálních novin, na něhož se obrátilo několik ostravských občanů. Mluví, která otázka žurnalisty přinesla, zapálenou odezvu předpokládala. A byla za ni víc než vděčná. Bylo zřejmé, že pachatel bude zjištěn brzy. Rozsáhlé teritorium „jeho rajonu“, bylo hustě osídlenou ostravskou aglomerací a tudíž ideálním místem, kde se nějaký ten „podvodníček“ ztratí jedna dvě. Vždyť 317 000 obyvatel Ostravy, znamená víc než čtvrtinu všech obyvatel Moravskoslezského kraje. Některé lidi ze svého okolí přiváděl šéf kriminálky k úžasu, jiné možná k „šlenství“. Jeho vytrvalost, přehled i preciznost byla až nepochopitelná. Z místa na místo činu se přesouval snad nadzvukovou rychlostí, někdy byl na místě ještě před příjezdem kompletního výjezdu. Nebyl tam však proto, aby káral či kritizoval, ale proto, aby pomohl a rozhodl v první linii. Bral na sebe odpovědnost za někdy nestandardní rozhodnutí, nemýlil se. Máloco uniklo jeho ostřížnému zraku, možná vůbec nic. Po dvou dnech nepřetržitých realizací, když ostatní reagovali pouze na světlo a tmu, všechny ve svém okolí povzbuzoval nevyčerpatelným optimismem i energií. Občas se „jeho“ lidé ptali „spí vůbec?“. Na ostatní běžné lidské potřeby se raději neptali.

Ne déle, než do půl hodiny po skončení ranní porady, seděli naproti šéfovi kriminálky „jeho“ dva kriminalisté. Tak jako obvykle, moc dobře věděl, co činí. Ti, kterým se o rodokmenu možná bude několik příštích týdnů či měsíců i zdát, nebyli žádnými nováčky. V průběhu mnoha let služby získali množství tak potřebných zkušeností. Navíc uměli komunikovat, a co se ukázalo pro tento případ později zásadním, uměli naslouchat i pochopit většinou starší poškozené. Přístupovali k nim bez předsudků a tolik je „chápali“. Velmi obtížně se navazuje kontakt s někým, kdo utřil od života ponaučení v podobě vetřelce v jeho soukromí, odcházející nejen s jeho majetkem, ale i nadějami. Ještě hůř se totiž získává ztracená důvěra. Oba pečlivě vybraní kriminalisté zvládali i situace obětí přesvědčených o své pravdě. „Nabyl jsem přesvědčení, že muž je opravdu příbuzný“ tiše přiznával 73letý muž policistům. „Při vyprávění mi muž popsal jak ulice Zlína, tak hřbitov i další místa. Mám tam rodinu, takže fakta musí znát jen můj příbuzný“. Na papíře zůstal známý obrázek a z bytu v Ostravě-Hrabůvce odešel návštěvník s pětistovkou. Senior muže od března 2008 neviděl, v březnu 2009 však našel totožný obrázek s výzvou k poškozeným v novinách.

Samozřejmostí však byla ideální orientace kriminalistů v problematice, neboť jejich další specializací byla trestná činnost páchaná na seniorech. Skvělá byla také schopnost analyzovat velké množství informací, které se u nich později sbíhaly, i využívání tolik ověřených „operativních“ postupů. Nezanedbatelná byla v tomto případě též výdrž a preciznost, vždyť později až s železnou vytrvalostí vyhodnocovali desítky oznámení.

Informací ke skutku bylo na začátku minimum. Otázka redaktora byla jednoduchá,

jejich rodokmenu, po navázání osobního kontaktu se svěřil se srdceryvnou historkou životní strážně a z bytu většinou odcházel s nějakou finanční hotovostí. Shodný pro všechna místa činů byl naprosto totožný obrázek, který zůstal oběti. Muž se spokojil s několika stovkami, jinde byl úspěšnější, odešel s několika tisíci, nebo neuspěl vůbec a odešel s prázdnou. Tito poškození věc většinou vůbec neoznámili.

Pokyn šéfa kriminálky k jeho lidem byl jasný: „Chci ho!“ Neznal slova „nejde“ či „nepůjde“ to. Jeho podřízení věděli, že cokoliv namítat je zbytečné, i kdyby měli k dispozici mnohem méně informací než tentokrát, bylo jasné, že pachatele musí nalézt stůj co stůj. Odpor se nepřipouštěl, ale hlavně se o něj nikdo z kriminalistů zásadně nepokusil. Vypátrání konkrétního muže se stalo otázkou jejich profesní cti. Čtenáře, zvyklého na denodenní zpravodajství plné brutálních, násilných činů, v nejmenším pak milionových škod, možná napadne otázka: „Proč tolik povyku pro pár stokorun či tisícovek?“. Za vším ovšem hledíme neomylnou intuici kriminalistovu. Již zpočátku bylo zřejmé, že nepůjde o pár stovek v Ostravě, ale pravděpodobně o rozsáhlou sérii, možná na severu Moravy, nebo hůř – v celé republice. Kriminalisty tak nenapadlo říci „takových podvodníků je! Proč máme tomuhle věnovat tolik času?“. Znali totiž odpověď svého velčího, „vždyť využívá důvěřivosti těch nejzranitelnějších, většinou seniorů. Neváhá bezostyšně zazvonit na vytipovaný zvonek a vetřít se přímo do bytu, do soukromí oběti. Zneužívá sounáležitosti a dobroty lidí ve svůj prospěch, málokoho nechá netečným životní nesnáz jiného. A pokud bylo zare-

gistrováno několik případů na území města, pravděpodobně ve jménu starého lidového moudra „s jídlem roste chuť“, páchá neznámý své nekalosti minimálně v celém kraji. Všechny tyto dedukce kriminalistů byly později bohužel potvrzeny.

Z šéfovy kanceláře odcházeli kriminalisté s emailem redaktora, zaslaným obrázkem a několika kontakty na většinou starší ženy. Spisový materiál se během měsíců rozrostl o desítky listinných důkazů. Ze složky „vykukují“ dobře známé totožné postavičky, vykreslené na listech různých druhů. Intuice toho, kdo rozhodl, že případ nezůstane „odložen“ stranou, a dostane se mu zasloužené pozornosti, se po mnoha měsících ukáže správnou, tak jako ostatně s železnou pravidelností vždy! Tak jako hříšné město pražské mělo svého radu Vacátka, tak má mnohem hříšnější město ostravské svého radu...

Prověřování začíná logicky u těch, kteří kontaktovali novináře. Většinou se jednalo o ženy, vdovy, rozvedené či slečny. Jejich příjmení se skvělo také na domovních zvoncích. První zásadní informace byla tak na světě. Druhou, důležitou, skutečností byl vždy stejný obrázek. Při rozhovoru neznámý obvykle poprosí o papír a tužku, nakreslí obrázek postavičky a ptáčka. Totožný obrázek byl zhotoven na jakémkoliv papíru, který byl v domácnosti zrovna k dispozici. Známa postavička ilustruje list z kalendáře, linkovaný či obyčejný papír. Každý obrázek byl pak signován prvními dvěma písmeny jména pachatele, a prvním či prvními dvěma písmeny příjmení oběti. Muž se představoval jako Jaroslav. Příjmení použil vždy oběti, tedy pokud zazvonil na byt Marie Novákové, návštěvník se jmenoval Jaroslav Novák a obrázek byl signován zkratkou „JANO“ i letopočtem zhotovení. Nezanedbatelným faktem tedy bylo i stejné křestní jméno, kterým se pachatel představoval ve všech domácnostech. Shodovalo se také místo, odkud pachatel přicházel, a to z Jihlavy, ulice Jana Žižky.

Ostravské oběti se shodly na způsobu spáchání skutku. Jaroslav z Jihlavy vytipoval zvonek většinou se ženským příjmením, po zazvonění navázal s poškozenou verbální kontakt. Návštěvník sdělil, že pro svou maminku nebo s ní, sestavuje rodokmen jejich rodiny, tzv. strom života. Kontakt na osobu, se kterou hovořil měl získat v matrikách či archivech. Někdy přidal, že má bratra v Holandsku, Švýcarsku či jinde, on ani bratr neměl děti, a proto zjišťoval vzdálené příbuzné k sestavení rodokmenu. Senior(ka) si většinou při příjemném rozhovoru nevíšl cíleně kladených dotazů nezvaného návštěvníka, kterými mimochodem zjistil osobní informace. Nové poznání pak jinou formou neznámý sdělil svému hostiteli. Následkem mnohokrát ověřené taktiky byl samozřejmě pocit, že tato fakta mohl znát opravdu jen člen rodiny. Byť vzdálený. Až později bylo zjištěno, že taktika byla broušena k dokonalosti desítkami případů, kontaktů s lidmi různých sociálních skupin, výjimkou nebyly ani vysokoškolsky vzdělané oběti! Mezi poškozenými byli také muži

a dokonce lidé středního věku. Možná by muž mohl být uznávaným psychologem, kdyby svého umu i empatie nezneužíval ve svůj majetkový prospěch a svou životní dráhu nasměroval raději ke vzdělávání a snaze pomoci druhým.

Po získání pevné půdy pod nohama v podobě získaných „rodinných“ informací a navázání kontaktu, pokračoval návštěvník většinou tím, že se jako by náhodou světl se svou svízelnou situací. Když hovořil o svých současných „životních nesnázích“, nemocích či okradení, působil víc než věrohodně a u obětí vyvolal soucit. Muž mluvil spisovně, byl čistě oblečen, vyvolával pocit serióznosti, oběti netušily úmysly pachatele. Tvrdil, že s maminkou jeli zakoupit rehabilitační pomůcku do Karviné (či jinde poblíž), maminka na nádraží usnula a byla okradena. Oni teď nemají peníze na cestu zpět do Jihlavy. Oběť pak pachateli nezdídky vydala finanční částku, v různých hodnotách od několika set korun do několika tisíc (od dvou stovek po pět tisíc korun). Celková škoda v původně prověřovaných případech nebyla vysoká, nedosáhla ani 16 000 korun.

Při rodinných rozhovorech pachatel uvedl, že přispívá do různých humoristických časopisů, prostřednictvím humorných obrázků. Jako důkaz nakreslil před očima poškozeného obrázek. Kriminalisté samozřejmě kontaktovali i redakce humoristických časopisů. Díky tomuto kroku zjistili nejen další poškozené, kteří například nekontaktovali policisty, ale také důležité informace sbíhající se u konkrétní osoby. Ani pachatelem uváděné bydliště, Jihlava, ulice Jana Žižky, neuniklo pozornosti. Překvapením pak nebylo zjištění faktu neexistence takové ulice v Jihlavě.

Kolem tipované osoby se utahovala smyčka. Předpoklad, že proti kriminalistům nestál nováček, ale silný protivník, se potvrdil. Vytipovaná osoba podezřelého byla v minulosti odsouzena pro podvody. Celkem v 438 případech! měl muž vylákat přes 146 000 korun, a dokonce oděvní svršky. I v této sérii byl nalezen obdobný způsob spáchání, záminka cestování s matkou a opět svízelná životní situace, jejímž následkem byl nedostatek peněz a prosba o pomoc. Stačily mu menší finanční částky, čemuž nasvědčovala také poměrně malá škoda v souvislosti se spácháním několika stovek případů. Tehdy se však okruh poškozených rekrutoval z mladších řad, dvaceti až třicetiletých lidí. Místa spáchání byla opět rozmístěna do různých částí republiky.

Zjištěné informace nasvědčovaly až gigantické sérii. Prověřování napomohla také média. Případ byl zpracován a vlna zveřejnění nezůstala bez odezvy. První oznamovatelé kontaktovali policisty již v průběhu dne, kdy objevili informaci na zpravodajských webech. Další skupina telefonovala na linku 158 v celé republice po odvysílání večerních zpráv. Třetí skupina zareagovala následující dny, kdy zamířila s výstřižky novinových článků a stejným obrázkem na policejní služebny po celé zemi. Bylo až nepochopitelné, kolik míst a rodin stihl pachatel v různých teritoriích země navštívit – a odejít s jejich penězi. Dva dny po odvysílání, v podstatě nepřetržitě, předávala mluvčí kontakty kolegům z celé republiky,

reagujícím na zveřejněné informace. Volající policisté vzpomněli na „svůj“ neobjasněný případ, mnohdy starý i rok či dva. Zhruba týden po zveřejnění byly mluvčí doručeny také první dopisy. Obálky byly nadepsány překrásným, někdy až starodávným, rukopisem dříve narozených obětí. Policistka tušila obsah sněhobílých obálek s razítky blízkých či vzdálených měst celé země. Napadlo ji, že města musí být překrásná, každé má nejedno kouzelné zákoutí, které by určitě stálo za shlédnutí. Adresátka však jejich valnou většinu, na rozdíl od neznámého, dosud nenavštívila. Dopisy skrývaly vždy podobný obsah, výstřižek z novin, stejný obrázek a smutný list, vypovídající o zásahu cizího muže do soukromí seniora. Kriminalisté pak precizně analyzovali všechny informace, jejich konání připomíná činnost dobře známou z klasické české pohádky „O Popelce“. Po zveřejnění případu v médiích se ostravským kriminalistům ozvali poškození z Novojičínska, Kojetína, Bohumína, Havířova, Brna, Plzně, Frýdku-Místku, České Třebové, Hodonína, Zlína, Zábřehu na Moravě, Olomouce, Chrudimi, Opavy, Třebíče a mnoha dalších míst. Na zjištěná fakta reagoval státní zástupce a vydal předběžný souhlas k zadržení osoby. Muž byl zadržen olomouckými policisty dne 25. 4. 2009 v 02.30 hodin, v jednom z hotelů.

Zadržený 48letý muž byl obviněn z trestných činů podvod, krádež a porušování domovní svobody. Muž si pravděpodobně vybíral města s dobrou dopravní obsluhou, tam kam se dalo dojet bez problémů vlakem či autobusem. Sám při výslechu sdělil, že této trestné činnosti se dopouštěl od roku 2004 do doby zadržení. Dodal, že na „kontě“ má možná 100 až 150 případů, ale kolik peněz si za tu dobu nezákonně opatřil od důvěřivých lidí, prý netuší. Někteří poškození jej nemuseli poznat, protože v poslední době zhubnul řádově o desítky kilogramů, přišel o zuby, což samozřejmě ztíží také možné provedení rekonvalescence. Ke své osobě neváhal také sdělit, že jeho „koníčkem“ je cestování, navštívil a prošel množství míst celé republiky. Detailně tak zná hřbitovy, jednotlivé ulice či jinak zajímavá místa. Tato skutečnost mu pak zřejmě pomáhala při navazování kontaktů s poškozenými, svými vědomostmi mohl oběť velmi dobře vmanipulovat do situace člena rodiny, byť vzdáleného.

Zhruba po měsíci od prvního zveřejnění pátrání po neznámém pachateli, byl muž zadržen. I tato skutečnost byla veřejnosti přiblížena informováním prostřednictvím médií. A znovu po odvysílání dalších konkrétních informací kontaktovaly policisty desítky osob z celé republiky, kterým místo peněz zůstal doma obrázek identické postavičky. Kriminalisty kontaktovali také pozůstalí, kteří v pozůstalostech po rodinných příslušnících našli uvedený obrázek. Oběť, pravděpodobně ze studu, nesdělila informaci o tom, že byla podvedena, ani svým nejbližším příbuzným. Některé oběti se „přiznaly“ až po delší době, a přiznání informace strnul třeba další poškozený. Kriminalisté zaznamenali nejen takový případ, kdy při

vyprávění ženy pozorně poslouchala i její kamarádka, která až následně za dveřmi, o samotě, přiznala také svůj „hřích“. Slovy oběti „sedla jsem na lep podvodníkov“.

„Marie není přece hloupá, ten člověk nás musel poslouchat,“ přesvědčivě pokyvuje hlavou 74letá žena. „Jak jsem stará, tak jsem hloupá, pořád to vysílají v televizi, píšou v novinách, a já stejně naletím. Dobře mi tak!“ Kriminalista ji konejšivě vysvětluje, že se nemá častovat nevytříbenými přívlastky, vždyť uvěřit bylo tak snadné! Ani sousedka Marie pravděpodobně není v klidu. Za zavřenými dveřmi sotva slyšitelným hlasem přiznává, „já mu dala tisícovku, Anežce to prosím neříkejte“. V tu chvíli cloumá muži zákona bezmoc.

Muž „sázel“ možná na malé škody, které měl způsobit, i na svou velmi dobrou schopnost empatie, lidmi pachatel manipuloval velmi dobře. Po druhé vlně medializace věci byly zaznamenány další případy, celkem se po měsíci vyšetřování blíží sedmdesátce. Dlouhá a složitá cesta vyšetřování však zdaleka není u konce. Škoda přesáhla několik desítek tisíc korun. Kriminalisté předpokládají, že dny příští přinesou zjištění až dvou stovek případů. Pravděpodobně ostravské kriminalisty kontaktují další policisté „jejich“ obdobným případem také po zveřejnění tohoto příběhu, prostřednictvím časopistu *Policista*. Doba spáchání podvodného jednání byla opravdu zjištěna v rozmezí let 2006 až do 2009.

S klidem a precizností sobě vlastní přistupují kriminalisté ke každému ze zjištěných případů jako k prvnímu oznámenému. Trpělivě telefonují a řeší dokumentování po celé republice, pečlivě třídí již provedené dokazování. Neudivilo je ani vyjádření vysokoškolsky vzdělaných obětí. Jedna z obětí se dokonce domnívala, že soukromé informace získal pachatel na webových stránkách jejich rodiny, kde mají sestaven svůj rodokmen. Zdráhala se uvěřit velmi dobré komunikační schopnosti podezřelého muže, získání informací jinde než na internetu dokonce vylučovala. Obviněný však ke své osobě uvedl, že je osobou „bez domova“, zda využívá informačních výdobytků současnosti, potvrdí či vyloučí další vyšetřování.

Kolik českých domácností „zdobí“ v současnosti identický obrázek, možná kriminalisté nezjistí. Nelze jim však upřít ohromný kus odvedené práce, směřující k řádnému zadokumentování série, která se možná časem zapíše do dějin kriminalistiky. Nelze také opomenout původní, poměrně razantní, rozhodnutí šéfa kriminalky k okamžitému prověřování věci, která se zpočátku mohla zdát některým „bagatelní“. Nelze jim upřít ani správnou, kriminalistickou intuici. Je jen potěšujícím, že se tak stalo „u nás“, v Ostravě!

Gabriela HOLČÁKOVÁ

(o zájímavostech prověřování vyprávěli
por. Vladimír Kopec a por. Petr Hurta)

Kresba z archivu P ČR

Letošní největší společné cvičení složek Integrovaného záchranného systému okresu Kroměříž bylo zaměřeno na vyřešení mimořádné události při těžké dopravní nehodě na dálnici. Samotná akce proto také nesla název „DÁLNIČE 2009“ a jednalo se vůbec o první takové tematické cvičení ve Zlínském kraji. Důvod je zcela prostý, a to, že teprve na konci loňského roku byl přiveden první úsek dálnice do regionu.

Nehodovost a další problémy spojené s provozem na dnešních dálnicích nemohou nechat klidné ani záchranáře na Zlínsku. Kroměříž je tak prvním místem, kde společně hasiči, zdravotníci a policisté vyjždí na řešení těchto problémů. Pro odborníky na cvičení složek IZS je tak tento druh mimořádných událostí více než aktuální.

Cílem samotného cvičení bylo prověřit nejen schopnosti záchranářů vyřešit složitou dopravní nehodu, ale také ověřit technické možnosti při havárii s větším množstvím zraněných. Sledovala se vzájemná komunikace mezi složkami IZS, schopnosti jednotlivých velitelů a rychlost poskytnuté pomoci.

Po ohlášení těžké dopravní nehody na tísňovou linku 112, a po získání informací o větším počtu raněných, byli aktivováni záchranáři Integrovaného záchranného systému v Kroměříži. Jeho jednotlivé základní složky byly posíleny v rámci mezikrajské pomoci o jednotku profesionálních hasičů z Kojetína, Územní odbor Přerov, o pomoc letecké záchranné služby z Olomouce i Brna, a v neposlední řadě vyjžděl i posilový vůz zdravotníků z Otrokovic.

Ze záchranářů na místo přijeli jako první hasiči, následovaní zdravotníky a policisty. Velitel zásahu okamžitě zahájil průzkum a na krajské operační středisko nahlásil těžký střet dvou osobních aut, ve kterých jelo celkem deset osob.

Hasiči se rozdělili na dvě samostatná družstva a připravili se na vyprošťovací práce. Vraký vozů byly zajištěny proti případnému požáru, úniku provozních kapalin a klíny proti nenadálému posunu. V každém voze cestovalo pět pasažérů a všichni byli zraněni. Z auta převráceného na střechem unikl benzin a druhý vůz měl velmi zdemolovanou kabinu.

Hlavní lékař zdravotnické záchranné služby si prohlédl zraněné a konstatoval šest těžkých zranění, tři středně těžká a jedno zranění lehké. Určil priority pro vyprošťování a se svým týmem lékařů i zdravotníků začal poskytovat první odbornou přednemocniční pomoc. Pomocí metody START byli zranění označeni a roztříděni. Principem této metody je odhad a označení závažnosti poranění a stanovení pořadí k transportu z nebezpečné zóny.

Hasiči natáhli k vrakům speciální vyprošťovací techniku a za pomoci hydraulických nůžek se začali postupně dostávat ke zraněným. Auta byla po částech otevírána a záchranáři se pomalu přibližovali ke spleti těl. Každý vůz představoval jinou překážku, jiné nebezpečí a jiné druhy zranění.

Hlídky státní i městské policie se začaly věnovat udržování veřejného pořádku u lidí, kteří zastavili v kolonách a ze zvědavosti šli sledovat práci záchranářů. Bylo nutné rychle organizovat odklon dopravy

DÁLNIČE 2009

na náhradní trasy, chránit samotné záchranáře před případným napadením nebo chránit zónu zásahu před zcizením věcí kolem nehody. Důležité bylo i začít vyšetřovat dopravní nehodu s cílem včasného obnovení dálničního provozu.

Hasiči začali uvolňovat sevření kolem uvězněných těl a zranění byli postupně vytahováni. Nasazování krčních límců, zastavování krvácení a fixace zlomenin patřily mezi jednoduché úkoly. Složitější to bylo v případech zástavy dechu, srdce nebo při šokových stavech. Jeden z cestujících si přivodil barotrauma plic, když mu prošel konec deštníku přes hrudník až do levé plic. Řidička jednoho z vozů zažila psychický šok, který byl tišen hasiči školenými na poskytování psychosociální pomoci.

Všechny zraněné se hasičům podařilo dostat z aut asi do třiceti minut od příjezdu. Pacienti byli odnášeni do speciálně vybudované zóny pro zraněné, kde měli zázemí chráněného soukromí a další zdravotnickou pomoc. Hlavní lékař na místo povolal leteckou zdravotnickou službu se dvěma vrtulní-

ky, které transportovaly nejvážněji zraněné do Olomouce a Brna. Další těžká a vážná zranění byla převezena do nemocnic ve Zlíně a v Kroměříži.

Během cvičení si policisté prakticky zkoušeli vyšetřování nehody, zajišťování

důkazních stop, usměrňování, řízení a odklon dopravy. Celou dobu zásahu složek IZS bylo místo chráněno před vstupem nepovolených osob a policisté zajišťovali také nepřetržitý tok informací vůči veřejnosti i motoristům k dopravní situaci.

Celému cvičení přihlížet tým odborníků ze všech složek IZS z Kroměříže. Z krajských řídicích pracovišť přijeli odborníci na školení a výcvik, jejichž poznatky budou dále sloužit pro zdokonalování práce záchranářů.

Samotné cvičení bylo vyhodnoceno jako velmi dobře připravené.

K realitě situace přispěli dobrovolníci z ČČK Kroměříž, kteří se postarali o perfektní namaskování figurantů, vraky vozů byly poskytnuty z Metalšrotu Kroměříž a celý zásah proběhl na reálném dálničním úseku.

Podle reakcí samotných zasahujících záchranářů ze všech základních složek IZS bylo toto cvičení velkým přínosem. Zúčastnění kladně hodnotili především realitu situace a nelehké podmínky pro zásah, v souvislosti s nutnou rychlostí poskytnutí pomoci.

Cvičení složek IZS bylo uskutečněno za významné podpory Zlínského kraje.

mjr. Mgr. Bc. Ivo MITÁČEK
Foto Václav ŠEBEK

NAŠLI JSME PRO VÁS NA INTERNETU

19

Celé léto určitě nestrávíte pouhým lenošením na tichomořských plážích, poznáváním cizích zemí či šplháním po vysokohorských štítích (jak by se mohlo zdát z obsahu předchozích dílů našeho seriálu). Snad se najde dostatek času i na romantické posezení u táboráku a na návštěvy kamarádů a přátel. Také naše domácnost, zahrada či auto si zaslouží přiměřenou péči a zvelebování. V tomto směru nabízí pomoc a inspiraci velké množství webových stránek českých i zahraničních. V jejich záplavě byste se jen obtížně orientovali bez pomoci internetových rozcestníků a katalogů. Prohlédneme si např. nabídku webového rozcestníku katalog.mpalan.cz. V květnu t. r. obsahoval ve 14 kategoriích přes 5000 odkazů. I když je většina z nich zaměřena komerčně, najdou se mezi nimi i mnohé „neziskové“. Velkou předností rozcestníku je, že jednotlivé odkazy jsou opatřeny nejen výstižným názvem, ale i stručnou charakteristikou. Zalistujme například v kategorii „Zábava a hobby“, v níž je soustředěno více než 300 odkazů.

Začneme v kuchyni: na stránkách www.recepty-kucharka.eu najdete zá-

plavu podrobně rozčleněných receptů všeho druhu. Jste-li chovatelé psa či psů, klikněte na adresu dogsite.cz, věnovanou různým aspektům kynologie. Spoustu zajímavých informací najdete na stránce www.jmena.cz, která je uváděna jako přehledná databáze všech českých křestních jmen. Jejím základem jsou měsíční kalendáře, kliknutím na zvolené jméno se dozvíte i zajímavosti o jeho původu a významu. Mimoto stránka obsahuje rady rodičům vybírajícím jméno pro své dítě a články pojednávající o významu jmen, přezdívkách a pseudonymech.

Rada šikovných stránek nabízí zábavu pro děti i dospělé. Malým výtvarníkům se bude určitě líbit vybarvování různých omalovánek přímo na monitoru počítače. Stačí vybrat si nějakou např. na stránce

www.omalovankyonline.cz. Obdobně je možno zahrát si nějakou on-line hru z nabídky na adrese www.i-superhry.cz. Náladu vám může zlepšit některý z vtipů (rozdělených do mnoha kategorií, např. Blondýnky, Lordi, Policajti, Tchyně atd.), shromážděných na stránkách

www.vtipky.cz nebo www.vtipky.cz. Najdete zde například i tento rozhovor:

„Pane řidiči, vy jste pi!!“
„To není pravda, pane policaji, Bůh je mi svědkem!“

„To se uvidí, vystupte si oba!“
Stalo se už samozřejmostí používat při psaní SMS nebo e-mailů tak zvané smajlíky, neboli emotikony. Snad nejběžnější je smajlík vyjadřující úsměv, který je zapsán znaky :-). To však je teprve smajlíkový začátek, stránka www.3000emoticons.cz takových symbolů uvádí tisíce. Hledat mezi nimi můžete podle abecedy, významových kategorií (to je neefektivnější), délky nebo natočení. Můžete si tak snadno sestavit a používat vlastní „katalog“ smajlíků, např. *hlasitý smích :-D*, *šibalské mrknutí :-)*, *ironický úšklebek :-7*, *velmi nešťastný :-c*, *dva kopečky zmrzliny cc>*, *člověk ol-<*, *Číňan <-)* a mnoho, mnoho dalších.

Nejen zábavou živ je člověk ve chvílích volna. Stránka www.mujiplan.cz nabízí inspiraci každému, kdo potřebuje získat užitečné rady a náměty především pro kutilskou práci. Obsah je rozdělen do devíti oddílů: Auto-moto, Dílna, Počítače, Sport, Stavba a dům, Tvoření, Vaření, Zahrada, Ostatní. V každém oddíle jsou články ve formě podrobně komentovaného seriálu instruktivních fotografií. Podle nich je možno bez problémů nabrousit řetěz motorové pily, renovovat mosazný svícen, zhotovit palubkové obložení stěny, uvařit buchtičky se šodó a mnoho dalšího. V domácnosti, v dílně i při sportovních aktivitách se dobře uplatní i znalost uzlování. Detailní postup při vázání deseti základních druhů uzlů najdete v oddílu Ostatní.

Německý filozof Immanuel Kant (1724 až 1804) je považován za jednoho z nejvýznamnějších evropských myslitelů. V závěru knihy *Kritika čistého rozumu* napsal slavnou a často citovanou větu:

Dvě věci naplňují mysl vždy novým a rostoucím obdivem a úctou, čím častěji se jimi zabývá: hvězdné nebe nade mnou a mravní zákon ve mně.

Člověk nemusí být nijak zvlášť filozoficky založený, a přesto v něm pohled na tisíce hvězd za jasné bezměsíčné noci (pouhým okem jich vidíme kolem pěti tisíc) skutečně vyvolává zvláštní, povznášející pocit. Kantova věta má i po téměř čtvrt tisíciletí „něco do sebe“...

Dojem z hvězdné oblohy umocňují různé nebeské úkazy, zejména občasné záblesky meteorů, které hoří v zemské atmosféře. V průběhu roku nastává několik období, kdy můžeme pozorovat zvýšený počet meteorů, tzv. meteorické roje. Nejvýznamnějším letním meteorickým rojem jsou *Perseidy* – kolem 12. srpna na obloze zazáří průměrně 75 meteorů za hodinu. Bližší informace nejen o meteorech, ale všeobecně o astronomii a kosmonautice hledejte například na stránkách s výstižnými adresami: www.astro.cz, astronomia.zcu.cz, www.komety.cz, www.kosmo.cz a prostřednictvím odkazů na mnoha dalších, českých i zahraničních.

Dnešním dílem seriálu pomalu končíme období, kdy jsme zvýšenou pozornost věnovali webovým stránkám s „odlehčeným“ obsahem. Byly v nich informace zaměřené především na cestování a na činnost, kterým se s chutí věnujeme v období letních dovolených. I když příští díl vyjde ještě během prázdnin, začneme se v něm už poohlížet i po stránkách, jejichž obsah je větší či menší míře souvisí s naší policejní prací. Dnes se však rozloučíme ještě ryze prázdninově: cykloturistice je věnována nesmírně obsáhlá stránka www.nakole.cz a na ní najdete mj. podrobnou interaktivní mapu oficiálních cyklostezek (www.nakole.cz/regiony/mapa.php3), které už v některých oblastech naší republiky tvoří docela hustou síť.

Jaroslav KUSALA

DĚTI JAKO SPOLUJEZDCI V OSOBNÍCH AUTOMOBILECH

Změna právní úpravy, která zavedla povinnost převážet děti pouze ve schváleném zadržném systému (poslední výjimky skončily v roce 2008), s sebou přinesla zvýšení četnosti používání těchto prvků pasivní bezpečnosti. Což se projevilo i v poklesu počtu usmrcených dětí jako spolujezdců v osobních automobilech – a to o 50 % (v minulém roce oproti roku 2004).

Zarážející přesto zůstává, že dětí, které umírají v osobních automobilech, přestože jsou přepravovány ve schváleném zadržném systému, pořád přibývá. Tato skutečnost vypovídá o tom, že přepravovat dítě v autosedačce a jet riskantně a nepřiměřenou rychlostí nadále zůstává hazardem často končícím vážnou dopravní nehodou. Při natolik vysoké rychlosti ani sebelepší autosedačka nepomůže od vážného úrazu, nebo dokonce smrti dítěte.

Čísla jsou varující – jestliže v roce 2006 zemřelo v autosedačkách (nebo bezpečnostních pásích) při dopravních nehodách 50 % z celkového počtu usmrcených dětí jako spolujezdců, tak v roce 2008 tato hodnota dosáhla téměř 86 % (přesně 85,7 %).

(jh)

Usmrcené děti jako spolujezdcí v osobních automobilech, ČR 2006–2008

	2006	2007	2008
V zadržném systému (autosedačka, pás)	7	10	6
Bez zadržného systému	7	6	1
Usmrceno celkem dětí spolujezdců	14	16	7
% usmrcených dětí spolujezdců v zadržném systému z celkového počtu usmrcených dětí spolujezdců	50 %	62,5 %	85,7 %
Kolikáté dítě bylo usmrceno v autosedačce	2	1.6	1.2
Kolikáté dítě bylo usmrceno bez autosedačky	2	2.7	7

JEZDCI na IN-LINE BRUSLÍCH JSOU CHODCI

Co říká zákon...

I když se to může zdát paradoxní, jezdci na kolečkových in-line bruslích jsou podle ustanovení § 2, písmeno j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů chodci. To znamená, že musí dodržovat všechny povinnosti dané tímto zákonem jak obecně všem účastníkům provozu na pozemních komunikacích (§ 4), tak i specifické povinnosti dané chodcům, a to v § 53 zákona 361/2000 Sb.

Tyto povinnosti mimo jiné zahrnují:

- Povinnost používat stezku pro chodce, pokud je vyznačena (mohou ovšem používat i stezku pro cyklisty – samozřejmě s opatrností) – § 53, odstavec 5
- Nesmí ohrozit ostatní chodce (§ 53, odstavec 8)
- Chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožovali život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní (§ 4, písmeno a)
- Povinnost řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích (§ 4, písmeno b a c)

Základní zásady jak předcházet úrazům na in-line kolečkových bruslích

- Jezděte pouze tam, kde nemůžete ohrozit ostatní
- Při jízdě mezi chodci dbejte zvýšené opatrnosti a předvídejte
- Vždy používejte ochrannou přilbu a ochranu loktů a kolien
- Vyplatí se nosit i sportovní rukavice a ochranné pomůcky na zápěstí
- Nepřeceňujte své schopnosti, neriskujte
- Nikdy nejezděte tak, abyste se drželi za motorové vozidlo nebo za jízdní kolo
- Přizpůsobte styl a rychlost jízdy povrchu, po kterém jedete

In-line kolečkové brusle jsou sportovní náčiní a pohyb bruslařů po chodníku mezi ostatními chodci je z ohledem na rychlost bruslaře, zdrojem potenciálních konfliktů, a to zejména s chodci se sníženou pohyblivostí a seniory.

Vzhledem k tomu, že jezdec na kolečkových bruslích je, jak již bylo uvedeno, chodce, není možné vysledovat ve statistice dopravních nehod počet střetů bruslař-chodce. Lze jen kvalifikovaně odhadovat, že se nebude jednat o malá čísla a bruslaři by si tuto skutečnost měli vždy uvědomovat a zvážit, zda není vhodnější vybírat si pro jízdu taková místa, kde svým jednáním nikoho neohrozí.

(jh)

Nová policejní centra v Ostravě

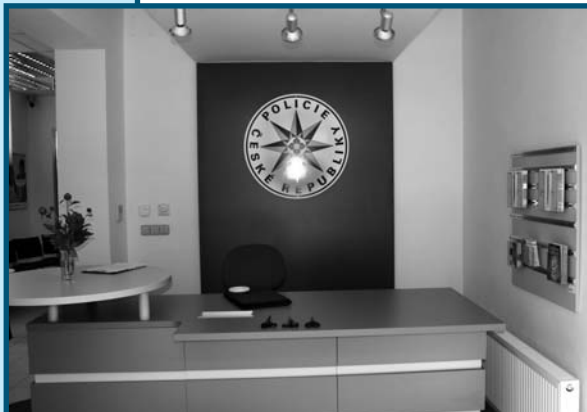
Další dvě nové moderní recepce obvodních oddělení otevřela Policie ČR v Ostravě. Na příjemné prostředí se mohou těšit občané, kteří zamíří do prostor Obvodního oddělení Policie ČR Ostrava-Poruba 2 na Heyrovského ulici 9, ale také v Ostravě-Mariánských Horách na Strmé ulici 14. Nová Kontaktní a koordinační centra Policie České republiky vznikla v rámci Projektu P 1000 (za spolufinancování z Evropského fondu pro regionální rozvoj).

Vzácným hostem slavnostního otevření nových prostor byl v Ostravě-Porubě 2 náměstek ředitele Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje, plk. Mgr. Bc. Tomáš Tuhy. Poděkovat policistům sloužícím v době rekonstrukce na služebně ve ztížených podmínkách přišel i ředitel Městského ředitelství policie Ostrava, plk. Mgr. Tomáš Landsfeld (na snímku vpravo). Přítomni byli samozřejmě další hosté.

O interiérech nových recepcí se již napsalo mnohé, není nutné popisovat v současnosti

již dobře známá prostředí. Zopakujme snad jenom, že Kontaktní a koordinační centrum Policie ČR je klíčovým místem, kam se občané v případě nouze, krize (situace, kdy je zapotřebí složek Integrovaného záchranného systému) mohou s důvěrou kdykoliv obrátit o pomoc či radu. Ve vážných a mimořádných událostech se pak takové centrum stává přirozeným bodem veškerého organizování záchrany a pomoci.

por. Bc. Gabriela
HOLČÁKOVÁ
Foto P ČR

Okres Kroměříž je na památku, ať už historické, kulturní, tak i přírodní docela bohatý. Kroměřížsko je přechod od Slovácka k Hané, okres se rozprostírá v západní části Zlínského kraje. Částečně jej lemují kopce Chříbské pahorkatiny a Hostýnských vrchů, velkou část jeho území však představuje úrodná rovina Hané.

Město Morkovice-Slížany vzniklo v roce 1960 spojením dvou samostatných obcí, a to Morkovice a Slížany. Najdeme ho jihozápadním směrem od města Kroměříž a v západní části Zlínského kraje. Morkovice-Slížany jsou malé město s 2 930 obyvateli, jeho OO P ČR má však ve svém rajonu občanů šestkrát tolik – cca 17 000.

Jižním směrem od města se zvedají zalesněné stráně kopců, z nichž nejvyšší je Kleštěnek (498 m. n. m.). Morkovicemi protéká Morkovický potok a na jeho toku jsou vybudovány tři rybníky. V jižní části Morkovic Malý Morkovický rybník (zv. Ovčáček) a nedaleko severního okraje Prostřední a Velký Morkovický rybník (zv. Malý a Velký Palovák). Slížany protéká říčka Tištínka. Do města vedla železniční trať z železniční křižovatky v Nezamyslicích. Nedaleko západního okraje města je malé sportovní letiště s přistávací dráhou. Městem prochází žlutá turistická trasa, nesoucí název Cesta partyzánského oddílu Olga, a po ní se můžeme vydat do rozlehlých lesů jižně od města.

Přestože krajina byla podle nálezů osídlena již v mladší době kamenné, jako první zápis o obci se většinou uvádí až rok 1222. Ve středověku městečko, ve kterém byla tvrz, soud i trhy, zřejmě utěšeně rostlo. Celé městečko bývalo důkladně opevněno. Tvrz (dnes zámek) byla obehnaná vodním příkopem, jehož zbytky jsou dodnes znatelné. Sílu tvrze si vyzkoušel v roce 1468 i uherský král Matyáš Korvín.

Od roku 1480 se Morkovice staly majetkem slavného a mocného šlechtického rodu ze Zástřizel. Po husitských válkách byly Mor-

Barokní kostel vysvěcený sv. Janu Křtitelem je podle dochovaných písemností ze 14. století jednou z nejstarších budov v Morkovicích

REGION
KOŠÍKÁŘŮ
a JOGÍNŮ

Cenou Salvator 2008 (vlevo) a oceněním Zlatý záchrannářský kříž – cena policejního prezidenta se rádi pochlubí jejich držitelé pprap. Tomáš Hájek a nprap. Zuzana Bartošová

Vedoucí obvodního oddělení Morkovice npor. Ing. Zdeněk Štelc (vlevo) a jeho zástupce npor. Bc. Roman Kočůr

kovice i Slížany ovlivněny vírou českých bratří. V Morkovicích je dodnes polní trať zvaná Bratrská. Kromě zemědělství se až do konce 18. století živila velká část obyvatelstva tkalcovstvím. Od roku 1819 se silně rozvíjelo košíkářské řemeslo. Košíkářská výroba přetrvává až dodnes.

Do Morkovic-Slížan jsme se rozjeli vlastně poté, co se naše redakce spolupodílela jako mediální partner na Zlínské Ceně Salvátor 2008. Z obvodního oddělení Policie České republiky Morkovice-Slížany byli na tuto Cenu nominováni hned čtyři policisté. Nprap. Tomáš Mišurec a pprap. Tomáš Polák přispěli k záchraně života mladé ženy, které se udělalo nevolno na tanečním parketu, omdlela a při pádu se pořezala natolik, že došlo i k tepennému krvácení. Policisté jí duchapřítomně poskytli první pomoc, ženu zabalili do termoizolační folie a udržovali ji při vědomí až do příjezdu rychlé záchranné služby.

Prap. Tomáš Hájek byl v poledne 12. dubna vyslán jako velitel hlídky spolu s členkou hlídky nprap. Zuzanou Bartošovou k dopravní nehodě – čelnímu střetu osobního automobilu s motocyklem, která se udála na mezinárodní silnici E 50 v blízkosti zdejšího motorestu Samota Zástřily. Na místo dopravní nehody přijeli jako první a neprodleně poskytli zraněnému řidiči motocyklu, který měl amputovanou levou dolní končetinu v oblasti nad kotníkem, ošetření spočívající v zaškrcení levé dolní končetiny pomocí řemene ze služební brašny a dřevěného kolíku, a to v místech nad kolenem. Dále poškozenému poskytli hliníkovou termoizolační deku a udržovali ho při vědomí komunikací, až do příjezdu lékaře

sanitky rychlé záchranné služby Kyjov, které mu zraněného předali.

Lékař zraněného motocyklisty po prohlídce konstatoval poskytnutí pomoci za velmi dobře provedené a účinné, kdy došlo k úplnému zastavení krvácení zraněné dolní končetiny, což zraněnému zachránilo život.

Cenu Salvator 2008 obdrželi nakonec policisté Hájek a Bartošová, zároveň byli tito policisté oceněni Zlatým záchrannářským křížem – cena policejního prezidenta. Zlaté záchrannářské kříže jsou prestižní ocenění, která jsou v současné době předávána přímo prezidentem České republiky. Policisté si ceny převzali z rukou policejního prezidenta brig. Gen. Oldřicha Martinů dne 19. 3. 2009 v Rothmayerově sálu Pražského hradu. A tak nás nesmírně zajímalo, jaké je to oddělení, které má

u nás je zatím neobsazené.

Naše oddělení obhospodařuje rozlohu 250 km², což je opravdu velký kus území, na Kroměřížsku jsme oddělení se zodpovědností za největší rozlohu. V rajonu je celkem 45 obcí s nejvzdálenějšími body 35 km od sebe a s počtem obyvatel kolem 17 000 občanů. Obvod objíždíme dvěma služebními auty, oktávii a fabii.

Dvě naše obce mají statut města – Morkovice-Slížany a Koryčany, zbytek jsou opravdu obce. Na celou práci jsme sami, na našem území není nikde zřízena městská policie, která by nám byla nápomocná, nejbližší oddělení je v 18 km vzdálené Kroměříži. Naše teritorium obepínají okresy Uherské Hradiště, Hodonín a Vyškov. Nápadem trestné činnosti nás nejvíce zatěžuje Koryčansko, což je dané

Budova obvodního oddělení P ČR stojí přímo na náměstí, uprostřed vzhledného moravského městečka Morkovice

Z doby baroka pochází vzácné umělecké dílo s originální architekturou a sochařskou výzdobou – hřbitov ve Střílkách

jeho polohou v blízkosti hlavního tahu z Brna na Slovensko. Tady je fluktuace pachatelů velká.

Dále nás trápí oblast, kde je obec Střílky s asi 700 obyvateli a s provozem Výchovného ústavu pro mládež pachatele trestné činnosti ve věku 15 až 18 let, kteří mají nařízenou buď ochrannou, nebo ústavní výchovu. Jsou to „dětí“ z celé České republiky, které utíkají a často páchají další trestnou činnost. Jen za loňský rok bylo téměř 300 útěků, často také

takové policisty. O jejich práci nám vyprávěl vedoucí oddělení, třiatřicetiletý npor. Ing. Zdeněk Štelc.

„Obvodní oddělení P ČR Morkovice-Slížany je oddělení III. typu s počtem tabulkových míst 15 policistů a jedna tabulka je počítána pro občanskou zaměstnankyni. K 1. červnu nám odešla kolegyně Bartošová na kriminálku, velmi ji baví pracovat s dětmi a tam takovou možnost dostala. Její tabulkové místo

vyjíždíme k různým přestupkům, které páchají přímo v ústavu. Jde většinou o nějaké pošťuchování, potyčky, rvačky, vydírání apod. Tak také jeli naši dva policisté vloni na podzim do ústavu na banální zákrok, kdy jeden chovanec přišel z vycházky opilý, nechtěl spát a rušil ostatní, nadával vychovatelům, dělal velký binec. Naši ho chtěli odvézt na záchytku a v momentě, kdy měl nastoupit do vozu, vyburcoval ostatní chovance, kteří vyskákali z oken, obstoupili auto a vrhli se na naše dva kolegy. Házeli po nich kamením, ti, kteří byli

Železniční koleje pomalu zarůstají travou, je nejvyšší čas, že budou odstraněny a místo nich bude zbudována 12 km dlouhá cyklistická stezka

ve druhém patře budovy, strhávali ze střechy krytinu a metalu ji na policisty, vzduchem létal nábytek, příkrývky, ošacení, boty a všechno, co jim přišlo pod ruku. Zabránili našim v odjezdu. Situace došla tak daleko, že si policisté museli zavolat posily až z Kroměříže, přijelo dalších 6 příslušníků, a původně z banálního zákroku byl útok na veřejného činitele. Naštěstí to odneslo pouze služební auto.

Ve Střílkách se ovšem nalézá několik jiných zajímavostí. Nejznámější je barokní hřbitov, vybudován ve 30. a 40. letech 18. století jako velkorysý umělecký celek s bohatou sochařskou výzdobou. Nechybí andělé, alegorie ctností a dobrých skutků i sedmi smrtelných hříchů. Na návštěvu takového hřbitova se nedá zapomenout. Ta výzdoba bere dech. Však také o ní píší znalci umění jako o barokním skvostu ve střední Evropě. Dvacítka soch a sousoší vypráví příběhy o životě člověka, o dobrých a špatných vlastnostech. Hřbitov ve Střílkách je svou originální architekturou a sochařskou výzdobou perlou stavitelského a sochařského umění z doby baroka. Je to vzácné umělecké dílo, jedinečné nejen na celé Moravě, ale i v celé České republice. Na slovo vzaří znalci a dějepisci umění, např. Dr. Zdeněk Wirth v Uměleckých pokladech Čech a Dr. Karel Svoboda, mluví o tomto hřbitově jako o zcela výjimečném výtvarném památníku v oblasti středoevropského umění.

Ve Střílkách se také nachází zámek zbudovaný na bývalé tvrzi zmiňované v písemných pramenech ještě na konci 16. století. Stavbu dal vybudovat Adam Martinkovský z Rozseče. Ve 30. letech 18. století byl zámek přebudován do barokní podoby s překrásnou anglickou zahradou. Zámek je v současné době veřejnosti nepřístupný, neboť v roce 1993 jej restituentka předala nadaci Živoucí světlo a nyní v něm sídlí sdružení Jóga v denním životě, které z místního zámku udělalo největší mezinárodní centrum tohoto druhu jógy v Evropě.

V rajonu OO P ČR Morkovice-Slížany je poměrně vysoká nezaměstnanost, poslední dobou způsobená ekonomickou krizí. V současnosti dosahuje až 12 %, nezaměstnanost s sebou vždy nese zvýšenou kriminalitu. V minulosti bylo Kroměřížsko převážně

Výchovný ústav mládeže ve Střílkách sídlí opravdu v pěkné budově nedávno renovované

zemědělskou oblastí, nyní je rozhodující pro jeho ekonomiku průmyslová výroba. V zemědělství převládá rostlinná výroba a z ní zejména obilnářství. Tradici má zvláště pěstování sladovnického ječmene. K nejstarším průmyslovým odvětvím regionu patří výroba nábytku, zvláště kuchyní, v Koryčanech, Bystřici pod Hostýnem a Holešově, cukrovarnictví v Hulíně a Holešově a masný průmysl v Kroměříži. V oblasti je zastoupen i lehký průmysl. Největším současným zaměstnavatelem je Hanhart Morkovice s. r. o., další významné podniky z pohledu zaměstnanosti jsou Agrodružstvo Morkovice, Morex s. r. o. a Koryna Koryčany.

Dávné tradice má košíkářství v Morkovicích. Košíkářů však rychle ubývá, přímo v Morkovicích jich je posledních deset, téměř všichni jsou už důchodci. Jedním z nich je sedmasedmdesátiletý Stanislav Štěpánek, mistr v pletení z vrbového proutí, držitel titulu Nositel tradice lidových řemesel. Vyrobit z tohoto přírodního materiálu dokáže vlastně cokoli. Rod Štěpánků žije v Morkovicích už nejméně 400 let, před dvěma sty lety byl u zrodu košíkářství. Remeslo se dědilo z otce na syna. Podle pana Štěpánka se výrobky morkovických košíkářů vyvážely za první republiky ve velkém až do Ameriky a také do celé Evropy. Dnes je košíkářské řemeslo téměř zničené, nejsou zakázky. Celou Evropu zaplavilo zboží z Polska i z jiných zemí. Dříve se prý dalo prodejem z proutí pletených košíků, košů, ošatek, nůsí, křesel, stoliček, misek, kazet na šperky či oplétaných demižonů na slivovici nebo víno solidně uživit. V minulosti dělal jeden košíkář židle a křesla, druhý pletl košíky, ošatky, drobnější věci, další demižony, dnes by však každý košíkář musel mít všechny druhy zboží, aby uspěl. Není lehké se pletení naučit, práce s tvrdým materiálem je nápor na prsty a při pletení je třeba pořádně fyzicky zabrat.

Morkovická radnice plánuje v blízké budoucnosti zřídit košíkářské muzeum přímo

Rekreační tábor nedaleko Morkovic-Slížan je hojně využíván po celý rok i pro výběrnou restauraci a možnosti sportovního využití

ve městě. Jen aby ještě ve městě zbyl někdo, kdo bude umět výrobky z proutí plet.

Obyvatelé Morkovic a Slížan byli vždy velmi aktivní. V polovině minulého století založili čtenářský spolek s knihovnou, ochotnické divadlo, tělocvičné jednoty Sokol a Orel, Spolek vysloužilců Jan, Spolek abstinentů, Sbor dobrovolných hasičů a jiné. Za zmínku stojí, že v roce 1868, kdy zavítala do Morkovic Štandlerova divadelní společnost, zemřela zde 4. října dvacetiletá dcera Josefa Kajetána Tyla a je na místním hřbitově pochována i se svým osmidenáctiletým dítětem.

Významnou historickou památkou je kamenný pranýř, který se uchoval ze středověku, kdy se v Morkovicích konaly popravy. Stojí u hlavní cesty pod kostelem. Místní kostel je vysvěcen sv. Janu Křtiteli. Podle dochovaných písemností se soudí, že stál již před rokem 1389. Dnes má barokní ráz, ale jeho sochy nesou ještě stopy gotiky. Zámek (původně gotická tvrz) je poprvé připomínán v pol. 14. století. Byl několikrát přestavován. V současnosti je zámek v soukromém vlastnictví, prošel rekonstrukcí a majitelé plánují otevřít zde expozici věnovanou košíkářskému řemeslu, stálou expozici sochařských prací, a také využívat zámecké prostory k pořádání kulturních akcí.

Který druh kriminality nejvíce místní policisty zatěžuje? Asi jako všude. Navrch má majetková kriminalita od krádeží domácích

V lese v klidném a příjemném prostředí je ukryta kaplička panenky Marie s pramenem pitné vody, kam se chodí občerstvit, a zároveň kontrolovat pořádek, příslušníci policie

Na košíkářské zboží musí mít umělecký výrobce připraveno dostatek dobře zpracovaných prutů, ze kterých dovedným rukama vytváří obdivuhodné věcičky

Morkovický zámek je dnes v soukromých rukou, postupně je opravován a v budoucnu by měl sloužit i pro kulturní účely

zvířat až po nedávnou vraždu. Spektrum je obrovsky široké, převládají krádeže a vloupání. Specifikum vidí příslušníci policie v často konaných kontrolách, při kterých se jim daří zajišťovat řidiče pod vlivem alkoholu. Často se stane, že auto zaparkované před hospodou značí majitele, který neodolal nějakému tomu pivku.

Kradené měděné dráty z opuštěných objektů, železo ze starých strojů, kolejnice, po kterých se vozilo krmivo pro zvířata v dnes jich zrušených kravinech, to jsou v současné době nejčastější přestupky místních i přespolních zlodějíčků, nezaměstnaných.

Morkovice trápilo sprejství. Postříkaných objektů přibývalo a přibývalo, až jich bylo 89. Bylo jasné, že autory jsou amatéři, nebyly to žádné graffiti, ale jen čmáranice a sprosté nápisy. Na domech, zdech, garážích, hřištích, městských i soukromých objektech. Policisté tušili, že autory nemilých výtvorů jsou kluci z místní školy, tak si je vzali na paškál a kluci kápeli božskou. Zanedlouho výtečníci společně se svými rodiči chodili po městě a opravovali všechny poškozené fasády. Snad dostali za vyučenou.

Železniční trať spojující Morkovice-Slížany a Nezamyslice vznikla v roce 1909. Poslední vlak po ní projel v lednu 1998, v prosinci 2005 trať ministerstvo dopravy administrativně zrušilo. Nyní se opuštěná železniční trať změní na cyklostezku o délce 12 km. Správa železniční dopravní cesty schválila převod celé trati včetně kolejnic, pozemků a staveb na obce. Obce si od vybudování cyklostezky slibují zvýšení zájmu turistů o region. Proto se na vybudování cyklostezky hodlá podílet všech sedm obcí ležících podél trati. Stávající stavby odstraní na své náklady a postaví nákladem asi 20 milionů korun trať pro cyklisty. Obce se hodlají ucházet o státní i evropské dotace, vybudovaná cyklostezka bude součástí cyklistické sítě od Baltu k Jadranu. Má jednu zajímavost, celá cyklostezka povede stále mírně z kopce z Morkovic až do Nezamyslic.

Spolupráci se starosty obou měst a všech 45 obcí si nemůžou místní policisté vynachválit.

Šám vedoucí oddělení Morkovice Zdeněk Štelc objíždí jednotlivé starosty, jeho policisté mají přiděleny jednotlivé obce, ve kterých navštěvují starosty zcela pravidelně a probírají s nimi situaci v místě, v současné době docházejí i na zasedání zastupitelstva, na veřejnost řeknou obyvatelům, jaké problémy v místě jsou, a odpovídají na případné dotazy občanů.

Díky dobré spolupráci se podařilo zbudovat v Morkovicích kamerový systém, zatím se dvěma kamerami, které financovalo město. Jsou umístěny na frekventovaném náměstí, kde se večer schází místní mládež, která je v pozadí většiny výtržností, nepořádku a vandalství. Záznam z kamer je uložen na městském úřadě a v případě potřeby je policistům k dispozici. Kamery jsou také v Koryčanech, tento projekt financovalo město samo. S městy a obcemi máme uzavřené smlouvy o spolupráci – tzv. koordinační dohody, v jejichž rámci se zabýváme i prevencí kriminality, pořádáme pro děti a mládež nejrůznější přednášky a besedy, připravujeme Den policie, veřejnosti se věnujeme podle potřeb. Prevence kriminality je u nás na dobré úrovni, naši policisté pravidelně preventivně navštěvují chatové osady, kontrolují např. kapličku Panny Marie umístěnou v lese, areál Kamínka, kde je letní tábor, restaurace, hřiště, sportoviště. V poslední době zaznamenávají policisté útlum ve vykrádání chat a přisuzují to několika faktorům. Pravidelným preventivním kontrolám, tomu, že jsou lidé již poučení a nenechávají ve svých rekreačních objektech cenné věci, a také lepšímu zabezpečení.

Policisté jsou k dispozici na dohlížení pořádku při nejrůznějších sportovních aktivitách na Morkovických sportovištích, na koupališti, při kulturních akcích, na diskotékách, ale jsou přítomni i na velké zahrádkářské výstavě Floria, která se pravidelně koná ve Věžkách. Zkrátka jsou všude tam, kde je lidé potřebují. A občané se na ně často obracejí se žádostí o radu, chtějí vědět, jak přepsat auto, jak si zajistit zbrojní průkaz, ptají se na věci kolem zbraní, občanského práva atd. Dá se tedy říci, že policisté z Morkovic opravdu „pomáhají a chrání“.

Dagmar LINHARTOVÁ
Foto Václav ŠEBEK

Znaky evropských měst

Předminule souviselo (napovídali jsme) určení slovenského města s novodobější automobilkou KIA. Tentokrát budou opět v určité výhodě fandové rychlých kol, protože - jak na první pohled z ilustračních snímků patrně - soutěžní odpověď opět „ladí“ s automobilovou značkou. A v tomto případě dokonce s jedním z historicky nejslavnějších (na rovinu lze hned prozradit, že italských) výrobců vozů osobních i závodních!

N a koníčka si vyskočte

Jde samozřejmě o Ferrari – vzor, či symbol, automobilové vznešenosti a elegance. Ale i výbušné síly a skvělých jízdních kvalit, které od samého počátku soutěží formule 1 v roce 1950 po současnost přinesly značce přes dvě stovky vítězství v Grand Prix po celém světě (s pilotem Michaellem Schumacherem 72 x, s Laudou 15 x, s Ascariem 13 x ...).

„Otec zakladatel“ Enzo Ferrari (1898 až 1988) se začal – ve středoitalské Modeně – výrazněji točit kolem závodních automobilových motorů v roce 1929. Spolupracoval přitom např. s podnikem Alfa Romeo. Roku 1939 založil na základech někdejší „rodinné dílny“ Scuderia Ferrari vlastní automobilku (Auto Avio Costruzioni Ferrari), kterou ve válečném roce 1943 převedl z průmyslového velkoměsta poněkud stranou do městečka, kde sídlí – a v omezených sériích vznikají – typicky rudé osobní automobily i závodní speciály dodnes. A odpověď je vám nejspíš jasná.

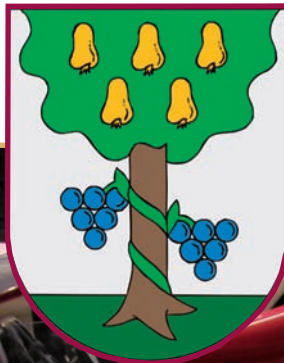
Legendárního vzpínajícího se koníka míval – jako osobní talisman – na svém letadle za 1. světové války italský stíhač Francesco Baracca. Jeho rodiče posléze „šťěstlíkonosíče“ svěřili podnikateli v automobilovém sportu a synovi tak – „cestou“ Enza Ferrariho (který v emblému položil akčního koně na žluté pole, což je městská barva Modeny) – dopomohli k nesmrtelné slávě.

Mimochodem, stejně tak k doživotnímu věhlasu dospělo „sídelní“ město vozidel Ferrari, jež máte v tomto díle soutěže pojmenovat.

Příležitost procházet si tovární muzeum, okukovat a osahávat ukázky všech dosa-

vadních strojů, většinou v životních a funkčních velikostech, měla skupinka českých novinářů počátkem března tohoto roku. Stáj Ferrari (s prezidentem Lucou di Montezemolo) potom v prvních závodech F 1 ročníku 2009 propadla na nejspodnější – pro ni zcela netypické – příčky výsledkových žebříčků.

A v květnu se dokonce začaly v médiích objevovat úvahy, že by mohl (kvůli omezení „vývojových“ rozpočtů?, kvůli hos-

Znaky evropských měst

Policista č. 7/ 2009

KUPON č. 7

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. července 2009

Řešení z č. 5/2009 zní: město ŽILINA

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Renáta Nikelová, Ostrava; Miloslav Česák, Plzeň; Tomáš Zelba, Praha.

Blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

skočit do sedla, necht' se přihlásí do seznamu – stačí údajně předložit doklad o vlastní solventnosti!

/ki/
Foto Jaroslav KOPIC
Kresba
František DOUBEK

Nesmrtící zbraně

Světový trh s plynovkami ovládly turecké zbrojovky a výběr je takřka neomezený

Mnoho lidí se necítí bezpečně, ať už ve svém obydlení, v zaměstnání nebo prostě na ulici. A mnozí z nich se nemohou či nehodlají spolehnout na sílu svých svalů a rychlost nohou, takže si – přinejmenším „pro jistotu“ – pořizují různé sebeobránné prostředky. Jejich škála je ovšem velmi široká a ne každý se v nich orientuje, natož aby si dobře uvědomoval výhody a nevýhody jednotlivých typů.

NEVÝHODY PALNÝCH ZBRANÍ

Pro obranu jsou samozřejmě nejúčinnější „ostré“ palné zbraně, nejčastěji krátké, tedy revolvery a samonabíjecí pistole. Ty za určitých podmínek poskytují obránci jistotu účinku a velkou výhodu v možnosti použití k hrozbě až po varovný výstřel. Na druhé straně zde ale stojí významné nevýhody.

Když pomíneme, že pro legální získání zbraně je zapotřebí splnit poměrně náročné podmínky dané zákonem, pak před obráncem stojí jistá neodvolatelnost účinku. I když je zbraň použita v situaci nutné obrany nebo krajní nouze a způsobem odpovídajícím těmto ustanovením trestního zákona, v praxi musí být člověk přinejmenším srozuměn s tím, že útočníka zabije – nemluvě o tom, že střelbou mohou být ohroženy i neúčastné osoby. Druhá věc je, že možnost účinného použití palné zbraně v sebeobraně si vyžaduje systematickou technickou a taktickou přípravu a trvalé obnovování získaných dovedností.

MÉNĚ NEŽ SMRTÍCÍ ZBRANĚ

Z uvedených důvodů se řada lidí o palné zbraně na obranu nezajímá a volí prostředky jiné, v zahraničí často zvané „méně než smrtící“ a u nás „nesmrtící“, i když význam tohoto slova neodpovídá přesně skutečnosti. Více typů takzvaných nesmrtících zbraní totiž může v některých (byť vzácných) případech člověka i usmrtit. I proto jsou v různých zemích některé z těchto prostředků zakázány, takže pozor při cestách do zahraničí – sebeobránné prostředky včetně například větších nebo vyskakovacích nožů je lépe nechat doma.

Náš zákon nezná pojem nesmrtící zbraně a většina jich tak je k dostání volně, bez jakýchkoliv omezení. Pouze zbraně principiálně vycházející z palných zbraní řadí zákon č. 119/2002 do kategorie D a mohou je tedy nabývat pouze svéprávné osoby starší 18 let. Značný právní význam má kategorie méně než smrtících zbraní v USA, kde zařazení zbraně použité v trestním případě může mít vliv na výši trestu. Jako právnická anekdota připadá skutečný případ: Obhájce ženy, která v hádce zabila svého manžela hliníkovou pánví, dosáhl podstatně nižšího trestu díky

tomu, že pánev byla označena jako méně než smrtící zbraň, zatímco úder litinovou pánví by byl hodnocen jako útok zbraní smrtící.

Názory na vhodnost, účinnost a užitečnost toho či onoho nesmrtícího obranného prostředku nejsou vždy jednotné. Je zřejmé, že volba obranné zbraně vždy bude záviset i na vlastnostech, schopnostech a třeba i „vkusu“ obránce. Existují však určité základní a společné požadavky, jak je formuloval například americký expert Jim Grover a publikoval je pod názvem Less-Than-Lethal Defense Weapons v časopise Handguns:

1. rychlý, pokud možno okamžitý účinek,
2. žádné nebo velmi malé nároky na výcvik a technické znalosti,
3. možnost použití na určitou vzdálenost,
4. možnost snadného a skrytého nošení,
5. jednoduché použití a ovládání ve stresové situaci.

Akustické nábojky

Obranné spreje se nabízejí v nepřeberném množství typů, třeba i v podobě jakési střelné zbraně. Doporučují se především spreje obsahující OC.

Žádný známý prostředek ale tyto požadavky nenaplnuje stoprocentně.

ÚDERNÉ ZBRANĚ

Zbraně určené ke zdůraznění úderu jsou nejstarší z těch, které kdy lidstvo používalo. Mohou mít různou podobu, velikost a hmotnost, mohou být speciálně konstruované jako zbraň, nebo improvizované. Až asi do poloviny uplynulého století jako nejběžnější zbraň sloužila hůl. Jako obranná zbraň je vhodná i proto, že její účinek lze dávkovat. Ale ve skutečnosti má hůl víc nevýhod než výhod. Především jde o to, jak ji nosit, když hole už dávno nejsou pánský módní doplněk a zdraví lidé hůl zkrátka nenosí; skryté nošení je prakticky vyloučeno. Skutečně účinné použití hole pak vyžaduje od obránce dovednosti, které lze získat jen výcvikem.

K nejmenším úderným zbraním patří prostředky k zesílení úderu pěstí, tzv. boxerské prsteny a boxery. Velmi účinné jsou různé obušky a bijáky, od improvizovaných hůlek z tvrdého dřeva přes kousky kabelů, baseballové páčky, nástroje jako maticové klíče a montpáky, až po speciální zbraně typu tonfy nebo nunčaku. Ty neúčinnější ale často nesplňují podmínku snadného a skrytého nošení. Dobré řešení představují skládací obušky, zejména ocelové – z rukojeti délky kolem 20 centimetrů jedním pohybem získáte obušek délky třeba přes půl metru, obvykle s pádnou koulí na konci.

Účinek úderných zbraní je dostatečný i při zásahu končetin útočníka, zásahy na hlavu a krk mohou způsobit smrtelná zranění. Dají se najít varianty, které jakž takž splňují téměř všech pět uvedených podmínek. Nelze ale přehlédnout, že všechny úderné zbraně se používají na víceméně kontaktní vzdálenost – účinná vzdálenost je dána délkou natažené ruky plus délkou zbraně. Má-li být obránce s takovou zbraní úspěšný, musí disponovat

určitou mírou fyzické zdatnosti, obratnosti, rychlosti a sebeobraněného umění.

NOŽE A DÝKY

Nůž nebo dýka je stará a osvědčená osobní zbraň, která se dá pohodlně a pohotově nosit. Ale většina kapesních nožů se dá jako obranný prostředek použít jen v nouzi nejvyšší. Nůž nebo dýka pro obranné účely by měly mít alespoň deseticentimetrovou, pevnou nebo zajištěnou čepel a dostatečně velkou rukojeť zaručující spolehlivé držení. Délka se pak pohybuje od 12 cm u zavíracích nožů po minimálně 20 cm u dýk a nožů s pevnou čepelí.

Podobně jako při použití palných zbraní neexistuje na lidském těle místo, jehož zasažení by zaručovalo vyřazení útočníka bez nebezpečí usmrcení. Účinek bodu či řezu prakticky nelze nijak dávkovat, a proto je nutné vždy počítat se smrtí zasaženého. Bodnutí nebo řeznutí, až na několik málo výjimek, přitom nemá okamžitý účinek. Boj vyžaduje těsný kontakt s protivníkem. A na závěr to nejdůležitější: dá se předpokládat, že většina útočníků bude umět s nožem zacházet lépe než napadený. Účinné použití nože tedy také vyžaduje výcvik.

Vysouvací ocelové obušky (vlevo) patří k efektivním obranným zbraním. Chce to ale trochu „páry“ a pustit si útočníka na dosah. Efektivnost použití a účinnost obranných sprejů (vpravo) je přinejmenším sporná.

ZVUKOVÉ GENERÁTORY

Nečekaný silný zvuk může u útočníka na několik okamžiků vyvolat paniku a napadenému umožnit útek. Z toho vychází konstrukce kapesních sirén, klaksonů a podobných zařízení. Bohužel, jedná se o „zbraň“ zaručeně nesmrtící. Pokud není šance na přivolání pomoci, po počátečním úleku bude útočníkovi jen pro smích. Běžně prodávané sirény velikosti přívěsků na klíče navíc vydávají zvuk podobný autoalarmům, které dnes málokomu stojí za ohlednutí. Účinný zvukový

generátor musí vydávat hluk o intenzitě přes 100 decibelů, nezaměnitelný s autoalarmem. Nutná je pojistka proti neúmyslnému spuštění, ale aktivace musí být rychlá a jednoduchá. Naopak umlčení musí být obtížné. V případě nouze nejvyšší by měl generátor posloužit jako úderná zbraň.

„Pokud si pořídíte obrannou sirénu nebo klakson, zkuste si na vhodném místě jejich účinky sami na sobě,“ radí zmiňovaný Jim Grover. „Jinak můžete být hlukem zmateni víc než útočník.“ Vzdálenost pro zastrašení útočníka může být až kolem pěti metrů, pro přivolání pomoci dokonce několik desítek metrů.

Zvláštním typem zvukového generátoru jsou takzvané akustické zbraně, populární „poplašáky“ nebo startovací pistole a revolvery. Technicky jsou většinou shodné s plynovkami a umožňují také hrozbu zbraní, protože některé typy nelze na pohled rozeznat od ostrých zbraní.

SVĚTELNÉ ZDROJE

Zdroje intenzivního světla mají podobu silných elektrických svítilen, zpravidla LED nebo halogenových. Dřív mívaly nepřerušované světlo, dnes častěji fungují na základě záblesků s vhodnou frekvencí. Za snížené viditelnosti mají způsobit oslnění, respektive

možná něco do sebe z hlediska následného dopadení a usvědčení pachatele, ale obranná účinnost prostředku je nulová, spíš to působí naopak.

ELEKTRICKÉ OMRAČUJÍCÍ ZBRANĚ

V čisté podobě jsou to bateriové zdroje cyklických elektrických impulzů o vysokém napětí, někdy vybavené hroty k propíchnutí oděvu a takzvanými „kontrolními elektrodami“, mezi kterými se slyšitelným praskáním a viditelným blyskáním přeskakují jiskry. Paralyzér na nezkušeného útočníka někdy působí odstrašujícím dojmem. Jinak je účinnost sporná. Zásah proudem o vysokém napětí je přinejmenším bolestivý, citlivost na elektrický impuls je ale rozdílná a silně závislá na okolnostech. Paralyzéry s výjimkou systému Air Taser, s nímž lze vystřelovat elektrody až asi na 7 metrů, nesplňují podmínku udržení útočníka v odstupu. Zejména u taseru se však ukazuje, že někteří lidé jsou na elektrický impuls citlivější. Úmrtí zasaženého je sice vzácné, ale na světě jich už bylo při použití tohoto prostředku zaznamenáno nejméně kolem dvou stovek.

Ale takové riziko s sebou v nějaké míře nese použití většiny méně než smrtících zbraní. Mimochodem: v ještě větším počtu přípa-

od tvrzení o okamžitém kolapsu útočníka až po úplné zavržení. Ani objektivní experimenty nevedly k jednoznačným výsledkům, očekávaný účinek se nedostává stejně rychle a ve všech případech. Američtí policejní instruktoři, kteří to zkoušeli sami na sobě, vyhodnotili jako neúčinnější pepřový sprej (OC) v koncentraci alespoň 5 %. Účinky zásahu sprejem se projeví se zpožděním, podle koncentrace látky obvykle 2–3 sekund, a odeznívají asi po 30 minutách.

K vážným nevýhodám sprejů patří to, že je třeba zasáhnout oči útočníka, což se v reálné situaci nemusí vždy podařit, a navíc oblak dráždivé látky snadno zasáhne obránce místo útočníka. Reklamy uvádějí i větší vzdálenosti, ale praktický dosah spreje nepřekračuje 1,5 metru, což je pro bezpečnost obránce dost málo. Všechny tyto dráždivé látky také ztrácejí účinnost stárnutím, musí se vyměňovat.

PLYNOVKY

Stejně náplně mají náboje plynových pistolí a revolverů. Obdobné jsou i následky zásahu. Mnoho odborníků i laiků došlo k závěru, že pro běžnou občanskou sebeobranu jsou nejvýhodnější právě tyto zbraně vystřelující místo stříly oblak dráždivé látky, tzv. plynovky. Podle provedení a hlavně koncentrace účinné látky mohou – byť ne zcela spolehlivě – splnit všech pět podmínek. Při správném použití prakticky neusmrcují a ani nemohou způsobit nebezpečná zranění. V žádném případě zde nedochází k ohrožení nezúčastněných osob, použití má velký psychologický efekt a náplň v nábojích s plastovou zátkou zdaleka nestárne tak rychle jako ve sprejích. Také hluk výstřelu se považuje za výhodu, neboť kromě psychologického efektu může přivolat pomoc nebo alespoň vzbudit pozornost případných svědků.

Dosah plynovek se uvádí kolem pěti metrů, ale to je přehnané. U dobrých zbraní tohoto typu se lze spolehnout na účinný dostřel asi 2,5 m od ústí hlavně, což však poskytuje obránci poměrně bezpečí. K nevýhodám plynovek patří hlavně hmotnost a rozměry; jejich úspěšné použití také vyžaduje alespoň elementární výcvik. Při použití plynovky je dobré vždy kontrolovat směr větru.

TAKTIKA

Každá obranná akce bude úspěšná jen při správné volbě taktiky. Nedá-li se použít zásada „kdo uteče vyhraje“, pak Jim Grover doporučuje:

1. připravte si zbraň, ale nevyhrožujte s ní,
2. dojde-li k útoku, použijte zbraň překvapivě,
3. když už se musíte bránit, učinite tak s použitím neúčinnější zbraně, kterou máte k dispozici, a s maximálním důrazem, kterého jste schopni vy a použitá zbraň; dvojnásob to platí při útoku skupiny – první nebo nejbližší útočník musí být odražen pokud možno šokujícím a odstrašujícím způsobem,
4. během boje nemá smysl přemýšlet nad následky obrany pro útočníka.

-PL-

Foto autor,
Pavel KLOZÍK (1)
a Václav ŠEBEK (1)

Kromě praku mohou tyto zbraně prakticky sloužit k obraně – ale použití nůžů, nože nebo dýky má svá úskalí

dezorientaci útočníka. Obránce od nich musí mít odvrácený zrak, jinak na tom bude stejně jako útočník. Světelné obranné prostředky jsou zaručeně nesmrtící. Účinný dosah je podle okolností až 10 metrů, podstatnou nevýhodou je snížený až nulový účinek za plného denního světla - a ani v noci není požadovaný účinek příliš spolehlivý, záleží na mnoha dalších okolnostech.

ZNAČKOVACÍ PROSTŘEDKY

Čas od času se v nabídce obranných pomůcek objevují prostředky na bázi spreje nebo střelné zbraně, určené k označení útočníka obtížně smytelnou barvou, ať už viditelnou, nebo zjistitelnou například v UV světle. Má to

dů byly zaznamenány smrtelné následky při použití obranných sprejů.

SPREJE

Pro lidi starší, fyzicky oslabené či jinak handicapované se na první pohled jeví jako nejvýhodnější spreje s dráždivou látkou (říká se jim také nervově paralytické, ale s tímto typem bojových chemických látek ve skutečnosti mají málo společného). Dobře známé „slzáky“ nebo „kasry“ obsahují náplň dráždivé látky CN, CS nebo OC. Spreje jsou od velikosti větší rtenky nebo plnicího pera až asi po 0,2 l. Jsou tedy malé, lehké, snadno se nosí i ukrývají a jsou velmi pohotové. Použití je snadné, i když je dobré si je předem vyzkoušet.

Názory na účinnost sprejů se velmi různí,

Nejprve to vypadalo, že nejde – na místní poměry – o nic mimořádného. V restauraci U Bílého koně zmlátila čtveřice hostů servírku. Napadla a zbila jednoho z dalších návštěvníků, a než na místo dorazil hlídkový tým nejdecké Městské policie spolu s policistou z Obvodního oddělení Policie ČR, byli výtržníci mimo lokál.

HRDOST A PYCHA s čistým svědomím

Hned před hospodou zastavilo povedené kvarteto náhodně projíždějící automobil. Ten schytl šrámy, řidič uvnitř čelil agresivním šťuchancům. Následoval bujarý pochod přes bezmála liduprázdné náměstí, dvě další osoby měly ale smůlu. Zaútočil na ně hezký rozdováděný spolek.

Bylo sedm hodin večer a dvojice policistů ve službě na obvodním oddělení už od operačního důstojníka věděla, že se v městěku cosi děje. Když potom skupinka zbojníků dorazila před služebnu, chystali se muži zákona vylákat hlavního rušitele pořádku dovnitř objektu.

Policijní tandem ovšem na chodníku před úřadovnou sotva stačil vyslovit výzvu k převzetí dopisu, protože rozjetá povedená partička na uniformy okamžitě vystarovala.

Melu, která potom následovala, můžeme popsat jako určitou variantu hospodské rvačky, známé z velice klasického obrázku Josefa Lady. Samozřejmě s tím, že nešlo v daných okamžicích v žádném případě o legraci.

Jednotlivé – a zcela nerovné – souboje se odehrávaly po celé ulici podél policejní

budovy. Během pěti deseti minut se neznámo odkud a jak objevilo na místě činu dvacet třicet oddaných fanoušků původní čtveřice výtržníků. Dva rozdělené policisty přispěchala podpořit společná obchůzková hlídka dvou městských strážníků s jedním policistou Policie ČR a vzápětí kolega v civilu, který musel bojovat sám za sebe. Bylo to velmi divoké, až hodně špatné pro všechny veřejné činitele v osamocených pozicích uprostřed davově hysterických násilnických hloučků.

Značná přesila útočníků si šest ochránců spravedlnosti a klidu ve městě rozdělila do oddělených pranic. Padni komu padni, každý musel bojovat sám za sebe. Bylo to velmi divoké, až hodně špatné pro všechny veřejné činitele v osamocených pozicích uprostřed davově hysterických násilnických hloučků.

Jeden ze strážníků sáhl v krajní nouzi po osobní zbraní a použil na obranu vlastního života a zdraví výstražný výstřel. Všichni se snažili volat esoes mobilními telefony.

Policista, který se dostal do fyzického kontaktu s šéfem kvarteta – můžeme mu říkat starý Liptaň (necelých 40 let!) – a opakovaně se pokoušel tohoto hlavního rodin-

ného guru zpacifikovat, nehleděl příliš na údery odjinud, a když se mu podařilo vůdce dostat k zemi, sehnul se k němu se služebními pouty.

V tu chvíli na něj naskákal pultucet ochránců šéfa. Pod tíhou atakujících těl klesl mladý muž v uniformě na náčelníka Liptaňe a ten se předvedl přímo v roli filmového kanibala Hanibala Lectera z dnes již kultovního velkosnímku Mlčení jeháňtek. Začal policistu kousat. Jako dravá šelma se mu zahryzl do prsou a rval z něj kusy masa. Pokoušel ho rovněž na rukou.

Potrhané a potlučené policisty zachránily z útočných oblčí policejní posily z okolních obvodů, z někdejších okresních Karlových Varů. Přijela zásahová jednotka až z Plzně. Bos Liptaň, jeho partnerka, Liptaň junior (něco přes 20) a švagr či strýc Liptaň skončili na cépězetě – v cele předběžného zadržení.

Za výhodné situace opravdu statečně seskupení predátorů začalo vyklízet bojiště a vskutku nenápadně mizet ze scény hned, jak začala přijíždět policejní vozidla s předpokládaným početním vyvážením válečných poměrů a stavů sil.

Policista nrap. Jan Körber (33) odjel sanitou k ošetření, dosud má na těle jizvy.

Zcela náhodou a nechtěně se stal až legendární součástí novodobé historie krušnohorského městyse Nejdek nedaleko nad Karlovými Vary (mimořádný stav – bezmála občanskoválečný – po výše popisovaném konfliktu trval v Nejdku pět dnů, trochu jsme se o něm zmínili v letošním květnovém čísle Policisty, bos Liptaň se tehdy stačil ještě proslavit epizodkou z místní policejní cely: přivolał si k sobě dozorujícího policistu ze zásahovky – jakože mu chce něco zásadního sdělit – a vypálil přes mříž pěstí proti policistovu obličej, ten sice zachránil oko instinktivním uhnutím, ale šrám ve tváři bezprostředně ve službě, v bezpečném pracovním prostředí, utržil...).

Že se před rokem jednalo o velice nepřijemný zážitek, není obtížné Janu Körberovi uvěřit. Stejně jako si můžeme představit jeho osobní reakci, stanovisko v odstupu několika málo hodin od dramatického dění. Kdyby měl viníky třetí den potkat někde na ulici opět volně, s tím by se jeho zvažování – v první chvíli po pobytu v nemocnici – asi nemohlo srovnat. Jeho práce by ztratila smysl!

To se naštěstí nestalo. Pachatelé skončili ve vyšetřovací vazbě na několik měsíců (byť jsou dnes již všichni na svobodě, soud s nimi zatím neskončil).

Následuje trest z neformálního kamarádského posezení s policistou v nejlepších, zrovna shodou okolností takzvaných Kristových, letech.

Má rád dějiny, zejména ty naše, legionářské, prvorepublikové, ale i ty – především bojové – ke vzniku moderního státu vedoucí, posléze se pak zajímá o historii opakované odbojovou. Sbírá nejrůznější dokumenty, zbraně, výstrojí doplňky, historické doklady někdejších osudů a životů silných jednotlivců.

Je nesmírně hrdý na to, že je Čech, přestože nosí jméno německy psané či cizokrajně znějící.

Od dětství hodně čte knížky o historii, vlastně se vždycky zajímal o vojenství, bavila ho svědectví o bojích, které předcházely naše osamostatnění od rakouské monarchie, legionářské střety na Bílé Rusi, daleká cesta legionářských hrdinů po Sibiřské magistrále do dálně východního Vladivostoku a potom zpět domů na Západ. Po škole uvažoval, jestli jít do armády nebo k policii, nakonec se rozhodl pro policejní dráhu – a pořád toho nelituje.

„Trošku mě jenom mrzí,“ zamýšlí se mladý policista nahlas, „že jako Češi – jako národ – nejsme víc pyšní na vlastní historii, mnohdy opravdu slavnou a se zásadními, velkými dějinnými okamžiky. Že na hodně událostí a skutečností zapomínáme, že je možná i dost často zlehčujeme. Že se z našeho vědomí vytrácejí jména zasluhujících osobností, jejichž přičiněním se for-

moval – a osvobodil – novodobý stát. Řada významných jmen už nikomu nic neříká. Mezi lidmi možná ještě tak úplně nezapadly Příběhy dobrého vojáka Švejka v souvislosti s 1. světovou válkou a částečně i s naším národním charakterem – bohužel...“

Jan Körber spisovatele Haška příliš neuznává, protože v Rusku nebojoval zrovna na té správné straně. A lidsky, občansky to také nebyla příliš kvalita. Ten člověk nejspíš moc nepochopil dobu, v níž žil. Třeba i kvůli tomu to býval tak, mírně označeno, rozevlátý bohem.

Docela jinou kávu představují – samozřejmě vedle Tomáše G. Masaryka – velitel 1. jezdecké divize v Rusku, pan podplukovník Věnceslav Krejčířík, který mimo jiné vedl legionářský útok u Zborova a dostal se zřejmě nejdál do rakouských linií. Nebo Václav Radecký, maršál a taky Čech, který – to ví dneska málokdo – patří mezi jediné dva naše vojevůdce v dějinách, co nikdy nepoznali porážku. Druhým byl Jan Žižka.

Rakousko si na rozdíl od nás památku velkého vojáka, jednoho z nejlepších válečných strategiů své doby, a jeho zásluhy o mocnářství, jehož významnou součástí jsme dlouze bývali, připomíná. Radecký tam má obrovský památník, hrobku, řadu pomníků, v českých krajích víceméně nic.

O legionářském veliteli Krejčíříkovi sbírá amatérský historik Körber informace nejen z oficiálních pramenů, publikací, ale také z místních nejdeckých zdrojů. Vysloužilého moravského legionáře vyhnaly totiž politické poměry po 2. světové válce z rodné hroudy, dosídlouval západočeské končiny, a v Nejdku na Karlovarsku v šede-

sátých letech minulého století svůj život letitý muž završil.

Pravnuk vzácné dědictví po jezdeckém důstojníkovi dílem prodal komusi do bazaru za basu piv, dílem přenechal novému majiteli vilky jako nepotřebné krámy ke spálení v sudu od dehtu. Něco se podařilo – s velikou klikou! – zachránit, něco se neodvratně v popel obrátilo.

Nrap. Körber získal – a ochraňuje – vzácnější knížky z legionářského odkazu, příkladně kroniku Krejčíříkovy jezdecké divize, kde jsou třeba i plánky jednotlivých bojišť. Má rovněž fotoalbum, kde je spousta dokumentárních snímků (a Československá obec legionářská, zdá se, o ně nemá vážnější zájem!). Nebo soupis všech lidí z legií – kde se narodili, kde sloužili, kde případně padli.

K nejcenějším dokumentům, z osobního pohledu, patří dva listy z pozůstalosti pplk. Krejčíříka – prvním je děkovný dopis nějakého maršála či starosty psaný staroruštinou či ukrajinštinou s erbem, s ruskou carskou dvojorlicí, druhým je vyjádření generála Švece, jednookého, s díky za hájení kdesi nějakých pozic.

Samozřejmě, že se amatérský historik intenzivně zajímá o dění kolem poslední světové války. V lesích kolem jeho bydliště je prokazatelně spousta válečného materiálu, zakopaných, poztracených památek na dramatickou dobu. Jan Körber sice nepatří k hledačům militárií, ale velice rád se krásným přírodním terénem toulá. Vyhlíží třeba v lokalitě Jelení-Třebuz příznivé světlo a fotí si zbytky po důlní činnosti, ale i bývalé německé palposty, jejich zbytkovou výdřevu.

Jeho záliba v historických časech se svým způsobem potkává i s jeho profesní volbou.

„Četnické humoresky to už je klasika,“ připouští se spokojeným úsměvem. „A první republika to byla podle mě zlatá doba naší republiky vůbec. Lidi byli tenkrát jiní, než je tomu dneska. Hlavně asi tím, že bylo hodně věřících, což ovlivňovalo chování, úctu, jednoho k druhému, ke skutečným autoritám. Přes dvacet let jsme tehdy – jako republika – patřili k nejdemokratičtější zemím v Evropě. Dlouho po Bílé hoře konečně získaná svoboda vedla – obecně mezi lidmi – k úplně jiné morálce, než je tomu teď v naší současnosti...“

Pokud by měl autor – na závěr této vyprávěčky – několika slovy shrnout nějaké ústřední, životní motto Jana Körbera, pak by mohlo znít následovně:

Není až tak důležité, jestli vystudujeme více škol, jestli v životě dosáhneme na hodně vysoké postavení. Hlavní – a důležitější – je zůstat slušným člověkem. Mít čisté svědomí. Aby se za nás nemuseli stydět rodiče, aby naše uvažování o životních krocích nenásilně a přirozeně přešlo na naše děti. Aby nás neopouštěl jenom klidný, nezbytný každodenní spánek...

Text a foto
Jaroslav KOPIC

Část soukromé sbírky má nrap. Jan Körber na očích i v osobní kanceláři Obvodního oddělení Policie ČR v Nejdku, nechybějí tu např. jezdecký portrét Věnceslava Krejčíříka nebo osobní krátká zbraň – nejspíš německý Steyer, ale i polský Radon by to mohl být – z období 2. světové války, kterou držitel (vedle neformálního historika a sběratele starých zbraní i „soukromý novodobější archeolog“) osobně vykopal při úpravách rodinného domku

Policejní akademie České republiky v Praze, předloni patnáctiletá, sestává rozhodnutím ministra vnitra k 1. dubnu 2008 ze dvou plnoprávných fakult: fakulty bezpečnostně právní a fakulty bezpečnostního managementu.

Jedna akademie, DVĚ FAKULTY

Pro slavnostní chvíle má Policejní akademie ČR v Praze vskutku důstojnou aulu

Myšlenka rozdělení Policejní akademie na dvě plnoprávné součásti zrála dlouho a rozhodnutí bylo vskutku uvážlivé, vznik fakult pak postupný a řekněme neuspěchaný. Koncem minulého školního roku se už uchazeči o studium poprvé hlásili na některý z oborů jedné či druhé fakulty, výuka pak v loňském září začala už odděleně. Ale teprve v průběhu podzimu se ustavily akademické senáty – mezi jejichž členy mají nezanedbatelný podíl i studenti – a vedle dalších povinností splnily i tu nejvyšší: s jistou nadsázkou řečeno nasadily svým fakultám hlavy, tedy zvolili z navržených kandidátů děkany, jež potom rektor Policejní akademie do úřadů jmenoval. Tak se stalo v únoru roku letošního.

Děkanem Fakulty bezpečnostně právní se stal docent JUDr. Antonín Filák, CSc., dosavadní vedoucí katedry teorie policejné bezpečnostních činností. A ježto lze říci, že „jeho“ fakulta je přece jen o něco blíže policejním záležitostem, dali jsme mu přednost, když jsme se rozhodli nové akademické funkcionáře Policejní akademie představit a vyzpovídat.

Fakulta, již vedete, končí svůj první plnohodnotný školní rok. Myslíte, že o něm možno mluvit jako o roce zdařilém?

Podle mého názoru lze dosavadní vývoj hodnotit pozitivně. Na druhou stranu si musíme uvědomit, že všechno bylo v pohybu a začínali jsme obrazně řečeno na „zelené louce“. Některé problémy byly zcela nové a řadu otázek jsme si museli ujasnit teprve v průběhu prvních měsíců konstituování Fakulty bezpečnostně právní. Dnes se dá říci, že jsme drobné krize šťastně přestáli a do dalšího roku existence už vstoupíme moudřejší a poučenější.

Právě začíná další kolo přijímacích zkoušek: jaké studijní obory vlastně fakulta bezpečnostně právní uchazečům nabízí?

Na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jsou na Fakultě bezpečnostně právní akreditovány následující studijní programy a studijní obory:

a) Bakalářský studijní program „**Bezpečnostně právní studia**“ se studijním oborem

„**Bezpečnostně právní studia**“. Platnost akreditace je do 1. 6. 2010. Forma studia je prezenční a kombinovaná; standardní doba studia 3 roky.

b) Bakalářský studijní program „**Bezpečnostně právní studia**“ se studijními obory „**Kriminalistika a další forenzní disciplíny**“ a „**Policejní činnosti**“. Platnost akreditace je do 19. 10. 2010. Forma studia je prezenční a kombinovaná; standardní doba studia 3 roky.

c) Magisterský studijní program „**Bezpečnostně právní studia**“ se studijním oborem „**Policejní management a kriminalistika**“. Platnost akreditace je do 30. 5. 2013. Forma studia je prezenční a kombinovaná; standardní doba studia 2 roky.

d) Doktorský studijní program „**Bezpeč-**

Mladí lidé v posluchárnách školy – v civilu i uniformách

nostně právní studia“ se studijním oborem „**Bezpečnostní management a kriminalistika**“. Platnost akreditace je do 1. 9. 2011. Forma studia je prezenční a kombinovaná; standardní doba studia 3 roky.

Jak už z citovaných názvů studijních oborů je víc než zřejmé, studium na Fakultě bezpečnostně právní je hodně spojeno s prací policie. Lze říci, že i mezi studenty vaší fakulty mají převahu policisté z výkonu služby, kteří si zde doplňují předepsané vzdělání, aby vyhověli literě zákona o policii?

Bohužel ve vztahu k denní formě studia tato skutečnost plně neplatí. Zde mají často převahu studenti civilní, i když je vždy potřeba rozlišovat

v závislosti na typu studijního oboru. Je totiž mnohdy velmi obtížné přimět příslušné služební funkcionáře k tomu, aby své podřízené uvolnili pro denní studium na naší univerzitě. Osobně je však do značné míry chápu, neboť policie se dlouhodobě potýká s nedostatkem kvalitních a kvalifikovaných policistů. Nicméně v kombinované formě studia, jak se dnes říká někdejšímu dálkovému studiu, je podíl policistů, resp. příslušníků bezpečnostních sborů, výrazně vyšší.

Ráká se, že studium na Policejní akademii bylo náročné a že požadavky na studenty se rozhodně nesnižují ani na nových fakultách...

V podmínkách činnosti nových fakult chceme plně navázat na náročnost studia na Policejní akademii v předcházejících letech, takže uvedené tvrzení je pravdivé a představuje do jisté míry naše krédo. Od roku 1992, kdy byla Policejní akademie založena, si musela svůj kredit a svou

pověst postupně „tvrdě“ vybojovat. Učím na této škole od jejího vzniku a jsem tedy

odbornou úroveň garantů studijních předmětů, se oprávněně domnívám, že ano. Původní základ Fakulty bezpečnostně právní tvořili akademičtí pracovníci kateder dřívějšího Ústavu policejné bezpečnostních studií, který byl zrušen se vznikem fakulty. Po jejich doplnění o akademické pracovníky z dalších čtyř kateder zahrnuje Fakulta bezpečnostně právní následující katedry: katedru bezpečnostních služeb, katedru technických prostředků bezpečnostních služeb, katedru kriminalistiky, katedru kriminologie, katedru profesní přípravy, katedru kriminální, cizinecké a pohraniční policie, katedru teorie policejné bezpečnostních činností a katedru trestního práva. Na druhé straně si však uvědomujeme, že fakulta má stále ještě nedostatečný počet docentů a profesorů. Tento stav se snažíme řešit vhodnou motivací zkušených akademických pracovníků. Otázkám odborného a pedagogického růstu všech pedagogů na fakultě věnujeme trvalou pozornost.

Když fotbalový klub potřebuje stopera či koncového hráče a nemá ho v týmu, tak si ho kouká koupit. Kvalitní vysokoškolské učitelé k máni nejsou?

Chtěl bych zdůraznit, že Policejní akademie se vždycky snažila vychovávat si kvalitní pedagogy

A daří se je přesvědčit, že na stupínku je čeká zajímavá kariéra?

Domnívám se, že ano. Problém je však někdy v tom, že ne každý odborník, ve svém oboru na slovo vzatý, umí své znalosti vhodným způsobem dále předávat. Dokonale se vyznat v oboru je jedna věc. K tomu však musí navíc přistoupit schopnost probírané téma zajímavým způsobem studentům přednést, vysvětlit, výkladem zaujmout studenty a udržet jejich pozornost po celou dobu přednášky či jiného zaměstnání. Pedagogické vzdělání si lze samozřejmě doplnit studiem příslušného oboru. Vzhledem k tomu, že u nás na fakultě studují dospělí lidé, jedná se nám především o získání znalostí z pedagogiky speciální – andragogiky. K navázání neformálního kontaktu se studenty je však také potřeba mít určitý talent, nadání ke komunikaci – a to není každému dáno.

Když jsem loni touhle dobou hovořil s rektorem PA o zrodu fakult, zmínil se, že by hranice mezi nimi měla být prostupná. Že by členové pedagogického sboru měli sice patřit na jednotlivé katedry a ty pak na některou z fakult, že však nikde není psáno, že pedagog jedné nemůže učit i na druhé. Je tomu v realitě tak?

Slova pana rektora jsou plně v souladu se současnou realitou. Vzhledem k tomu, že některé studijní předměty se vyučují na obou fakultách, bylo by absurdní vytvářet pro jejich zajištění na každé fakultě samostatnou katedru. Současně je třeba zdůraznit, že obsah výuky musí být adekvátně modifikován ve vazbě na profil absolventa daného studijního oboru, který je akreditován na příslušné fakultě.

Po stránce organizační je to jistě náročnější, ale s vlastní realizací nemáme žádné problémy.

Zmínil jste se o habilitacích, docenturách. Policejní akademie už je k habilitačním řízením oprávněna, anebo se k nim vaši uchazeči o docenturu musí hlásit na jiných univerzitách?

Bohužel, zatím nemá Policejní akademie České republiky k realizaci habilitačního řízení oprávnění. Usilujeme o jeho získání, ale ještě to asi nějaký čas potrvá. Pokud se situace nějakým zásadním způsobem nezmění, lze reálně očekávat, že koncem roku 2009 bude podána oficiální žádost Policejní akademie České republiky o právo habilitační řízení vykonávat. Takže v současné době musí naši akademičtí pracovníci žádat o habilitační řízení na jiných fakultách, resp. vysokých školách. S uspokojením mohu konstatovat, že nám v tomto ohledu ochotně vychází vstříc vedení Akademie policajního zboru v Bratislavě.

S ní jsou asi vaše zahraniční kontakty nejbohatší a nejjednodušší, když obě školy nedělí ani jazyková bariéra.

Ano, skutečně je tomu tak. V České republice partnera s obdobným studijním zaměřením jako má Policejní akademie nemáme. Na druhé straně jsou však v České republice určité vysoké školy, s nimiž nacházíme „styčné body“. Jako příklad lze uvést úspěšně se rozvíjející spolupráci s Univerzitou obrany, protože v některých oblastech jsme si v naplnění studia poměrně blízko. S kolegy z Akademie policajního zboru v Bratislavě máme k sobě, obrazně řečeno, hodně blízko. Mnohé pracovní kontakty mezi pedagogy již dávno přerostly z oficiálních v četná osobní přátelství. Přece jen Slovensko je pro nás cizina stále jen „oficiálně“. Společně pořádáme mezinárodní konference a semináře, realizují se pobyty studentů, výměnné stáže pedagogů apod. Mezi důležité vzájemné aktivity řadíme také pořádání soutěží SVOČ, tedy Studentské vědecké odborné činnosti. Organizujeme je tradičně společně, přičemž každoročně pořádané mezinárodní kolo se střídavě uskutečňuje v Praze nebo v Bratislavě. Policejní akademie České republiky samo-

Děkan Fakulty bezpečnostně právní Policejní akademie ČR v Praze docent JUDr. Antonín Filák, CSc

v jistém slova smyslu jejm „pamětníkem“. Při vzpomínkách na první léta Policejní akademie musím konstatovat, že jsme se mnohdy od jiných renomovaných a zavedených škol nedočkali vždy kolegiálního přijetí. Dnes je Policejní akademie České republiky v Praze respektovaná vysoká škola univerzitního typu a svůj vysoký odborný kredit hodláme udržet dnes i v budoucnu.

Takové odhodlání zní sympaticky, vyžaduje však nejen dobrou vůli, ale taky kvalitní pedagogický tým. Máte takový?

Na základě analýzy personálního zajištění jednotlivých studijních oborů, opírajíc se o vysokou

především sama. Talenty vyhledáváme již mezi studenty v době jejich studia na naší univerzitě. Ty nejschopnější potom postupně zapojujeme formou pomocných vědeckých sil do činnosti na příslušné katedře. Chceme, aby v rámci svých možností pracovali na katedrách, zúčastňovali se soutěží SVOČ (studentská vědecká a odborná činnost) a eventuálně publikovali odborné články. Po absolutoriu na škole ti nejschopnější z magisterského studia nezřídka zůstávají. Všechny nové akademické pracovníky, tedy nejen naše bývalé studenty, potom dále motivujeme k dalšímu zvyšování kvalifikace jak odborné, tak i pedagogické. Také se snažíme získávat jako nové akademické pracovníky zkušené policisty z výkonu služby, resp. pracovníky policejné bezpečnostních orgánů vůbec, protože kontakt s policejné bezpečnostní praxí má pro nás zásadní význam.

zřejmě rozvíjí bohatou mezinárodní spolupráci s dalšími vysokými policejními školami zemí Evropské unie. I když tam už jistá vzájemná jazyková bariéra pochopitelně vzniká. Dále nesmíme zapomínat na fakt, že v těchto zemích je často výrazně odlišná právní úprava postavení a úlohy policie, eventuálně policejní bezpečnostních orgánů.

Fakulty Policejní akademie uzavírají první školní rok své výuky. Bude se jejich studijní program dál vyvíjet a pozměňovat, anebo se dá říct, že máte na čas hotovo a vystaráno?

Schválené studijní programy a studijní plány příslušných studijních oborů nevnímáme jako „mrtvé“ dokumenty. Naopak, vzhledem k tomu, že v příštím kalendářním roce nám vyprší platnost akreditací u některých studijních oborů (viz jejich přehled v úvodní části rozhovoru), připravujeme již v těchto měsících podkladové materiály pro jejich úspěšnou reakreditaci. Veškerá příprava je realizována s vědomím, že musíme nabídnout studentům atraktivní studijní obory, jež dají našim absolventům dobrou šanci na uplatnění v policejní bezpečnostní praxi. Průběh přijímacích zkoušek na Policejní akademii České republiky sice potvrzuje dlouhodobý trend vysokého zájmu o nabízené studium, kdy počty zájemců mnohdy několikanásobně přesahují množství studentů, které je Policejní akademie České republiky na příslušný studijní obor schopna přijmout, ale nechceme se tím nechat „ukolébat“.

Ano, zájem o vysokoškolské studium je stále velmi vysoký. Nicméně mnohé střední školy už od přijímaček hlásí, že zájemců ubylo. Ne proto, že by mladí ztráceli chuť studovat, ale že prostě dorůstají slabší populační ročníky. A tím pádem si lze spočítat, že za tři čtyři či pět roků dospěje tahle vlna i na školy vysoké. Myslíte i na to?

Samozřejmě, že další rozvoj fakult a celé Policejní akademie České republiky chápeme ve všech sociálních a společenských souvislostech. Mnohdy je problém, na který narážíte ve své otázce, obrazně prezentován jako „boj o místo na trhu se studenty“. Zcela upřímně mohu prohlásit, že řešení těchto problémů, které lze reálně v nejbližších letech očekávat, odpovědně hledáme. Nakonec aktualizace obsahu studijních plánů a systematická příprava reakreditací studijních oborů tuto naši snahu jednoznačně potvrzuje. Rozhodně však nehodláme a ani nebudeme snižovat náročnost studia na naší fakultě, resp. univerzitě. Podle mého názoru se jednoznačně nabízí možné řešení, tj. připravit nové a pro studenty přitažlivé studijní obory reagující na aktuální potřeby policejní bezpečnostní činnosti. V dnešním pojetí totiž představuje moderní vysoká škola „živý organismus“, který dokáže adekvátně reflektovat vývoj společnosti a následně reagovat na jeho potřeby, samozřejmě v souladu se schválenými studijními obory s cílem naplnění profilu absolventa. Snad to nebude chápáno jako nemístná pýcha, když řeknu, že dnes je takto Policejní akademie České republiky v Praze veřejností vnímána.

Ptal se Jan J. VANĚK

Foto Václav ŠEBEK

Po uzávěrce čísla se dozvídáme, že Akademický senát Fakulty bezpečnostně právní Policejní akademie ČR na svém zasedání odhlasoval návrh, aby doc. JUDr. Antonín Filák, CSc byl z funkce děkana fakulty odvolán.

Lovec

VÁCLAV HOŠEK

Stál u pultíku s tiskopisy, propisovačkou na pero zlehka pořukával na připravený lístek, ale nepsal. Jeho oči pátravě přejížděly z jednoho rohu do druhého, občas se zarazily a pak pokračovaly dál. Čas od času se mu zrychlil tep, jako právě teď, když zahlédl mladou ženu v tmavočerveném kostýmku, poněkud nedbale ukládající do kabelky svazek bankovek, pěkně tučný svazek. Trefa! Jako přikováni ji sledoval pohledem, když prošla kolem něho směrem k východu. Nenápadně položil propisovačku a loudavým krokem se vydal za ní. Z lavice poblíž dveří se zvedl muž v klobouku, sroloval noviny, zastrčil je do kapsy saka a zavěsil se do mladé ženy. Slídivé oči se zarazily. Zklamaně vydechl, rozhlédl se a pomalu se vrátil zpátky k pultíku. Jeho lístek tu na něj stále čekal, ani propisky se mezitím nikdo nezmocnil. Znovu zaujal výchozí pozici, aniž by si kdokoliv ze spěchajících okolo něčeho nepatřičného všiml.

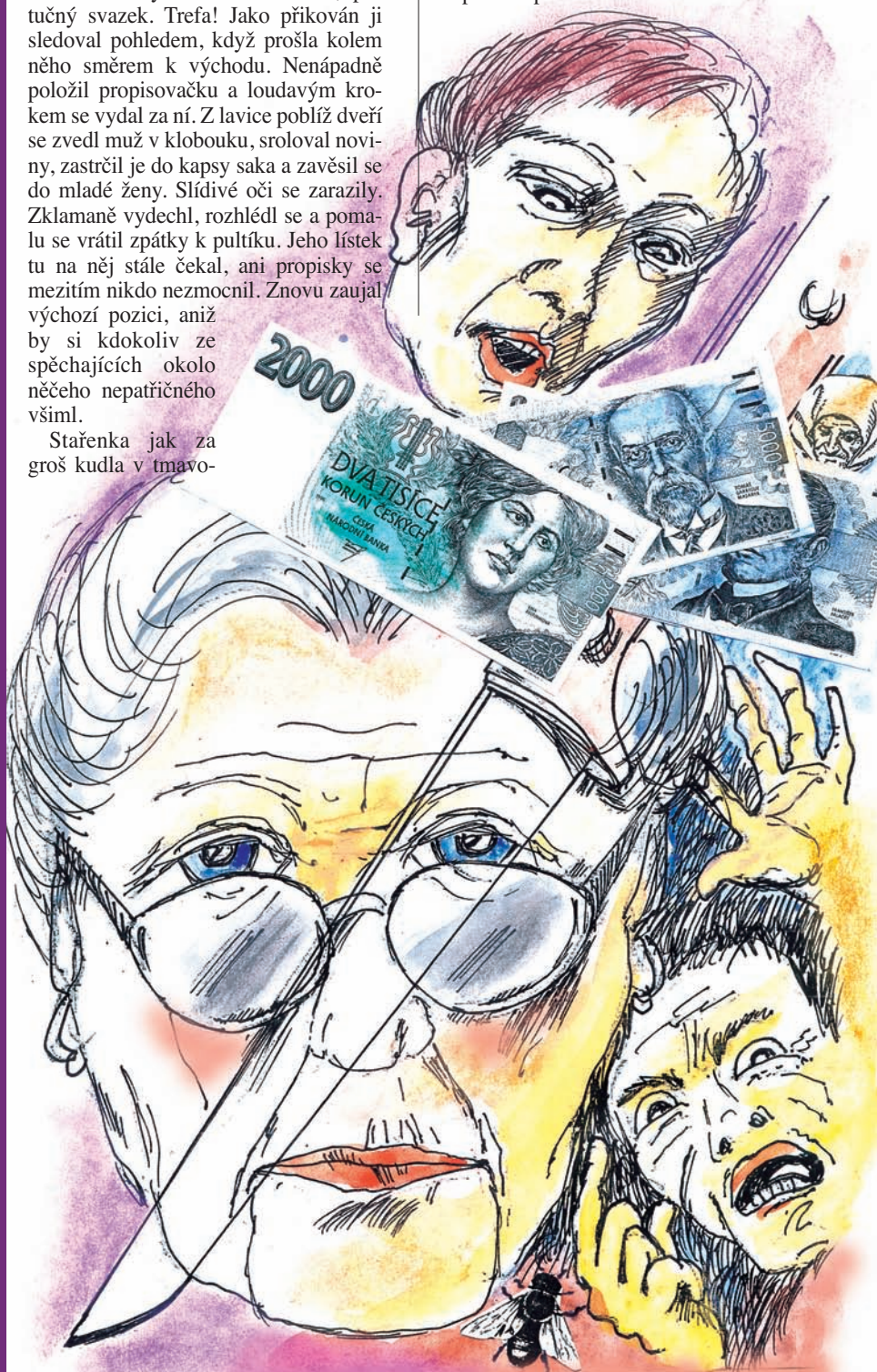
Stařenka jak za groš kudla v tmavo-

modrém baloňáku, který pamatoval lepší časy, s krátkými šedivými vlasy svázanými šátkem odpudivě fialové barvy vstoupila do haly a bez rozhlížení, vedena setrvačností, namířila si to přímo ke stolku s tiskopisy.

„Dovolíte?“ Pravi-

vila jemným kultivovaným hlasem mladíkovi, jenž se opíral o dřevěnou desku a místo vyplňování kolonek civěl do fronty před pokladnou.

Neochotně se odsunul a nechal jí vybrat z hromádek tiskopisů. Stařenka se chopila vedlejší propisky na pero a pomalým stařeckým písmem začala vyplňovat kolonky. Propiska spoutaná kvůli nenechavcům

s pultíkem nezkontrolovanou pružinou nechtěla poslouchat a několikrát jí vypadla z artritických prstů, ale posléze se jí konečně podařilo vepsat do titěrných řádků požadovanou sumu. Spíše ze setrvačnosti, nežli z opravdového zájmu, jí pohlédl přes rameno a zatajil se mu dech. Taková bába, vypadá jako by vylezla z popelnice, a tolik peněz. K čemu jí budou? Srdce mu bušilo jak splašené, když ji sledoval v pomalu postupující frontě. Babka sbalila tisícovky, pečlivě je uložila do staromódní černé peněženky a tu zase do otlučené staré kabelky, nebo spíše kabely. Pak zamířila šouravým stařeckým krokem k východu.

Jarní palčivý slunce ji oslepovalo, lidé kolem spěchali, občas do ní někdo vrazil, ale drobná stařenka se neochvějně proplétala tou záplavou jak stroj, pomalu, ale přesto cílevědomě stále kupředu. Nikdo si jí na ulici nevšímal, až na ten její stín, dvacet kroků za jejími zády s očima horečně upřenými na její kabelku.

Krucinál, proč ta bába nesedne na tramvaj? Kam až se za ní budu pěšky plahočit? Pro pár šupů by mi to nestálo za to, pomyslel si, ale tahle hromádka už stojí za trochu námahy. A bude to snadné, babka je jak věchýtek, jen do ní trochu strčí a je to, jenže tady venku to nejde, všude je příliš mnoho lidí, to by bylo velké riziko. Musí počkat, až někde zapadne.

Stařenka byla unavená, od rána se nezastavila, pořád samé sekýrování, uklízet, vařit, umývat hory nádobí, posluhovat, dokola a dokola, den za dnem. I ta chůze ji zmáhá rok od roku víc. Možná měla jet tramvají, jenže v televizi pořád říkají, jak se u nás v tramvajích kradě. Při té myšlence sevřela kabelku pevněji v podpaží. Pravda, je už stará, ale setsakramentsky opatrná a jen tak někomu nenaletí. No konečně, ještě pár kroků a bude doma, odpočine si, káfičko uvaří, oddychne, než ten nekonečný kolotoč začne nanovo.

Tak kdy už ta bába konečně někam zakomídluje? Nemůže se za ní přece plahočit celý den. Jako v odpověď na jeho myšlenku stařenka zabočila do oprýskaných vrat žižkovského činžáku pamatujícího lepší časy, stejně jako jeho obyvatelé. Počkal pár vteřin a vešel za ní. Samozřejmě, výtah tu není, ale tučná kořist za těch pár schodů navíc jistě stojí. Zrychlil, aby ji dostihl ještě na schodech. V patře nad ním klaply dveře. Dědek s kýblem smetl si ho podezíravě prohlížel. Narazil si bezbolku více do očí. Stejně je tu šero, tady by nerozpoznal krávu od koně. Další dveře klaply. Babka už je doma. Zastavil se u bytelných dveří se zašlými ornamenty a mosaznou cedulkou. Opřel se o ně a přiložil ucho co nejblíže.

„Marie, kdes byla tak dlouho?“ Vztekly stařecký hlas přehlušil činžákové ticho. „Jsem tu jak na trní, mám hlad a žížeň a ty se couráš bůhví kde!“

„Byla jsem na poště, přeci jsem ti to říkala.“

„Nic jsi mi neříkala! Vůbec nic mi neříkáš, nestaráš se o mě, nejradši bys mě nechala chciplout hladu, aby sis mohla užítvat za moje peníze.“

„Na stole máš kafe a vánočku.“

„Kašlu ti na kafe a vánočku, ty coura jedna!“ Znělo to jak výkřik do tmy.

Sakra sakra sakra! Tak tohle nevyšlo, na dva si netroufal, i když byli staří. Ne a ne a ne, opatrnost matka moudrosti. Dva roky za katrem mu stačily bohatě, podruhé ho nedostanou. Zklamaně sešel dolů. Dědek s kýblem si ho v průjezdu znovu zvědavě prohlížel. Co čumíš?! No, koneckonců, teď už můžeš, teď už je to jedno. Vyšel z temného průjezdu do jasného dne. Ostré paprsky ho oslepily.

Stařenka se jako náměsíčná vypořádala na ulici, odřenu kabelu svírajíc v bezkrevných deformovaných prstech. Nohy jako by ji samy vedly cestou necestou až na nábreží, kde rackové s divokým skřehotem nalétávali k turistům, házejícím kousky rohlíků směrem k vodní hladině. Stařenka se posadila na lavičku, kabelu si položila vedle a sáhla dovnitř. Mladý pár, chlapec a dívka, přicházející pěšinkou se posadili na sousední lavičku. Stařenka na ně polekane pohlédla, jako by ji přichytili při něčem zakázaném, jako by krmení racků a kachen bylo něčím nepřístojným. Unaveně se zvedla a šla dál podél řeky. Zastavila se ve stínu akátu a kabelu si opřela o zábradlí. Těžce vzdychla. Muž v černé pláštěnce, sedící dole na břehu nad dvěma nehybnými pruty, se zvědavě ohlédl. Stařenka znovu uchopila kabelu a pokračovala v bezcílné chůzi.

Stál u pultíku tak jako každý den a lačnými očima vyhlížel tučnou kořist. Prázdný papír a propiska na péro, coby dvě nezbytné rekvizity nenápadnosti. Ale nikdo si ho nevšímal, lidé spěchali jak mravenci vlekoucí stébla trávy, každý do jiného mraveniště.

„Dovolíte?“ Kultivovaný stařecký hlas ho probral z letargie. Vzala si svůj tiskopis a roztrášenými rukama se snažila zkrotit neposedné pero. Vida, stará známá. Jakkak je to jen dlouho? Měsíc? Dva? Zvědavě se nad ni naklonil. Nu, není to takové jako minule, ale za ránu to stojí. Dotčeně se po něm ohlédl. Rychle se odtáhnul. Sakra, poznala ho? Snad ne, co si koneckonců taková stará bába může po tak dlouhé době pamatovat?

Prošla kolem něho k okénku, aniž by mu věnovala jediný pohled. Sláva, dobré je to, babka nemá o ničem ani páru. Jen pěkně vyber prašulky a hybaj domů, ale dnes tě až domů dojít nenechám, musím na to jít chytřejší než posledně, někde v davu do ní trochu vrazit, popadnout kabelu a pryč. Než se bába vzpomene, budu v tahu. Vyšel za ní na chodník. Tentokrát po slunci ani památka, drobně přšelo, ohrnul límec a ušklíbnul se. Třeba mi přišť štěstí.

Stařenka cupitala drobnými krůčky, kabelu přitisknutou k tělu. Tentokrát šel za ní mnohem blíže, aby nezmeškal příležitost, naskytne-li se mu. Jednu chvíli se mu to ale málem nevyplatilo. U semaforu na přechodu se ohlédl, jen taktak se stačil odvrátit. Na druhé straně ulice zaváhala, jako by si rozmýšlela, kam má vlastně jít, a nakonec zabočila do parku. Výborně, na to jsem čekal, pomyslel si s radostným rozechvěním. Na tuhle chvíli jsem čekal, v takovém počasí nebude v parku ani noha. Bude to hračka“

„Občane, dávejte přece pozor!“ Muž v uniformě strážníka městské policie vřel podrážděně hlavou.

„Pardon,“ zahučel a polilo ho horko. Malá chvilka nepozornosti a oheň mohl být na střeše. Srazit se z policajtem, uff! Ještěže má čepici naraženou do očí a límec zvednutý. Kouknul se směrem do parku, babka nikde. Doprčic, zase to bude muset odtroubit. Obrátil se za strážníkem, ale ten už mu nevěnoval pozornost a přecházel na druhou stranu ulice.

Přece jenom vešel do parku a rozhlédl se. Týden už je na suchu a škváru potřebuje jako sůl. Pomalu procházel parkem a sondoval terén. Kde ta bába může být? Daleko přece dojít nemohla, tím svým hlemýždím tempem. Náhle spatřil malou shrbenou postavičku. Seděla na lavičce a kabelu vedle ní. No ne? Ta bába si o to sama říká, sedět v dešti v prázdném parku s taškou plnou prašulů. Jde se na věc. Narazil si čepici tak, že mu z obličej nebylo skoro nic vidět, přiskočil k lavičce, popadnul kabelu a bleskem vyrazil z parku pryč.

Panebože, takovouhle snadnou ránu tedy nečekal. Seběhlo se to tak rychle, že bába ani nestačila vykřiknout. Čistá prácička, ne jako posledně, když se s ním ženská přetahovala o tašku, řvala u toho jak pomínutá, až ji musel praštit do hlavy a přitom tam měla jen dvě stovky a krabici mlíka. Dneska má kliku, je prostě borec.

Kabelu páchla zatuchlinou, portmonka byla pěkně ohmataná, ale obsah stál za to, pět tisíc v novoučkých šustivých bankovkách a pár umolousaných drobných. Na dovolenou v Monte Carlu trochu málo, ale na pořádné rozšoupenutí to stačí. Uložil prachy do náprsní kapsy a peněženku mrsknul do popelnice. A nezapomenout prohrábnout kabelu, co kdyby tam ještě něco bylo. Nic moc, samé ženské hlouposti, ale na samém dně nahmatal něco tvrdého, zabaleného v hadru. Helemese, kuchyňský nůž a docela pěkný. Probaha, snad ho baba neměla na obranu proti lupičům? To se povedlo. Uchechnul se a strčil ho do bundy. Však se může hodit, ne vždycky to jde tak snadno jako dneska. Vzal kabelu a hodil ji za peněženkou.

A jde se do šantánu.

Neodbytné zvonění mu trhalo mozek na kusy. Permoníci kovali na svých maličkých

kovadlinkách v jeho hlavě jak zběsilý. Otevřel oči. Jako v mlze pozoroval své zablácené boty na rozválené peřině. Krucinál, to byla včera zase jízda, doloval v utlučené mysli útržky vzpomínek. A ta hlava, to je bolest! Ještěže aspoň to zvonění přestalo.

„Jste Karel Adámek?“

Bolestivě otočil hlavu na stranu. Ve dveřích stáli dva chlapi.

„Co jste zač? Co tu chcete?“

„Neměl jste zamčeno. Policie.“

Permoníci zabubnovali na poplach. To není možné, jak ho tak rychle našli? Ta baba ho přece nemohla identifikovat. Vždyť mu ani neviděla do tváře.

„Oblečte se, přijďte s námi. Vlastně, vy už jste oblečen.“ Mladší z obou mužů se štitivě ušklíbnul, zatímco starší si prohlížel bundu na věšáku.

„Co po mně chcete? Nic jsem neudělal.“ Cigareta v ruce se mu třásla, žaludek se mu obracel vzhůru nohama a hlava mu vytrvale třestila a nedokázala vytvořit kloudnou myšlenku. Zatloukat, zatloukat, zatloukat, nic mu nemohou dokázat, to bylo jediné, na co se dokázal soustředit.

Starší muž seděl mlčky za stolem, ten mladší mu stál za zády, pohupoval se v kolenou a podrážky bot mu přitom nepřijemně vrzaly. V nevětrané kanceláři bylo k zalknutí.

„Kde jste byl včera mezi dvanáctou a šestnáctou hodinou, pane Adámku?“ Prolomil konečně hradbu mlčení ten starší tichým klidným hlasem.

„Nevím, nepamatuju se, asi v hospodě, včera jsem trochu oslavoval, pane komisaři, víte?“

„Víme, ale za co jste oslavoval, to bychom chtěli slyšet, a žádné pohádky.“

„Něco jsem měl doma a něco jsem si půjčil od kamarádů.“

„Tak...půjčil,“ v tom klidném tónu i v pohledu, jímž si ho vyšetřovatel měřil, bylo něco zlověstného.

„Noooo...půjčil,“ zakňoural. Klid, přeci na mě nic nemají, jenom to zkoušejí, na každého, kdo už někdy seděl, to zkoušejí, nic nevědí. Rozutíkané myšlenky se jen stěží soustředily do jednoho uceleného bodu.

„Nic na mě nemáte, nikomu jsem nic neukrad,“ drze se podíval tomu staršímu do očí, jak se mu poznenáhlu začala vracet pevná půda pod nohama.

„Tak dost! Nejste tady

kvůli nějaké prkotině, Adámek, tentokrát je to vážně, sakramentsky vážně, tak si dobře rozmyslete, co nám řeknete,“ houkl mu za zády ten mladší.

„O co jde, pánové? Já nemám o ničem ani šajna.“

„O vraždu, pane Adámku, o vraždu.“

Hlas toho staršího nekřičel, nevyhrožoval, ale zařezával se mu do mozku nelitostnou silou, jak hřebík pod úderu kladiva.

„Vaše otisky jsou na dveřích oběti i na vražedné zbraň spolu se stopami krve oběti. Vražedná zbraň byla nalezena v kapse vaší bundy. Máme svědka, který vás před časem v tom domě viděl, jak si to tam obhlížíte a identifikoval vás s naprostou jistotou. A konečně, máme svědectví manželky oběti, která mrtvého našla a potvrdila, že se ztratilo pět tisíc korun, týchž pět tisíc korun, jež jste utratil v restauračních zařízeních včerejšího večera. Ba co víc, máme čísla bankovek, neboť se jednalo o nově vydanou sérii. Co mi na to řeknete, pane Adámku?“

V mrákotném obluzení, jakoby ve snu, zdálky, vyslechl to šílené obvinění, než se mu žaludek definitivně obrátil a zvrátil svůj včerejší obsah na zem.

Ale včerejší den už zpátky nevrátíš.

Ilustrace
Kristina POKORNÁ

MUZEUM POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Ke Karlovu 1, Praha 2

tel.: 224 922 183

fax: 974 841 091

e-mail: muzeum@mvr.cz

PROGRAM ČERVENEC 2009

STÁLÁ EXPOZICE

- ★ Historie, vznik, vývoj a činnost bezpečnostních sborů na území našeho státu,
- ★ kriminalistika a známé kriminalistické případy,
- ★ prezentace problematiky cizinecké policie, dopravní a letecké služby a
- ★ náhledy do vývoje speciálních policejních složek

VÝSTAVY

- ★ od 3. 7. do 16. 8. **Foto 4 Fun** – fotografie přírody a krajiny, makro snímky hmyzu a rostlin
- ★ do 16. 8. **Praha malých umělců** – výtvarné práce dětí z E-dílny manželů Elšíkových
- ★ do 31. 8. **Kriminalistika proti zločinu** – výstava k padesátému výročí Kriminalistického ústavu Praha
- ★ do 31. 8. **Kriminalistický kabinet 1954–1970**, výstava ze sbírek muzea
- ★ **Ochrana obyvatelstva** – expozice Hasičského záchranného sboru
- ★ **Prostituce staré Prahy, Ochrana osob a majetku** – stálé výstavy
- ★ **Dětské dopravní hřiště pro veřejnost**

REKONSTRUKCE

po dobu prázdnin

Informace o programech a případné objednávky na tel.: 974 824 862

Internetová adresa –
<http://www.mvr.cz/muzeum>
Expozice je otevřena denně
mimo pondělí od 10.00 do 17.00 hod.

6. 7. MUZEUM UZAVŘENO

Změna programu vyhrazena

Přes prázdniny je v Muzeu P ČR k vidění
i expozice Kriminalistický kabinet 1954 až 1970

Foto Václav ŠEBEK

víceméně zázrakem, rovněž podařilo vyhnout. Sedmačtyřicetiletá řidička v sedle nablýskané Suzuki Marauder byla ovšem v kritickou chvíli v neřešitelné situaci, neměla šanci na vybruslení před překážkou, která jí náhle vyrostla do cesty, nařítla se na ni. Čelně – neodvratně – narazila do boku osobního auta.

Karambol – v odhadovaném součtu rychlostí sto šedesáti kilometrů za hodinu – měl okamžité, fatální následky. Nekapovaná žena za řidítky utrpěla zranění (citujeme) „naprosto neslučitelná se životem, mnohočetné zlomeniny kostry, včetně klenby lební, otok mozku, protrhání plic, jater a sleziny – nemohla přežít ani v případě poskytnutí včasné (třeba i bezprostřední) a odborné lékařské pomoci“...

Řidič Alfy Romeo pokračoval v jízdě do nejbližší obce, údajně se neohlížel a nevěděl, že za ním nastalo na státovce vteřinové hrůzné drama. Nicméně v Klášterci nad Ohří vůz otočil a vrátil se zpátečním směrem. Když projížděl kolem čerstvé nehody, svědci jeho

DLOUHÝ ZKRAT

Léto budiž pochváleno, říkává se v tento čas. Na tomto místě (v rubrice „černých výstrah“ pro náš silniční provoz) by se zároveň dalo vyslovit: Pozor, v čase prázdnin a dovolených předpokládáme na silnicích podstatně hustší výskyt cyklistů a motorkářů i chodců – a předem s jejich pohybem na vozovce počítejte ještě víc než v jiném ročním období!

Ted' dnešní připomínka tragické akce. Je srpnové sobotní odpoledne před několika málo lety. Na frekventované silnici, které se občas říká Podkrušnohorská magistrála, ujíždí ve směru od Karlových Varů na Chomutov – celkem svižnou osmdesátkou až devadesátkou – místy protáhlá kolonka snad osmi parádních motocyklů. Je sucho a kvalitní dohlednost.

Krátce po patnácté hodině v táhlém levotočivém stoupání – stranou nedaleko od zříceniny hradu Perštejn – dojíždí skupinu motorek auták značky Alfa Romeo. Silná mašina letí krajinou Poohří rychlostí sto, sto dvacet kilometrů v hodině.

A začíná – nejraději z pozice pilota

brilantně a suverénně – jednotlivé jednostopé motorové stroje předjíždět, bez ohledu na plnou čáru uprostřed vozovky. Plynule „myškuje“ mezi motocyklisty, vjíždí do protisměru, do levé poloviny vozovky, nepoužívá blikáče, vrací se vpravo. Posledního motorkáře „šmiknul“ motoristický kaskadér zhruba padesát metrů před obzorem.

V tu chvíli se sice vracel na svoji stranu silnice, ale zpoza horizontu se v rychlosti kolem povolené devadesátky zjevil světlý vůz Vectra firmy Opel. Jeho řidič za daných okolností zareagoval správně. Aby se vyhnul střetu s dosud protijedoucí Alfou, strhnul volant doprava. Na okamžik využil souběžný boční prostor autobusové zastávky, jeho vozidlo se ovšem dostalo na krajnicovém povrchu do nekontrolovatelného smyku. Zadní část vozu předbíhala vlastní předek, automobil směřoval bokem do protější půlky komunikace – přímo mezi motocyklovou partičku.

Část jezdců na dvou kolech stačila projet, někomu se z jistého odstupu,

dopravní (závodní?) prostředek poznali, což následně vedlo k zadržení pachatele trestného činu ublížení na zdraví. Který, jinými slovy, z nedbalosti způsobil smrt člověka. A který, ještě jinak, nadvakrát porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona – předjížděl tam, kde to zapovídá plná dělicí čára, a jel výrazně rychleji, než je v daném místě nejvyšší povolená rychlost!

O tom, že ujel z místa neštěstí, které vyvolala jeho bezohledná nezodpovědnost v chování za volantem motorového vozidla, ani nemluvě.

Ve finále byl – v době nehody sedmačtyřicetiletý – obžalovaný soudem (po čtyřech letech soudních jednání) uznán vinným. Od uložení souhrnného trestu se ale – vzhledem k jiným rozsudkům za vážné delikty mladého muže – podle příslušného paragrafu trestního zákona upustilo...

Jaroslav KOHOUT
Foto archiv P ČR

NEBOŽTÍK

hrobu měkkého

Sázení stromků právem považují lesní dělníci – což bývají vesměs chlapi uvyklí dřině – za záležitost snazší. A taky ji převážně přenechávají ženským: brigádníci, křepkým babkám důchodkyním, jež si zatouží trochu přivydělat. Zkušené už vědí, co je čeká, nezkušené záhy pochopí, o jakou robotu běží. Ze havaj vypadá jinak...

Paní Pažitková makala na mýtině s partou pěti dalších žen už druhý týden a v hloubi duše si umiňovala, že příště si tedy určitě najde jinou brigádu. Dvě hodiny vydržela v předklonu, ale pak ji už záda bolela tolik, že si mazaně omotala kolena starými hadry a pytloučinou a postupovala zalesňovanou pasekou vkleče. Vyhrábla jamku, z koše vybrala sazenici smrčku, posadila ji do ní, přihnula zeminou a trochu udusala. A dál.

Když dospěla k místu, kde kdysi vítř vyvrátil stoletou sosnu a jen jízva po mohutném stromisku zůstala, zamyslela se: zvažovala, jestli vývrát obejít, anebo pokračovat neochvějně dál. V té chvíli si ale všimla, že z písčitého dna jámy cosi trčí – a popolezla blíž. Nadechla se, pak rychle vydechla. A začala svolávat ostatní. Ze země vyčuhovala část lidské ruky: tedy to, co z ní zbývalo...

Kriminálka dorazila asi za hodinu, do té doby ženské seděly opodál na hromadě chvojí a pokuřovaly. Hajný, jenž je přišel zkontrolovat, se je sice pokoušel povzbudit k dalšímu pracovnímu hrdinství, jak se tehdy v tisku psávalo, ale neuspěl. Měly všeho po krk, a když se došel podívat na

objev paní Pažitkové blíž, tak ho údernické řečičky přešly.

Technici z kraje dorazili lesním úvozem skoro až na mýtinu: nadávali jako špačci, že je samý výmol a jestli autem při zpáteční cestě zapadnou, tak si to lesní správa pěkně schytá. Hajný si myslel svoje: taky by mohli udělat pár kroků pěšky, fešáci! Psal se rok sedmdesátý, hoši od Bezpečnosti požívali mezi zakřiknutým prostým lidem značnou autoritu – ale v hloubi duše si mohl člověk myslet, co chtěl.

Normalizace – jen to fičelo.

„A hele, ona to je fakt ruka,“ prohlásil poručík, jenž měl výjezd na povel a celou cestu brblal, že beztak báby našly na pasece tak akorát nějakou zpotvořenou haluz a oni se tlučou kraj světa zbytečně.

Ženským tedy vysvětlili, že mohou jít domů, protože dneska se už určitě k přerušené práci nebudou moci vrátit. Byla půlka listopadu, sluníčko zalezlo, nebe se mračilo a brzy nejspíš sprchne. Radostné perpektivy!

„Jděte domů, kšá,“ zavolal na ně jako na slepice a ony se ani neurazily, za chvíli jim viděl paty.

O hodinu později bylo lidské tělo – respektive to, co z něj po několikaletém pobytu pod zemí zbylo – komplet vykopané a bedlivě zabalené v bílé plachtě. Kupodivu, zachovalo se z něj dost, jenže půda byla pod písčitou svrchní vrstvou spíš jílovitá a tělo tím pádem obalovala bezmála celistvá polotuhá hliněná krusta. Neznámý hrobník nebožtíka zakopal zhruba jen půl metru pod zem, využívaje navíc při tom onen vývrát, tehdy asi čerstvý. Ať už měl dotýčný důvod jakýkoli, jestli chvátal anebo byl na štíru s pracovitostí, hrob byl prostě mělký. Kdyby si dal neznámý kopáč trochu víc práce, mrtvola by se nejspíš už nikdy nena-

šla – a ať už patřilo tělo komu chtělo, nikdo by se jakživ nedozvěděl, kterak chmurně dotýčný skončil. Zatím se nedala určit ani příčina úmrtí, ale dalo se hádat na násilí: nebožtíka, jenž by zemřel sešlostí věkem či na infarkt, by stěžší bližní zahrabávali v hloubi lesa, dobrý kilometr od nejbližších stavení.

Když technici končili, už byla tma jak v pytli. Donesli tedy plachtu s ostatky opatrně za svitu baterek k cestě a naložili do vozu. Rovnou zamířili na soudní: tam se snad o nebožtíkovi za pár dní dozvedí víc.

Soudní lékař provedl pitvu a shledal, že se jedná o muže zhruba šedesátiletého, pomenšího, výšky asi 165 cm a přiměřené váhy. Naděje, že by se totožnost mrtvého dala určit podle jeho chrupu, zhasla nenávrtně: nebožtík byl bezzubý jako děčko. Nosil zřejmě kompletní protézu, ale ta se v jámě nenašla.

Takže zůstával bezejmenný: zato pitva nade vši pochybnost potvrdila přesvědčení, že zemřel násilnou smrtí. Úder tupým předmětem do hlavy byl odzadu veden značnou silou a dalo se z něj hádat na pachatele fyzicky dost zdatného a navíc odhodlaného.

„Na hlavě zemřelého byla zjištěna paprskovitá zlomenina v oblasti pravé temenně týlní kosti a lineární zlomenina týlní kosti vlevo, začínající těsně za šupinou levé spánkové kosti,“ stojí na zažloutlých stránkách bezmála čtyřicetiletého pitevního protokolu.

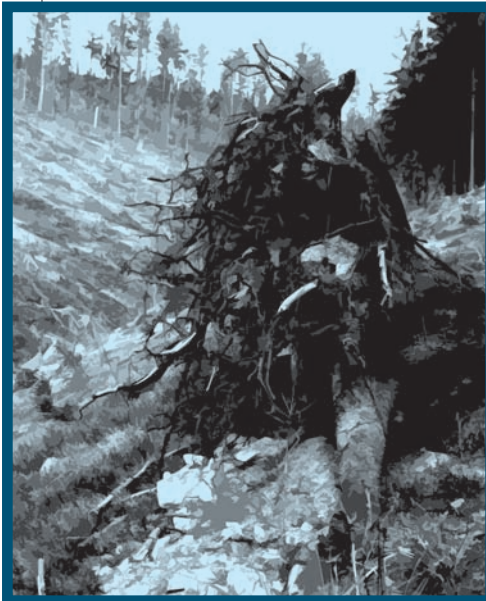
Prosektor dále z charakteru zranění a dalších faktů, jež při pitvě zjistil, konstatoval, že zranění byla způsobena zažíva a zatímco první bylo evidentně následkem cíleného úderu tupým předmětem, druhý prokazatelně vzniklo menším násilím a mohlo být tedy důsledkem – třeba následného pádu na zem. Zachované zbytky měkkých tkání,

vlasů a ochlupení umožnily zjistit, že mrtvý měl krevní skupinu B. Také se podařilo identifikovat část oblečení, jež měl zavražděný muž na sobě: hnědé tvídové sako proťkané černými a bílými nitkami, hnědý svetr, bílou silonovou košili (dederonku, říkalo se tenkrát), hnědé kalhoty a černé kožené pracovní boty s gumovou podešví. To už byla řada stop, jež vypadala slibně. Z nich by se při troše štěstí dalo k zjištění totožnosti odpíchnout.

Hlavně se ale naděje kriminalistů upínaly k třem předmětům, jež se u mrtvého našly. Silné brýle – pět dioptrií na obě oči a světla, nemódní, ale zato bytelná plastová obroučka, hodinky značky Poběda, dost omšelé – a klíč od dozického zámku. Poníčený korozí, ale schopný mechanoskopické expertizy – a po očištění snad i použitelný. Pravda, pokud se podaří najít dveře, k nimž by pasoval.

● ● ●

Samozřejmě, že kriminálka bedlivě prověřila seznamy pohřešovaných za poslední čtyři roky nazpátek (první odhad soudních znalců hovořil o tom, že tělo strávilo v mělkém hrobě minimálně rok, maximálně tři roky, ale po pitvě horní hranici posunuli až k rokům čtyřem). Ale naděje rychle pohasla. Ať byl mrtvý kdokoli, nikomu zřejmě nechyběl. Na základě superprojekce, k níž bylo možno lebkou navzdory poničení použít, byl vytvořen vcelku použitelný snímek mrtvého. Obchůzka očních optiků v celém severomoravském regionu dlouho nenesla žádný úspěch, totéž výtápání u hodinářů:

hodinky Poběda tehdy nosily desetitisíce lidí, nikdo je při prodeji neevidoval. Šlo o tuctové, levné zboží.

Ale pak v temném tunelu pátrání přece jen svíto světýlko: jeden oční lékař, když spatřil brýle mrtvého, znalecky obhlédl jejich skla a potom pravil, že v tomhle případě nejde jen o sílu skel, ale taky úhel, v němž jsou zasazeny: ten, kdo je užíval, měl totiž i další vadu, nebyl jen krátkozraký. Měl astigmatismus: a tím se z jeho brýlí stával tak trochu unikát.

„Měl jsem kdysi pacienta s takovou vadou, ale je to nejmíň pět let, co u mne byl, a spíš ještě víc,“ hloubal oftalmolog. „Nej-

spíš jsem už jeho složku skartoval, ale podívám se. Stavte se zítra, potrvá mi to...“ Slovo dodržel. Nazítří odpoledne už hrdě držel kartu v ruce, když kriminalista vstoupil do dveří.

„Nějaký Tomášek, Heřman Tomášek,“ vítězoslavně pravil doktor.

Kriminalistům spadl kámen ze srdce: nezapomeňme, že za onoho času, v roce 1970, po okupaci, z níž se právě úředním rozhodnutím stávala bratrská pomoc, se ještě evidence občanů vedly velice přísně, a když jednou měli jméno, zdál se chybět k adrese trvalého pobytu už jenom krůček. A když se dostanou k bydlišti, dozvědí se spoustu dalšího: jak zavražděný žil, jestli ještě někde pracoval, s kým se stýkal, zda měl nějakého nepřítele...

Jenže, jak rychle zjistili, Heřman Tomášek měl být naživu! Tedy, ne že by ho našli na adrese, kterou našli v jeho kartě, ale sousedi z ní je ujistili, že před čtyřmi roky se rozhodně těšil dobrému zdraví a když se rozhodl odstěhovat, zcela jistě nebyl mrtev.

„Pomáhal mu tehdy kamarád, nějaký Hamerle,“ vzpomněla si babka ze sousedství.

Bývala domovní důvěrníci a bděla nad životem občanů iniciativně i poté, co ji funkci vzali pro přestárlost.

Dotyčného Hamerleho, výpomocného stěhováka křesťním jménem Otakar, kriminálka znala přenáramně. Seděl už osmkrát, naposledy ho pustili před pěti lety – zloděj z profese. A toho času byl už zase ve vyšetřovací vazbě. Tak si za ním zajeli do věznice, aby se poptali, kam kdysi kámoše Tomáška přestěhoval. Ukázalo se totiž, že změnu trvalého bydliště tehdy nikdo neohlásil. Což bylo sice proti předpisům, ale občas se našli i tací neporádníci – a na rozdíl od let padesátých už za to nehrozil kriminál.

„No, on si Heřman našel ubytovnu! Dělal – už jako důchodce – nočního hlídače někde na šachtě a tak mu dali lacino i bydlení. Jenže když párkrát nedošel na šichtu, protože se namazal, tak ho vyhlídli z místa a o ubytovnu přišel jakbysmet. Tak se stěhoval zas jinam, a pak zase. Ale to už si obstarával sám! Já jsem si z něj jen uťahoval, že je jako ti kočovníci. A pak jsme se nějak pohádali a on přestal chodit do hospody, co chodím já – a už jsme se neviděli dobře rok. Nebo dva? Ono to letí! I v lochu, soudruzi, natož na frajfuse!“

Zjevně se jim posmíval a užíval si to. A oni byli zase na začátku. Nebo ne?

● ● ●

Nejpodivnější bylo, že ať bydlel Heřman Tomášek kde bydlel, důchod si vyzvedával pravidelně jako hodinky stále na stejné poštovní pobočce. A ještě nedávno pro něj byl: naposled před třemi měsíci se tam dostavil a vyzvedl své dva tisíce. Což byly tehdy slušné peníze, penze dosti nadprůměrná, vycházející z faktu, že zamlada Tomášek pár let fáral na šachtě.

„Ale takhle rozhodně nevypadal,“ řekla rezolutně úřednice u okénka, jež byla evidentní metr a měla zřejmě místní důchodce v merku. „Tehle je plešatej a bezzubej, a Tomášek, co sem chodí, má vlasů na rozdávání a zubů plnou hubu. Víím to, protože se usmívá vždycky jak měsíček, když mu

počítám peníze! Smrdí z něj chlast jak z pivnice, už se nejspíš těší, jak svůj důchod proleje hrdlem!“

Kriminalistu, jenž s ní mluvil a ukázal jí nebožtíkovu podobenu ze superprojekce, v té chvíli něco napadlo. A ježto měl náhodou u sebe i snímek z karty pana Hamerleho, položil ho před ní.

„No vida, tohle je pan Tomášek! Já nevím, proč mě takhle zkoušíte!“ zajásala obstarožní úřednice.

Zdálo se, že si je svým úsudkem naprosto jistá, ale mladý kriminalista se s bušícím srdcem a oběma fotkami vydal ještě do místa Tomáškovy původního bydliště: za onou babkou důvěrníci.

„Tohle je pan Tomášek, ale vypadá teda hrozně,“ pravila bez váhání. „Jako mrtvola! A tohle je ten jeho kamarád, co spolu chodili chlastat a co mu pak pomáhal se stěhováním!“

Jako mrtvola vypadal snímek, vzniklý superprojekcí: tvář muže z mělkého hrobu. Obětavý kamarád byl Hamerle. Tak se za ním vydali – a ledva ho dozorce uvedl do hovorny, věděl, že je zle.

Když má člověk odsezených osm štráfů a na devátý se zrovna chystá, fakt potenciální desítky ho už ale nerozklepe.

„No tak teda jo,“ pravil otráveně. „Co to budeme protahovat?“

On se Heřman pořád vytahoval, jak je v balíku, jak má penzi jako gróf, ale že by pustil chlupe... Tak jsem se jednou našel a vzal ho palicí po kebuli, druhou chytil o futro...

To bylo venku, v parku, když jsme táhli z putyky. Zabít jsem ho nechtěl, ale když už byl mrtvej, tak co s ním? Schoval jsem ho v křoví, půjčil si dvoukolák a odvezl jsem ho pod celtou do lesa. Našel jsem šikovnej vývrat po vichřici, byla tam měkká zem. Ale beztak se mi za chvíli zlomila nášada od lopaty. Tak jsem tu jámu s tělem zahrnul dřív, než jsem původně chtěl.“

Hodinky a brýle nechal při těle, věděl, že je to levný šunt.

Zubní protězu pak našel vypadlou na káře, odhodil ji někde v lese. Ale občanský průkaz si nechal. Pořád totiž musel myslet na Tomáškovu penzi, která přijde vniče, propadne státu. A jemu by se tak náramně hodila! Koneckonců, když se to tak vezme, je mi docela podobný, soudil při pohledu na průkazovou fotografii. A pak se rozhodl, že vyměnit ji za svůj snímek by bylo přece jen jistější – a že by to nemuselo být zase tak složité.

Nu, nebylo. Povedlo se. Poprvé šel tedy na poštu s malou dušičkou, ale když se na něj mladá úřednice koukla a pak lhostejně vysázela peníze, strach se rozplynul. Čtyři roky si pak žil jako hrabě. Ale jako by ho páliло dobré bydlo. Ukradl nějakou drobnost a vzápětí ho čapli. A coby recidivistu šoupli hned do vazby. Taková škoda, lkal! Nějak mu ne a ne dojít, že už není jen zloděj. Že je vrah.

Autor Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK

„Máte tam mrtvolu!
Máte tu mrtvou paní!“
volala vzrušeně manželská
dvojice na zaměstnance
ve vrátnici pražských
Olšanských hřbitovů.
„Inu, my tady máme
mrtvejh hodně,“ připustil
nevzrušeně muž. Jeho klid
nevypadal žádoucí účinek.
„Jenomže tahle paní je ještě
nepohřbená...
A je to asi vražda!“

*Major Zahradka po letech
na místě vraždy, v prostoru
zbídačené hrobky*

peněžní obnos přibližně 2300 Kčs, dvě vkladní knížky na heslo a igelitový sáček s řadou cenností, dále občanský průkaz na jméno Jaroslava Hrazdírová, narozená 27. ledna 1902, bytem Praha 3 – Žižkov, Jeseniova ulice, patřící bezpochyby poškozené... Ve vzdálenosti dvou metrů od hlavy mrtvé jsou pohozy čerstvě roztržené dámské kalhotky a čerstvě potrháný podvazkový pas...

LOUPEŽNÝ MOTIV VYLOUČEN

Přivolaná lékařka rychlé záchranné služby ohledala mrtvolu a konstatovala, že smrt nastala přibližně před 48 hodinami v důsledku udušení.

Z přítomných kriminalistů s ní nikdo nepolemizoval. O příčině smrti jednoznačně svědčily oděrky od nehtů na krku mrtvé, otok kolem úst, leccos napovídaly i pohmožděninny na levé straně nad čelem, pravděpodobně od úderu. Jasný se zdál být i sexuální motiv pachatele – obnažené genitálie, strhané spodní prádlo – a taky nevšimavě odložená taška s malým bohatstvím.

Když lékařka obrátila tělo, nahmatala na prsou mrtvé jakýsi předmět. Byla to síťová taška, kterou paní Hrazdírová nosila na kombiné. Taška obsahovala igelitový sáček s většími úlomky zubní protézy ze žlutého kovu, prsten, náušnice a ještě další šperky, rovněž ze žlutého kovu, s největší pravděpodobností z kvalitního zlata.

„Vypadalo to, že mrtvá paní u sebe nosila všechn majetek,“ vzpomínal Jaroslav Zahradka. „Potvrdila nám to i sestra zemřelé Marie Boučková o poschodí výš... Hrazdírová prý chodila na Olšany často, v létě téměř denně. Na hrobě, kde spočíval její bratr, manžel a švagr, situovaném nedaleho hrobky Wesselych, zalévala kytky. Taky jsme se dozvěděli, že se svou starší sestrou se paní Marie příliš nestýkala, Jarka prý byla náladová, podivínská, měla utkvělou myšlenku, že se jí neustále ztrácí z bytu nějaký majetek.“

Boučková k ní proto radši nechodila, jen v nejnutnějších případech spolu prohodily pár slov. Kdy se sestry viděly naposledy? Datum odpovídalo odhadu ohledávající lékařky – ve čtvrtek 22. srpna, snad někdy brzy odpoledne, zahlédla Boučková přes pavlač Hrazdírovou, jak jde na klozet. Poz-

OBNAŽENÝ HVÍZDÁLEK

Vrátný není jen tak někdo, vrátný je úřední osoba, kterou nelze opíjet rohlíkem. „Víte, co? Půjdem se tam ještě jednou podívat.“ A tak vyšli ve třech... Nedůvěra vrátného nebyla zas tak nelogická, psal se 24. srpen 1968 a emoce vzepjaté okupačním vpádem vojsk Varšavské smlouvy se skutečně mohly projevovat všelijakými vidinami. Cesta netrvala dlouho... Skutečně, na hřbitově III, oddělení 10, v objektu hrobky rodiny Wesselych ležela mrtvola starší ženy. Že se nejedná

o smrt náhodnou, bylo patrné na první pohled.

„Tělo leží obličejem k zemi s rukama rozhozenýma v podobě písmene V, dolní polovina těla je až na obutí obnažená,“ stálo v protokolu o ohledání místa činu, rozloženém před někdejší esem pražské vyšetřovačky, později už penzistou, ale taky velkým vypravěčem majorem Jaroslavem Zahradkou.

„Ve vzdálenosti 80 cm od pravé nohy stojí větší nákupní taška, ve které je mj.

ději viděla, že na dveřích bytu je neustále visací zámek.

Prý jí to bylo divné, ale nakonec usoudila, že sestra nejspíš odjela k příbuzným na venkov... Pozdější výskyt paní Hrazdírové se nám už zjistit nepodařilo. Ale to nás tolik netrápilo. Horší bylo, že téhle vraždě – kvalifikujeme to přesně jako znásilnění, ze kterého vzešla smrt – předcházel brutální pokus o znásilnění, spáchaný na jiné oběti.“

I KDYŽ SE USMÍVAL...

Historika 62leté Zdeňky Zelinkové, rovněž ze Žižkova, nezněla věru povzbudivě. Pátého srpna po 18. hodině se vracela od hrobu rodičů k hrobu svého strýce pro zapomenutý smetáček. Když se přiblížila ke zdi, oddělující jedno oddělení od druhého, vyšel nečekaně proti ní asi pětaticetiletý muž ošumělého zevnějšku, dlouhých, dozadu zčesaných vlasů a nápadně širokého čela. S úsměvem rozhodil ruce: „Tak pojď, ty kurvo!“

Když se Zelinková snažila kolem něho prosmýknout, uchopil ji muž za vlasy, začal ji škrtit a na její volání o pomoc řekl: „Neřvi, nebo tě bodnu!“ Škrčení bylo čím dál silnější... Napadená žena začala předstírat omdlelou. „Máš už dost, ty kurvo, víd?“ prohodil muž takřka radostným tónem. „Teď tě odtáhnou do křoví!“ Neodtáhl – v blízkosti se totiž objevil pár osob znepokojených předchozím křikem. Útočník ještě Zelinkovou uhodil pěstí do hlavy a dal se na útěk směrem k hlavnímu vchodu na Vinohradské třídě, kde zmizel.

„Jak jsme pátrali, postupně jsme se dozvídali o dalších případech osaměle jdoucích starších žen. Protože nedošlo k vážnějšímu zranění, ataky nebyly oznámeny. Popis muže se každopádně shodoval. Vytipovali jsme si řadu známých firem, přicházejících v úvahu, vesměs sexuálně deviovaných agresorů, hřbitovem pendlovaly naše hlídky, přirozeně v civilu... Ale k ničemu to nevedlo,“ shrnul první poločas případu starý Zahrádka. „Řeknu vám, že představa, jak se nám po Žižkově volně pohybuje slušně odbrzděný gerontofilní sadista, nebyla vůbec povzbuzující.“

PLÁČ BEZ SLZÍ

Skončilo léto, uběhl podzim... Začátkem února 1969 šly nezletilé sestry Zalabákovy

kolem židovského hřbitova, když na ně zapískal neznámý mladík se spuštěnými kalhotami a obnaženým přirozením. 26. února uviděli manželé Flígrovi sedět na hřbitovní zdi nahého mladíka, zabývajícího se vlastním přirozením.

Činil se tak pilně, že o Flígrových ani nevěděl, proto se dostali až do jeho blízkosti – a poznali známého ze svého bydliště, samotářského a duševně zaostalého Václava Bačíka. Flígrovi mu vynadali, až se rozplakal a zvolna odešel k odloženým šatům... Inu, nebyl by to Žižkov, aby se taková věc nerozkřikla a časem se informace dostala až k uším nejpovolanějším, k detektivům z mordparty.

„Už první setkání s Bačíkem nám napovědělo, že není zcela duševně normální. Plakal, ale bez slzí, prostě kňučel jako pes, třásl se podobně, něco si pro sebe šeptal... Postupně přiznal, že chodí na Olšanské hřbitovy masturbovat, že nejčastěji chodí za tímto účelem k jedné hrobce... a že snad v loňském červenci přistihl jakousi starší ženu při močení. Což ho sexuálně vydráždilo natolik, že ji začal ohmatávat a aby nemohla křičet, zakryl jí ústa rukou,“ komentoval emeritní vyšetřovatel Zahrádka a varovně zdvíhal prst:

„Doznání, byť spontánní, člověka evidentně vyšinutého, nemá bez dalších důkazů cenu. My ale mohli udělat jen jedno, totiž vyšetřovací pokus za účasti prokurátora a soudce. Odvedli jsme Bačíka až k nejvzdálenějšímu možnému vchodu od místa, kde byla Hrazdírová nalezena, a požádali ho, ať nás dovede k hrobce, kam nejčastěji chodí.

Bačík šel suverénně! Málem jsme mu ani nestačili, jak najisto maštroval k hrobce rodiny Wesselych. Taky o napadení Zelinkové a usmrcení Hrazdírové uvedl věci, které byly v souladu s šetřením, pitvou či výpověďí paní, která jeho útok přežila. V podstatě nám řekl to, co mohl vědět jen pachatel.“

SADISTOVY PŘEDSTAVY

Bačík putoval do vazby – a především do rukou psychologů, psychiatrů a sexuologů. Ti měli konstatovat, zda je za svůj trestný čin odpovědný, či nikoliv.

„Už v předškolním věku byl pomalu chápavý a nerozhodný... Z učení zedníkem byl pro špatný prospěch propuštěn, od té doby pracuje jako pomocný dělník.

V rámci vojenského odvolacího řízení byla shledána debilitas mentis zřetelně vyjádřené formy, uznán trvale neschopným vojenské služby,“ můžeme číst ve znaleckém posudku o duševním stavu obviněného Václava Bačíka, narozeném 1947, bytem na Žižkově, t. č. ve vazbě.

Navázání kontaktu se znalci prý bylo krajně obtížné.

Obviněný zpočátku téměř nehovořil, pouze se kolem sebe ustrašeně rozhlížel, neslyšně pohyboval rty, často a pouze pro sebe si tiše opakoval položené otázky. Trestnou činnost, ze které byl obviněn, stírdavě doznával a popíral.

„Myslí si, že soulož spočívá v tom, že tam chlap dává ženské ruku. Domnívá se, že žádná žena nechce pohlavní styk dobrovolně, chlap ji musí přemoci. Spontánně přiznává, že si už delší dobu představoval a stále představuje, jak kouše nějakou ženu do velkých prsou, žeže nožem a píchá špendlíkem. Krev vidět nechce, z té se mu dělá špatně. V jeho představách se jedná o ženu slušnou, tedy takovou, která se mu brání a křičí, ne však tak, aby to kromě něho někdo jiný slyšel... K ejakulaci u něho došlo v době, kdy sebou ještě bába házela, měl nejsilnější pocit, jaký nikdy při onanii nezažil.“

„DO SRMTI BLAZNICI“

Posudek byl ve svém závěru jednoznačný. Shledal obviněného Bačíka osobou se sníženým intelektem, trpící psychosexuální poruchou – sexuální deviací ze sadistického okruhu. Zjištěné poruchy ovlivňovaly podstatně jeho rozpoznávací i ovládací schopnosti. Znalci dále upozornili, že vlivem zjištěné sexuální úchylny je Bačíkův pobyt na svobodě nebezpečný pro společnost a doporučili, aby soud v jeho případě nařídil ústavní ochranné léčení, v jehož rámci by byl proveden útlum pohlavní aktivity.

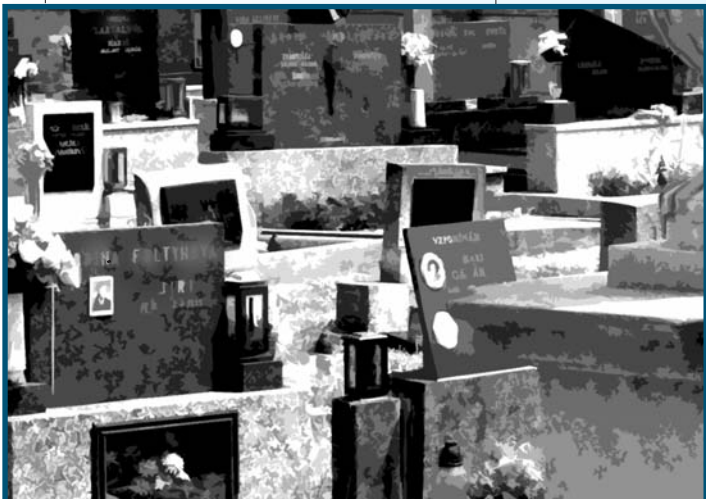
Když v říjnu 1969 vyšetřovatel Zahrádka zastavil trestní stíhání, napsal mu Bačík z psychiatrického ústavu dopis: „Vážený pane vyšetřovateli, přijměte srdečný pozdrav a milou vzpomínku. Dostal jsem usnesení což se nezakládá na pravdě. Čtěl bych vědět proč jste mi to zastavil. Proti tomu usnesení se odvolávám. Já jsem nikoho nezabil. Pane vyšetřovateli děkuji vám že jste byl na mě hodný. Pozdravem Václav Bačík. Čtěl bych vědět jak sevacat dostanu. Když jste si pořádně nevyšetřili. Když jsem teďko do srmti blaznici.“

Ale nebyl. Po absolvování léčby, včetně kastrace, vzhledem k podstatnému vyhasnutí pohlavního pudu, se Bačík dostal opět na svobodu. Přidejme ještě Zahrádkův epilog: „Že jsme měli s Bačíkem kliku? No měli, vždyť právě u sexuálních vražd se často nemáte čeho chytit. Pachatele s obětí nic nespojuje, tak jako u vražd ze žárlivosti, z nenávisti nebo pro peníze... De facto se potkávají až těsně před činem.“

Viktorín ŠULC
Foto archiv autora

Major
Jaroslav Zahrádka

Film

Zapomenutá krvavá revolta?

Filmoví tvůrci – snad z nedostatku invence a původních nápadů – se rádi vracejí k historii dávné i nedávné, natáčejíce své verze autentických událostí. Přičemž vůbec nemusí jít o světlé okamžiky dějin, ba právě naopak. Čím temnější epizody, tím slibnější pro divácký úspěch. A to je i případ německého filmu (stylově mu je i pro česká kina zachován nečeský titul Baader Meinhof Komplex.

Zločin zůstává zločinem, i když se halí do vznešeného hávu motivů, a vrah zůstává vrahem, jakkoli zdůvodňuje svůj skutek touhou zlepšit svět. V tom ohledu máme snad už dnes definitivně jasno: poslední desetiletí jsou časem terorismu a boje s ním. A dávno snad není pochyb, že vrahy byly i někdejší ideologické hvězdy německé Frakce Rudé armády.

Odseděli si svoje, někteří jsou po smrti, pár se jich vrací na svobodu jako věkem sešlé a snad zmoudřelé trosky.

Děj filmu se napřed chronologicky vrací na sám začátek jejich guerillového hnutí, do roku 1967, kdy drsné potlačení demonstrace proti návštěvě tehdejšího íránského šacha v západním Berlíně odstartovalo ve společnosti mladých extrémních levičáků pohyb, jenž ve výsledku připravil v průběhu tří desetiletí o život desítky obětí. Sledujeme jejich krvavou put' vraždících hrdinů až po soudy a kriminál – a ještě dál... Bomby vybuchují, lidé jsou unášeni a zabíjeni, revolucionáři se školí v Jordánsku ve výcvikových lágrech palestinského Al Fatahu.

Uli Edel kdysi debutoval feťáckým trhákem My děti ze stanice Zoo, pak hledal a nenašel štěstí v Hollywoodu, aby se nakonec léta živil v televizi. Na filmu Baader Meinhof Komplex jsou režisérovy umělecké šťace znát: a v dobrem. Zkušeně nahlíží do nitra postav, jak je zvykem v evropských kinematografiích, ale vůbec nezapomíná na zámořsky efektní akční scény – a srozumitelnou výstavbu děje a moti-

vací. Jde – aspoň do třetí třetiny – o svižně natočený thriller, pozitivem snímku je i typově věrohodný výběr hereckých představitelů a přesné vykreslení dobových reálií. V publiku se přece jen najde ještě hodně pamětníků, uvědomovali si nejspíš tvůrci. Otázkou zůstává, zda je film vskutku nestranným líčením historické epizody, nebo zda se od vraždící party distancuje – či k ní potajmu cítí sympatie? V tom ohledu si zřejmě každý divák v příběhu dokáže najít to své – dle vlastní letory a gusta.

Nicméně na konci filmu převládá v publiku zřejmě pocit, že celá ta revolta byla navzdory obětem bouří ve sklenici vody, krvavým kapricem zpovytkané znučené generace. Jak už tak revolty bývají...

Jenže další vykořelené pokolení právě dozrává po celém světě, naši zemičku nevyjímaje. Neřešené (neřešitelné?) problémy bytní, terorismus zatím známe jen importovaný – ale jak dlouho ještě? Film Baader Meinhof Komplex může i inspirovat. (–ěk)

Divadlo

TAJEMSTVÍ DVOU HERCŮ

Divadlo na Fidlovačce stále drží dramaturgickou linii, jež ctí divácké gusto, aniž by se mu podbízela. A vedle her jednoznačně, ale vkusně zábavných si občas dopřává i kousky vpravdě prvotřídní, pro divadelní labužníky. Takovým je i hra francouzského dramatika Érica-Emmanuela Schmitta, v české verzi pojmenovaná Záhada (autor nazval originální text Enigmatické variace podle Elgarovy symfonie Enigma, jejíž tóny v průběhu děje mnohokrát zaznívají a zdaleka nejsou jen hudbou scénickou). Nejde o žádný dramaturgický objev, Schmittovo drama se už úspěšně hrálo ve čtyřiceti zemích světa: ale po českém uvedení teprve víme, proč tomu tak je. Záhada je totiž brilantně napsaný dialog pro dva skvělé herce, a pražskému představení se v Nuslích dostává vpravdě prvotřídního provedení. V roli slavného spisovatele Abela Znorka celou škálu svého košatého talentu předvádí šéf souboru Tomáš Töpfer, partnerem neméně excelentním je mu Otakar Brousek ml. coby novinář Erik Larsen. Děj hry je vlastně setkáním obou mužů na odlehlém ostrově, kde nositel Nobelovy ceny Znorko už léta v odloučení žije. Odmítá veškeré kontakty se světem za vodou, a fakt, že přijme novináře, aby mu udělil interview, je překvapením. Záhadou. Jenže záhad se na jevišti v průběhu hry objeví mnohem víc, dávná minulost se náhle ukazuje velmi aktuální a obsah spisovatelovy s napětím očekávané knižní novinky souvisí zřejmě s jeho vlastním životem mnohem hlouběji, než se šeptalo. Schmitt napsal pro dva herce svižný dialog s mnoha zvraty, jež nepostrádají ani logiku, ani poslání morální a filozofické. Režie textu, jenž do češtiny mluvně přeložil zkušený dramaturg Michal Lázňovský, se citlivě ujal Ondřej Brousek, hraje se (trochu překvapivě) nikoli na komorní scéně Fidlovačky, nýbrž na jejím velkém jevišti. V průběhu děje divák rychle pochopí důvod: do děje zasahuje i příroda malého ostrova a scénograf David Bazik její blízkost pojednal vskutku efektně.

Úhelným kamenem jsou ovšem herecké výkony. Töpfer v souladu se svým partem vstupuje do děje velmi přesvědčivě, je nad věcí, ironický, vtipný, suverénní – a jeho póza se postupně láme a rozpouští. Naopak Brousek ml. je – opět v plném souznění s textem – křeche vnímavý, ale v jeho nitru dřímá osobnost překvapivé síly. Záhada na Fidlovačce je plnokrevné představení a upřímný hold patří zralému herectví obou pánů.

(–ěk)

Kniha

PERLA ZE SEVERU

Zlí jazykové tvrdí, že každý své cti dbalý slušný novinář nenosí ve své tornistře maršálskou hůl, avšak touhu napsat knihu, potažmo román. A pokud tak učiní, jen výjimečně to dopadne dobře. Nuže, švédský žurnalista Stieg Larsson tedy v tom ohledu byl výjimkou. Celý život psal o projevech extrémismu a v klidnějších chvílích smolil hned tři navazující románové příběhy, detektivní trilogii se společným názvem Milénium. V roce 2004 Larsson nenadále zemřel, skolil ho odvěký nepřítel novinářů infarkt. V jeho pozůstatosti se tři objemné rukopisy našly: hotové k vydání. Nakladatel se jich ujal a dneska si mne ruce, ostatně jakož i dědicové autorských práv. Milénia se zatím po světě v různých jazycích už prodalo osm milionů svazků, další denně přibývají, neboť vycházejí další překlady a úspěch se šíří jako povodeň. Český překlad se rozhodlo vydat nakladatelství Host, jež jinak nijak zvlášť k detektivnímu

žánru nelne. První z trojice pozoruhodných románů vyšel pod názvem Muži, kteří nenávidí ženy, druhý svazek trilogie chystá nakladatel na září, poslední pak vyjde zřejmě s obdobným odstupem.

Hrdiny jsou dost zvláštní „detektivové“: pětadvacetiletá počítačová hackerka Lisbeth Salanderová a kontroverzní novinář Mikael Blomkvist, kteří se rozhodnou vypátrat dívku, jež zmizela před čtyřiceti lety. Silnou stránkou románu Muži, kteří nenávidí ženy, jsou plasticky vykreslené postavy i strhující příběh, plný dramatických scén a překvapivých zvratů. Autor se nebojí scén velmi krutých, ale nepřehání to. Umí být věcný. Netrpělivého čtenáře může snad odradit poněkud rozvláčný úvod. Musí se prokousat zhruba dvěma sty stránkami, než se příběh dostane do obrátke. A pak si dalších 330 stran užije pravých hodů. Sluší se zmínit i mluvný český překlad, jehož autorkou je Azita Haidarová.

(jjv)

Hudební „podívaná“

Hudba Hradní stráže a Policie ČR ve spolupráci s Bohemia Tiket Praha, pod patronací předsedy Senátu Parlamentu ČR a policejního prezidenta ČR – trochu jako vítání letošního léta – pořádala již 8. Mezinárodní festival policejních orchestrů a pěveckých sborů.

Byť bylo „pole“ aktivních zahraničních účastníků tentokrát trochu skromnější (vedle pořádajícího českého tělesa, vystupovali reprezentanti z Itálie, Norska, Rakouska), kvalita „uniformované muziky“ při koncertech ve Valdštejnské zahradě, v zahradním prostředí Pražského hradu Na Valech nebo při finále na Staroměstském náměstí neztratila nic na svých tradičních kvalitách.

Což lze dokládat mimo jiné na jednom z detailních záběrů: bývalý dirigent České filharmonie Zdeněk Mácal si s policejními „kolegy muzikanty“ – „odchycen“ v přihlížejícím „davu“ – s chutí zazpíval celosvětově populární píseň Škoda lásky...

/ki/

Foto Václav ŠEBEK

	brána pro vozidla	anglicky „později“	První tajenka	italská předložka	značka elektron-voltu		kožešino-vá šelma	černé dřevo	úder nohou	tyč vozu	choroby	Druhá tajenka	německy ostrov	herecká líčidla
mokře						pokra-čovat								
část Prahy 3						tak i tak běžné koření								
nasycený uhlovodík					bavlněná látka aktivum					rozum noční podniky				
směr buddhis-mu				peň příkazová značka					mužské jméno obuv					
chemický prvek								Neckář. skupina studený vítr						
	jihoame-rická země	plátěné přístřeší obohace-ný kyslík					mužské jméno neoděná						ruští soci-ální revo-lucionáři	mužské jméno
přehlídko-vá skladba						protestní dopisy lesní šelma					polský aforista domnívat se			
staro-řecký bajkař					ledovcové kotle příkrývky					úderý sekerou listová zelenina				
hrob				úkaz na obloze nevýrazná					druh benzínu úzkonosá opice					
odvlé-kaná								vůdci psích spřežení peřina						
	žeň	bílé pečivo páže					český kronikář šelma							
krachy						st. české peníze letitá vegetace							kovbojský provaz	druh literáta
vrch u Loun					pádit dokumen-tární knihy						kšandy udržovaná vzdálenost			
manželka Johna Lennona				německy „nemoc-ný“ pražská čtvrť						střešní žlab špalír				
listnatý les									někdy dávno starci					
české město			úloha značka limonád					černý pták možná				ozn. čes. letadel slovenská řeka		
	norský skřítek	Třetí tajenka tvrdá stupnice											souhlas	kádr
bájný krasavec							kráčet potichu slovenská předložka							
severský hlodavec						zaplavený								
klukovské zbraně						vysoký germán-ský bůh					povrchový důl			

Policista
7/2009
Křížovka
soutěžní kupon

V tajenkách naleznete tituly tří detektivních bestsellerů z pera amerického spisovatele Jamese Pattersona.

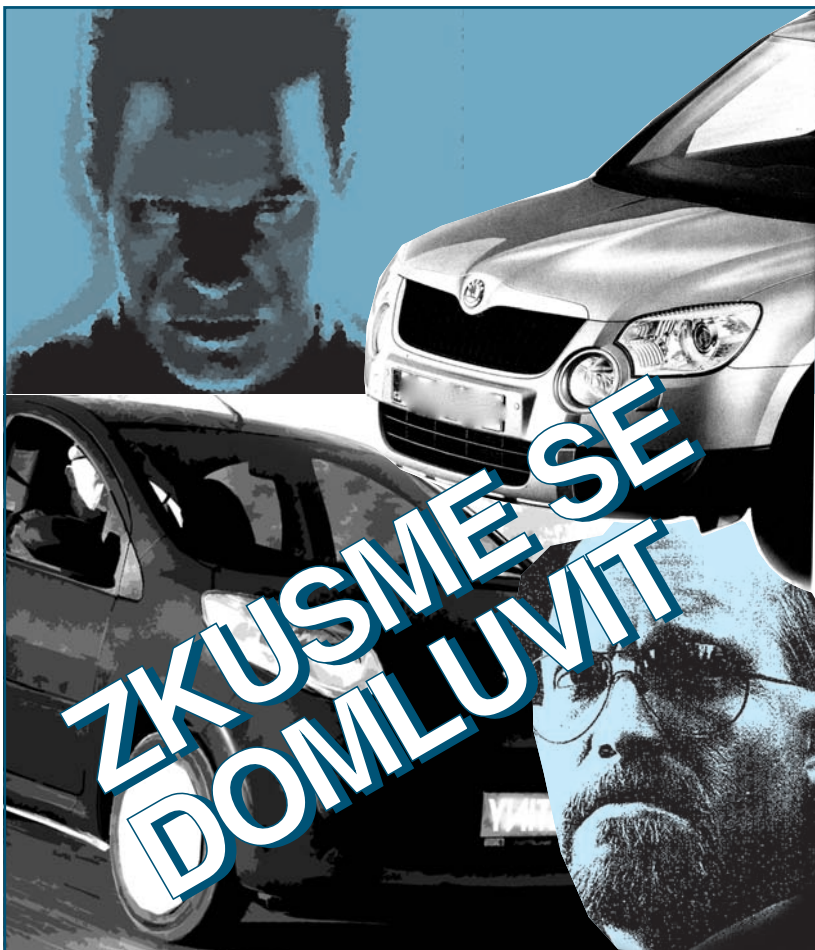
Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. července 2009

Řešení z č. 5/2009 1. PŘÍPAD PRO PSYCHIATRA 2. PACHUŤ SMRTI
3. ČERNÁ VĚŽ

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Michal Hajda, Brno; Martina Jansová, Kremže; Ludmila Havlová, Praha.

Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Na náměstí malého venkovského městečka parkovalo před obchodem, který nesl hrdý název OBCHODNÍ CENTRUM, asi patnáct aut. Auta namačkána jako sardinky stála ve dvou řadách, výjezd a příjezd na parkoviště byl volný, i když žádný velký prostor k dispozici nebyl. Tak akorát na opatrnou a velmi pomalou jízdu. Hodiny na věži ukazovaly pár minut před dvanáctou, sluníčko páliło a ve vzduchu bylo cítit napětí pomalu přicházející bouřky.

Třidvacetiletá řidička Jana Charvátová, v doprovodu svého otce, vyšla z obchodu a usedla za volant zánovní Škody Superb. Chtěla patrně malinko couvnout, jenže neodhadla správně vzdálenost za ní parkujícího auta, nablýskaného citroënu, a malér byl tady. Náraz, takové malé, docela nepatrné chrupnutí, a cinkot vysypaného skla ze světlometu. Popojela dopředu, zastavila a společně s otcem se šli podívat. Pan tatínek to krátce omrkl, ujistil se, že jeho vozu se nic nestalo a rozhodl, že se řízení ujme on.

Skoro by se mu povedlo odjet, jenže jeden z trojice mužů stojících před obchodem se utrl a postavil se autu do cesty.

„Vaše slečna mi nabourala auto a vy chcete jen tak odjet?“ houkl na muže za volantem škodovky, a otevřel dveře pro řidiče.

„Vždyť se tak nic moc nestalo,“ odsekl Charvát.

„Tak se pojdte podívat. Světlo met je zničený, tomu říkáte, že se nic moc nestalo?“

„Prosím vás – škoda za pár korun. Vy s tím naděláte...“

„Já s tím nadělám?!“ už hodně zvýšil hlas majitel poškozeného citroënu. „Vy necháte vaší slečnu řídit, a když mi vrazí do auta, tak sednete za volant a chcete zdrhnout jako darebák. To se nedělá, pane, to se nedělá, ani kdyby škoda byla jen pár stovek.“ „Kdo je u vás darebák, vy křupane?“ vykřiknul Charvát a teprve teď vylezl z auta. Postavil se výhružně před majitele poškozeného vozu a začal pěstí. Dva muži, se kterými před událostí Jiří Uhlíř mluvil, se pomalu přiblížili. Najednou je měl tatka Charvát vedle sebe.

„To se přece může stát každému,“ ubral trochu adrenalinu.

„To se může stát každému,“ souhlasil Uhlíř, „ale ne každý ujíždí jako kluk, aniž by se s poškozeným domluvil nebo vyrovnal.“

„No tak dobře...kolik myslíte, že oprava může stát? Dvě stovky?“

„To určitě ne. Světlo met je zničený, žárovky, rámeček, práce – šest, sedm set.“

„Vy jste se zbláznil!“ zaječel Charvát. „Sedm set. Vy jste zloděj, pane. Chcete mě okrást. Vydělat na tom, že dcera je začátečník a udělala malou chybu. Že vám není hanba.“

„Hanba by měla být vám. Vy jste chtěl ujet, vy se nechováte čestně. Dobře, když si myslíte, že je to moc, tak to sepíšeme, vy, respektive vaše dcera uzná chybu, dáte mi adresu a já vám pošlu fakturu. Jsou tu svědci, svůj podpis a adresu připojí také.“

„Jo to určitě. Vy budete na mně vydělavat. Žádnou adresu vám nedám, dělejte si co chcete. Zlodějnou já podporovat nebudu.“

„Já zase nebudu podporovat hulvátství a aroganci. Mám vaše číslo vozu, obrátím se na registr řidičů, úřad mi potřebné informace o vás poskytne. Co myslíte? Nebylo by lepší to uzavřít tady, na místě, a netahat do toho někoho dalšího? Jsme přece lidé, zkusme se domluvit.“

Josef KRATOCHVÍL
Ilustrace Kristina POKORNÁ

OTÁZKA:

Poskytně, na základě písemné žádosti, příslušný okresní úřad z registru řidičů, každé fyzické osobě údaje, které se týkají jiné fyzické nebo právnické osoby?

1 ano – právo na informace má každý občan

2 ne – existuje ochrana osobnosti

3 ano, ale právnické nebo fyzické osoby, na které dotaz směřuje, s tím musejí souhlasit.

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. července 2009

Řešení z č. 5/2009 zní:

Povinnost prokazovat fyzickou schopnost řídit motorové vozidlo podle z.č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, má každý držitel řidičského oprávnění, který není osobou uvedenou v odstavci 1 § 87 uvedeného zákona. Je povinen se podrobit pravidelné lékařské prohlídce nejdříve šest měsíců před dovršením 60, 65 a 68 let věku a nejpozději v den dovršení stanoveného věku. Po dovršení 68 let věku pak každé dva roky. (viz § 87, odst. 3) Správná odpověď je č. 1.

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Jitka Tafelová, Kolín; Lenka Gráfková, Větní;

Darek Roboš,
Hustopec.

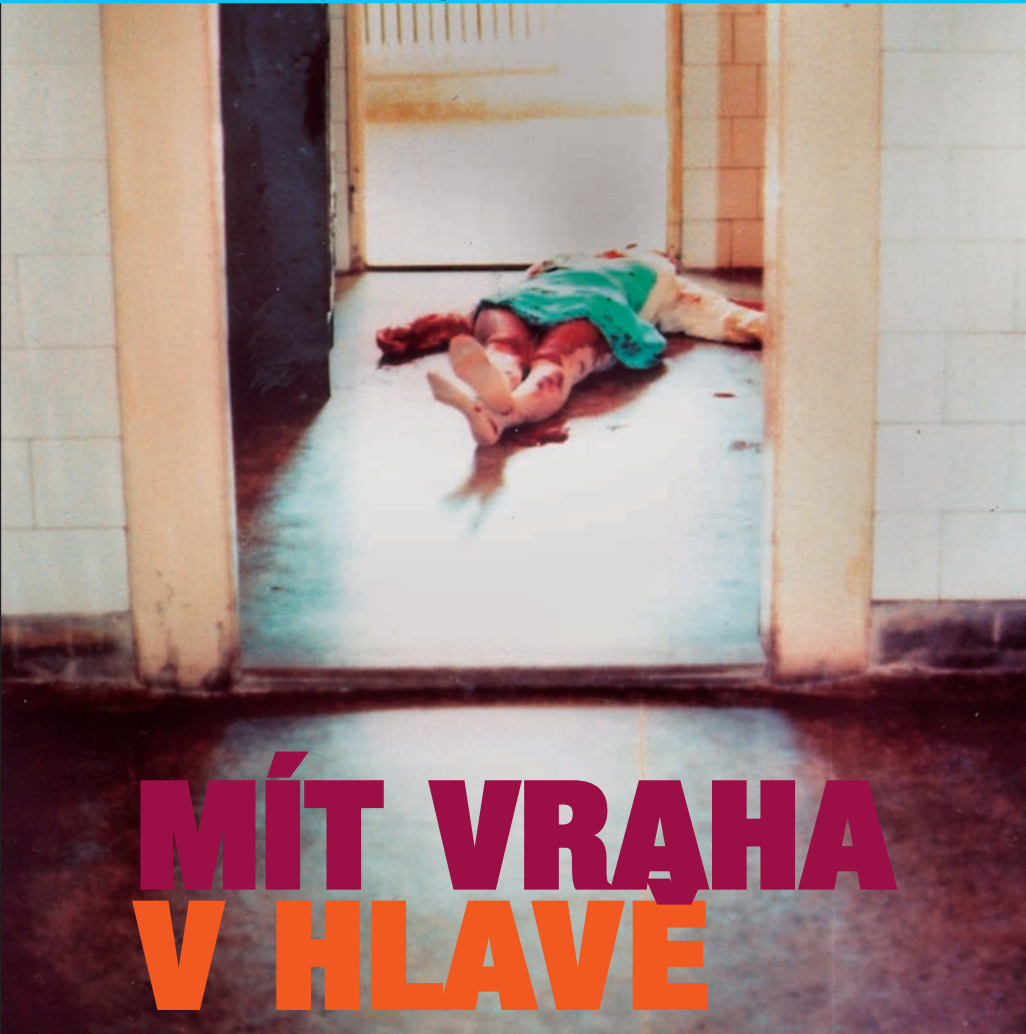
Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

„No jó, to už si nevzpomínáš, jak jsme si hráli na četníky a zloděje?!“

Evžen DAVID

deset minut s
POLICISTA §
Kupon č. 7/ 2009

MÍT VRAHA V HLAVĚ

Nehybné ženské tělo leželo jen pár metrů od konečné tramvaje. Snad je opilá a usnula tu, pomyslelo si pár časných ranních chodců. Večerní róba spolu s elegantním kabátem je jen utvrzovaly v domněnce, že mladá žena přehnal oslavu blížících se vánoc. Teprve s ranním světlem vyšla najevo otřesná skutečnost. Spánek byl totiž neodvolatelný a věčný – kdosi neznámý se o to postaral mimořádně brutálním způsobem.

Svízelný případ se začal odvíjet navyklým postupem. V tu chvíli sotva někdo tušil, že kauza svým způsobem pátrání po pachateli – totiž mimořádnou spoluprací vyšetřovatele s expertem z odvětví forenzní psychiatrie – vejde tiše a nenápadně do historie naší kriminalistiky.

Přítomnost soudních lékařů, kteří se vedle ohledání těla oběti zabírají i možnými duševními pohnutkami pachatele, patří k objasňování českého zločinu neodmyslitelně od prvorepublikových dob věhlasného profesora Edwarda Knoblocha. Už ve své knize *Lékařská kriminalistika* se vedle standardních úkonů, např. příčiny a určení doby smrti, zabýval pojmem „psychologie místa trestného činu“.

V dalších svých titulech *Duše a zločin* nebo *Pohlaví a zločin* prof. Knobloch rozkrýval, co kriminálnímu případu předcházelo, všímá si psychického stavu pachatele těsně před činem a po něm, sleduje, jakou roli mohla sehrát ve svém tragickém konci sama oběť. Knobloch byl kriminalista rene-

sančních rozměrů, víceborový polyglot, zřejmě poslední svého druhu.

Během dalších dvaceti, možná třiceti let, došlo vlivem až překotného nárůstu odborných informací k přirozené specializaci, tak jak ji víceméně známe i ze současnosti. Dnes zadává vyšetřovatel písemné otázky jak **soudním lékařům** (např. se ptá na vznik a časovou posloupnost jednotlivých poranění, zajímá ho, zda se vzájemné postavení pachatele a oběti v průběhu činu měnilo), tak **forenzním expertům z odvětví psychologie, psychiatrie**, podle povahy případu i **sexuologie**.

Klíčové tu bývá především zodpovězení toho, zda obviněný člověk je za svůj čin trestně odpovědný, do jaké míry byly jeho rozeznávací a ovládací schopnosti sníženy, či zcela vymazány. Psycholog a psychiatr jsou vedle vyšetřovatele osobami, které s obviněným tráví poměrně velký časový prostor.

Relativně vlídnější prostředí psychiatrického ústavu (pokud zkoumání duševního stavu neprobíhá ve vazební věznici) mívá

Scéna zločinu připravena pro detektivy i profiléry: Zavražděná oběť na toaletách veřejně přístupné budovy.

obvykle na pachatele příznivý vliv, dokáže ho uvolnit, někdy i rozpovídat. Třeba ale dodat, že takový rozhovor s lékařem – znalcem nemůže z hlediska pozdější obžaloby nebo soudního líčení suplovat řádný kriminalistický výslech s poučením obviněného a v přítomnosti obhájce.

Pokud je pachateli po odpykání trestu nařízena soudem léčba (např. protialkoholní, psychiatrická, sexuologická), dostane se opět do péče psychiatrů a psychologů. **Lze tyto neocenitelné zkušenosti zúročit v praxi – totiž při pátrání po pachatelích dalších zločinů a při objasňování jiných lidských tragédií?**

JAK SE TI TO LÍBIL?

Nakročme nyní na chvíli do světa detektivní literatury. Sherlock Holmes při pohledu na staré rodinné kapesní hodiny svého přítele Watsona rozeznal, že kdysi patřily člověku nepořádnému, možná pijanovi, který se protloukal životem se střídavými úspěchy. Pobouřený dr. Watson plísnil, že není fér, zjistit si drby o jeho již zemřelém starším bratru, tak trochu černé ovci rodiny, a vydávat tyto drby za výsledek dedukce.

Holmes není z těch, který by se urážel. Vysvětlí Watsonovi, že mu stačí pohled na poškrábaný plášť hodinek, aby si vybavil pána, který v povznesené náladě přichází domů, mince, klíče i hodinky, vše v nešetrné kupě v jedné kapse. Drobná vražená čísla zas pocházejí ze zastavárny, kam majitel hodinky v čase nouze dával a v dobách větší hojnosti zas vykupoval...

Čapkův policejní agent Pištora nikdy nedosáhl Holmesova věhlasu, nicméně stačil mu jeden zasvěcený pohled na vykradenou špajzku, přesně řečeno na modus operandi vloupání, aby vychrlil jména možných nebo spíš jistých podezřelých... Stejně tak rada Vacátko a jeho detektivové v buřinkách: Zbraslavské vraždy střelnou zbraní, spáchané bez motivu a na náhodně vybraných obětech, je přímějí užít úvahy ohledně pachatele na člověka duševně nemocného, se vztahem ke střelným zbraním a taky s rybářským lístkem – chlap v gumáku, s udičkou a dalšími proprietami je totiž ideální maskován, jak se nenápadně dostat na místo činu a vmísit se mezi ostatní rybáře, luftáky z Prahy i zbraslavské domorodce.

Stejně jako zločin, pokročila i detektivní a kriminální literatura. Zalistujme znamenitou knihou *Červený drak* Thomase Harrise, mj. autora *Mlčení jehňátek*, seznámte se s úryvky pasáže, kdy Will Graham, psychoprofilér FBI chodí v prázdném domě po vyvražděné rodině. Viděl videozáznam i snímky z ohledání místa činu, dokáže si plasticky představit scénu zločinu i s odstupem několika měsíců. Snaží se vcítit do pachatelovy psychiky, dostat se do zločincovy mysli:

„Graham rozsvítil. Ze zdí, matrací a ze země se na něj rozkřičely krvavé skvrny. Dokonce i vzduch prosáknutý krví jako by se rozječel. Ten strašný ječet v tichém pokoji

plněm vysychajících skvrn jím projel jako meč.

Seděli v řadě podél zdi, čelem k posteli. Publikum. Mrtvé publikum. A Leeds. Přivázaný kolem hrudníku k pelesti. Naaranžován tak, jako by seděl normálně v posteli. Co měli sledovat? Nic. Všichni byli mrtví. Ale oči měli otevřené. Sledovali představení, v němž hlavní roli měli šílenec a tělo paní Leedsové.

OTEVŘELS JIM OČI? JE TU NĚCO, CO NECHCEŠ, ABYCH SE DOZVĚDĚL? NĚCO, ZA CO SE STYDÍŠ?, NEBO SI PROSTĚ NEMŮŽEŠ DOVOLIT, ABYCH TO VĚDĚL? OTEVŘELS JIM TY OČI?“

VIDĚT TO, CO UŽ ZNÁME

Kolébka profilingu má visačku made in USA. Začátkem 70. let minulého století vznikla na oddělení psychologických věd Národní akademie FBI v Quanticu, ve státě Virginia, skupinka lidí, zabývajících se psychologickým profilováním dosud nedopadených pachatelů – především vražd, pohlavních zneužití, únosů a vydírání.

Z počáteční, někdy i zadrhávající spolupráce, s problémy ze vzájemně jakoby nesrozumitelného dialogu lékařů s detektivy, vzniklo v průběhu desetiletí Národní středisko FBI pro analýzu násilného zločinu (NCAVC). Jeho působnost byla od roku 1980 rozšířena pro celé USA, občas směřovala i do zahraničí, s počtem 200 případů psychologického profilování ročně. Úspěšnost? Skoro padesátiprocentní! Od roku 1979 začala FBI systematicky vyšetřovat uvězněné vrahy a zpracovávat jejich „portréty“ v rámci počítačového programu.

Jsou tak rozlišováni **masoví vrazi** (mnoho obětí v jedné situaci, například když pachatel vnikne do restaurace a střílí na přítomné hosty), **vrazi na tůře** (vraždy na různých místech v relativně krátkém časovém úseku, zločin lze chápat jako jedinou událost), **sérioví vrazi** (recidivující pachatel se dopouští vražd s několikaměsíčními či ročními přestávkami, s minimálním počtem čtyř obětí).

V současnosti vstupuje do databáze ročně

kolem 15 000 objasněných a kolem 5 000 neobjasněných závažných trestných činů. Vstup do programu vyžaduje vyplnění patnáctistránkového hlášení se zhruba 200 otázkami. Počet vytvořených profilů už přesáhl jednu tisícovku ročně.

Pro jejich vypracování vyžadují pracovníci NCAVC především komplexní fotografické zadokumentování místa činu, zvětšených snímků ran na těle oběti, to vše ještě na videozáznamu plus letecké snímky okolí vraždy. (Ty se už používají i u nás, většinou jsou dílem expertů z Kriminalistického ústavu Praha a dávají jedinečný, doslova plastický přehled například o trase příchodu, resp. odchodu pachatele z místa činu, o vzdálenosti mezi obydlím oběti a místem jejího napadení apod.)

Důležité je též znát dostupné informace o životě oběti, prakticky vše od jejího narození, přes rodinnou anamnézu až po detailní zachycení pohybu před činem – v trojúhelníku bydliště, pracoviště a místa, kde byla viktima naposledy viděna živá. Pak lze usuzovat, **JAK** k zločinu došlo a **PROČ** byl spáchan. Odpovězení těchto dvou otázek umožňuje odpověď na otázku třetí a poslední – **KDO** se činu dopustil.

Není potřeba extrémní bystrozrakosti, ani nadlidsky kombinačních schopností. Dobrý profilér prý pracuje ve stylu trefného bonmotu Alphonse Bertillona, zakladatele policejní disciplíny nazvané bertilonáž: „Člověk vidí jen to, čeho si všimne, a všimne si jen toho, co jeho vědomí už dávno zná.“

HOLKA, DĚLEJ MRTVOU!

Uveďme jeden případ, zmiňovaný jak v odborné publikaci *Bestiální vrazi*, tak v dokumentárním filmu *Po stopách mnohonasobného vraha*: V průběhu 21 měsíců, od června 1988 do ledna 1990, docházelo ve městě Rochesteru ve státě New York k vraždám prostitutek. Většina těl byla nalezena v roklině u řeky Genesee, kam je pachatel vozil z tzv. uliček lásky.

Policejní pátrání mezi prostitutkami, které se setkaly s deviovaným počínáním zákazní-

ka, přineslo zajímavou stopu: „Měl špatnou erekci a trvalo mu to hrozně dlouho. Když jsem mu to řekla, nabídl mi, ať dělám mrtvou, že to bude natošup. A fakt si nevymýšlel.“ vypověděla jedna z vyslychaných.

Klient byl prý obtulostlý dědek. Což ovšem nesouhlasilo s vypracovaným profilem možného vraha, jemuž experti přisuzovali věk kolem třicítky... Pachatelovo deviantní chování se prohlubovalo. Pátou obětí v pořadí rozřízl a vyňal z ní vnitřnosti. Panika mezi prostitutkami, ale i slušnými obyvateli Rochesteru narůstala. Počet obětí dosáhl desítky, další tři dívky zmizely za podezřelých okolností, aniž by jejich těla byla objevena.

Expertí FBI upozorňovali místní policisty, aby pachatele nehledali mezi exhibicionisty nebo travestity: „Náš člověk vypadá úplně normálně. Na ulici ho zasklíte, protože vás ničím neupoutá. Fádni tvář, fádni oblek, stejně fádni má i vůz. I strachem zjančené holky z ulice k němu vlezou do auta, poněvadž je nenapadne, že by to mohl být on. Hleďte kolem rokle u Genesee River, hleďte těla holek, která se nenašla. Až najdete aspoň jedno, koukejte se kolem sebe. On se tam chodí dívat, vzpomíná tam a vzrušuje se.“

Pátrání pomocí vrtulníku netrvalo dlouho a odvíjelo se přesně podle scénáře, předpovídaného lidmi z FBI. V zamrzlé vodě Salmon Lake leželo nahé ženské tělo. Obstarožně vyhlížející tloušť, který postával na mostě, opodál zaparkovaného šedivého chevroletu, byl Artur Shawcross, v té době 45letý, už odsouzený za dvojnásobnou sexuální vraždu na dětech. Z trestu 25 let si odpykal jen 15. Což byla ona „mezera“ ve věku, stanoveném profilem. Shawcross totiž začal vraždit krátce po svém propuštění v roce 1988. Nový trest zněl – 250 let kriminálu!

A jak dopadl tuzemský případ z úvodu našeho článku? Případ, jehož prolog se odehrál nedaleko konečné ostravské tramvaje? Jak si vedli v historii domácí profiléři?

/dokončení přístě/

Viktorín ŠULC

Foto archiv autora

Místo činu poskytuje nejen stopy pro policejního technika, ale nabízí i informace o duševních pochodech pachatele

Vyčetl by někdo z tváře mladého hezounka, že jednou bude jméno Čikatilo, jméno pachatele více než padesáti sexuálních vražd dětí a mladých žen, nahánět hrůzu?

DEN ZÁCHRANÁŘŮ

V Poděbradech již potřetí úspěšně proběhl Den záchránářů. Tisíce návštěvníků se přišly podívat na špičkovou techniku a vybavení, se kterou záchránáři každodenně bojují o životy a zdraví obyvatelstva.

V 9.00 na Jiřího náměstí v Poděbradech dnes (v sobotu 23. 5.) začalo slavnostní zahájení již třetího ročníku Dne záchránářů. Po průjezdu záchránářské techniky se již od 10.00 na více než 30 staništích po celém městě rozeběhly ukázky dovedností, techniky a vybavení záchránářů.

Po celý den na různých místech tohoto lázeňského města profesionální i dobrovolní hasiči, policie, záchránáři a další složky integrovaného záchranného systému ukazovali odborné i laické veřejnosti svou techniku, vybavení a předváděli svou činnost i vzájemnou spolupráci při ochraně životů, zdraví a majetku obyvatelstva. K vidění byly např. prostředky pro nouzové přežití obyvatelstva, evakuační středisko, ukázka záchrany osob z vody, zásah speciální policejní jednotky, hašení požáru s pomocí vrtulníku, vyprošťování osob z havarovaných vozidel, týmem specialistů vyhledávání osob zavalených v sutinách, vyproštění auta z řeky, záchranné práce ve výšce a na vodě, ukázky protipovodňových prostředků včetně velkokapacitních čerpadel, předvedení prostředků pro dekontaminaci osob a techniky. Zvědaví zájemci si mohli vyzkoušet provádění první pomoci a resuscitaci, na vlastní kůži se slátni na lanovém traverzu přes řeku a připraven byl také další atraktivní program včetně zábavného koutku pro děti a mládež.

Přítomné záchránáře a veřejnost v Poděbra-

dech pozdravil také ministr vnitra **Martin Peci-
na**: „My jsme zde proto, abychom záchranným
sborům vytvořili podmínky pro jejich práci.
Uděláme vše pro to, aby se veřejnost seznamo-
vala s tím, co vy všichni jako integrovaný
záchranný systém pro nás děláte, aby se podmín-
ky pro vaši práci dále a dále zlepšovaly. Věřím,
že tato tradice bude pokračovat.“

„Záchranný systém je jako soukolí složitěho
stroje. Aby fungoval celý systém, musí fungovat
jak ty jeho největší součásti, tak ty nejmenší.
Není také zas až tak důležité, kdo bude záchranné
práce dělat, ale jak a pro koho je bude dělat,“
zdůraznil při zahájení odborné konference „Den
po zásahu“, která probíhala v rámci Dne záchránářů,
generální ředitel Hasičského záchranného
sboru ČR generálmajor **Miroslav Štěpán**. Ten
zároveň od policejního prezidenta brigádního
generála Oldřicha Martinů obdržel Cestnou
medaili Policie ČR za zásluhy o vzornou dlou-
holetou spolupráci obou složek.

„Hodiny přípravy integrovaného záchranného
systému sice nejsou vidět, ale v okamžiku, kdy se
něco stane tak se projeví reálný stav. Chtěl bych
vám všem poděkovat,“ zdůraznil starosta hosti-
telského města Poděbrady **Jozef Ďurčanský**.

Do Poděbrad na Den záchránářů zavítali také
další významní hosté – mj. prezident německé Tech-
nisches Hilsfwerk Albrecht Broemme nebo
generální ředitel sekce Civilní ochrany a krizo-
vého řízení Ministerstva vnitra Slovenské repub-
liky plk. **Roman Šmahovský**.

Tuto rozsáhlou akci navštívili také důležité
zahraniční hosté – mj. prezident německé Tech-
nisches Hilsfwerk Albrecht Broemme nebo
generální ředitel sekce Civilní ochrany a krizo-
vého řízení Ministerstva vnitra Slovenské repub-
liky plk. **Roman Šmahovský**.
Den záchránářů Poděbrady 2009 byl jednou
z největších akcí svého druhu v ČR, zapojilo se

do něj více než 900 záchránářů ze 7 krajů se
zhruba 200 kusy nejrozumnější techniky, od té
nejmenší až po požární tank. Obdobná akce
v Poděbradech velmi úspěšně proběhla již
v letech 2002 a 2006.

Den záchránářů Poděbrady 2009 pořádá
Hasičský záchranný sbor ČR spolu s městem
Poděbrady. Záštitu nad touto ojedinělou akcí
převzali generální ředitel Hasičského záchranné-
ho sboru ČR genmjr. Ing. **Miroslav Štěpán**
a hejtmán Středočeského kraje MUDr. **David
Rath**.

V Poděbradech se veřejnosti představily:

- Hasičský záchranný sbor ČR (HZS Středo-
českého kraje, HZS Olomouckého kraje,
HZS Královohradeckého kraje, HZS Libe-
reckého kraje, HZS hl. m. Prahy, Záchranný
útvar HZS ČR, Základna logistiky Olomouc,
Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohda-
neč)
- Územní středisko záchranné služby Stře-
dočeského kraje
- Policie ČR
- Správa státních hmotných rezerv
- jednotky SDH obcí
- Okresní sdružení hasičů ČMS Nymburk
a Praha-východ
- HZSP – Správa železniční dopravní cesty,
HZSP Škoda Auto,a.s.
- Horská služba, Vodní záchranná služba
Českého červeného kříže, Kynologická
záchranná brigáda, Skalní záchranná
služba v CHKO Broumovsko o. s., Dekon-
ta, a. s. Tesla,a.s., Škoda Auto, a. s.

kpt. PhDr. Petr KOPÁČEK
tiskový mluvčí
MV-generální ředitelství
Hasičského záchranného sboru ČR

CENA HEJTMANA ZLÍNSKÉHO KRAJE

**Hasiči, policisté, strážníci
i zdravotníci
předvedli svou práci
na Dni Salvatora**

Zadržení nebezpečného pachatele, policie na koních nebo záchrana tonoucích na vodě po srážce dvou plachetnic. Nejen to mohli zhlédnout návštěvníci letošního ročníku Dne Salvatora, kde již počtvrté představili svou práci hasiči, policisté, strážníci Městské policie Zlín, zdravotníci a ostatní složky Integrovaného záchranného systému. Den Salvatora proběhl v prostorách rekreační oblasti Šterkoviště v Otrokovicích. Akci zorganizovali studenti Fakulty multimediálních

ka zlínské univerzity: „Letos jsme chtěli udělat tuto akci ještě atraktivnější než dříve. Díky blízkosti vody mohli návštěvníci vidět například společnou akci policistů, hasičů, zdravotníků a potápěčů na záchranu tonoucích po srážce dvou plachetnic. V záchranných člunech se pak mohli děstít návštěvníci i povozit.“

V programu nechyběla ani prohlídka zásahových vozidel, vybavení a výstroje Integrovaného záchranného systému. Velký úspěch u návštěvníků sklídily ukázky zásahu psa Městské policie Zlín proti nebezpečnému pachateli s pistolí. Zajímavostí byla také prezentace státní policie na koních, při které byly použity i dýmovnice. Koně jsou cvičeni tak, aby se nezalekli nejen dýmovnic, ale ani střelby. Dále mohli návštěvníci vidět robota na zneškodnění nebezpečných

komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně v rámci projektu Cena Salvator 2008.

Den Salvatora byl dříve pořádán ve Zlíně. Důvod přesunutí akce do Otrokovic vysvětluje Nela Adamová, manažerka Dne Salvatora a student-

objektů, skútry městské policie nebo prezentace těžkoooděnců a pyrotechniků. Součástí Dne Salvatora byl i doprovodný program, vystoupila například hudební skupina Eyesore.

„Den Salvatora organizují studenti zlínské univerzity již čtvrtým rokem. Stal se nedílnou součástí projektu Cena Salvator 2008. Nedávno jsme ocenili hrdiny, kteří zachránili život, zdraví nebo majetek. Na Dnu Salvatora svou práci předvedli lidé, kteří zachraňují téměř neustále,“ řekla manažerka projektu Cena Salvator 2008 Petra Holáková a dodala, že na Dni Salvatora byla předána i poslední Cena Salvator.

Dětská cena Salvator byla udělena Miroslavě Mičkové ze Zlína za to, že nezaváhala a v prosinci roku 2008 nezištně pomohla muži, který upadl na zem u zastávky Kudlov ve Zlíně. Zavolala zdravotnickou záchrannou službu a do jejího příjezdu se o muže starala. Poskytla mu svůj svetr, bundu a čepici, přestože sama promrzla. Lidé, kteří procházeli okolo, dívce nepomohli – štítili se muže, který byl zjevně sociální případ.

Den Salvatora je organizován v rámci projektu Cena Salvator 2008 studenty Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pod záštitou hejtmana Zlínského kraje MVDr. Stanislava Mišáka.

- nm -
Foto P ČR

SLOTA v Jizerkách

Putovní pohár vyhrál Luděk Ambru už potřetí, tentokrát trofej předávala „kolegyně“ ze závodního pole pplk. Mgr. Martina Abrahamová

Na ten den sedělo lidové rčení: Ani psa by ven nevyhnal.

Ale: Přihlášky na mistrovství Unitop ČR závodu horských kol se musely podat do 7. května – a kdo by v těch krásných dnech řekl, co bude v sobotu 30. května. Mlha a déšť „teplota“ až minus čtyři, místy sníh!

Přihlášená osmdesátka závodníků a závodnic se smrškla na polovinu nezmarů, kteří se vydali na trasu kolem Jizerky. Na asfaltu to ještě šlo, na hlíně a šotolině si všichni přišli na své. Jeden okruh měřil 20 km a muži ho jeli dvakrát. Fakt, že pouze dva závodníci nedokončili, je pozoruhodný, před všemi klobouk dolů.

VÍTĚZOVÉ JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍ:

Muži I. (do 39 let)

Luděk Ambru z ÚSKPV PP
Jiří Čičko z SKP Harrachov
Tomáš Havětím z PA ČR

Muži II. (40–55 let)

Kamil Sajda z SKP Nový Jičín
Karel Jašek z SCP ODL Praha
Libor Polášek z SCP Ostrava

Muži III. (56 let a starší)

Jaroslav Podlipný z PSK Union Praha
Otakar Chládek z SKP

Ženy I. (do 39 let)

Dagmar Tučková z PA ČR

Lucie Číperová z ICP Pardubice
Dana Pačandová z P ČR Správa hl. m.

Ženy II. (40 let a starší)

Olga Poloprutská z FO PP
Marcela Němečková z CIAP PP
Eva Bernášková z P ČR Správa hl. m.

Text a foto Václav ŠEBEK

V cíli např. „mamku“ Martinu Abrahamovou čekaly i spokojené děti Martin se Sárrou

Ředitel závodu Ing. Josef Goga působil na posledních metrech rovněž jako časoměřič...